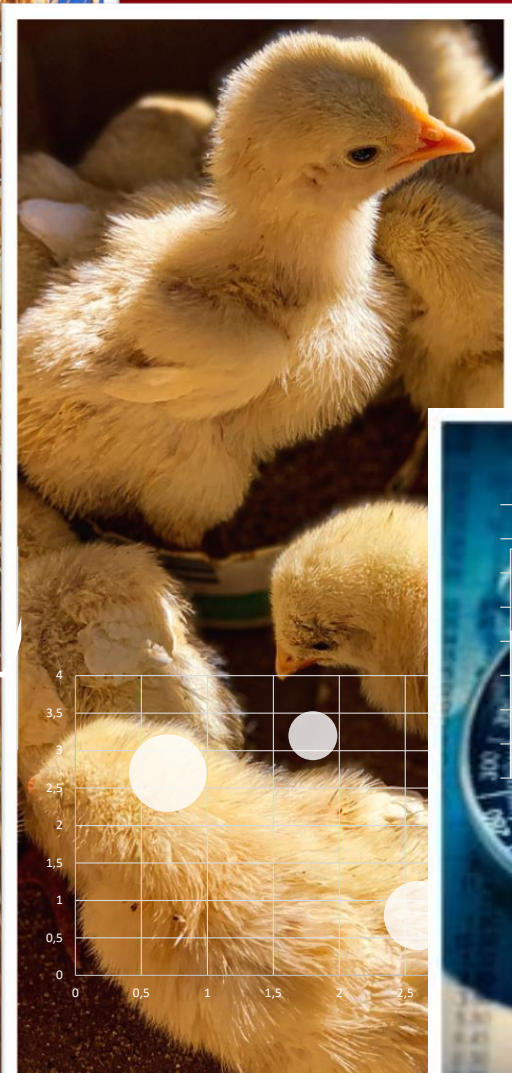

Branża paszowa i mięsna

Przedsiębiorstwa w obliczu dynamicznych zmian otoczenia gospodarczego

SPIS TREŚCI

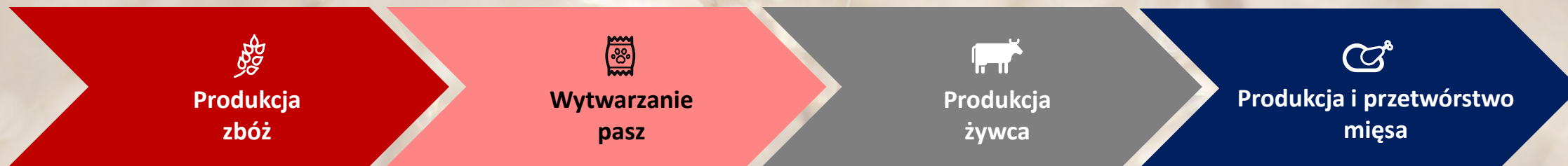
Autor raportu:

Grzegorz Rykaczewski

✉ grzegorz.rykaczewski@pekao.com.pl

Łącuch wartości	3
Surowce paszowe	4
----- Podsumowanie	4
----- Rynek globalny	5
----- Rynek unijny i krajowy	14
----- Perspektywy dla zbóż i roślin oleistych	20
Produkcja żywca	25
----- Podsumowanie	25
----- Unijny rynek żywca	26
----- Rynek krajowy	29
----- Perspektywy dla produkcji żywca	32
Przemysł paszowy i mięsny	34
----- Podsumowanie	34
----- Charakterystyka sektorów i bieżąca sytuacja	37
----- Sytuacja finansowa	45
----- Perspektywy rozwoju	48

łańcuch wartości – produkcja pasz i mięsa w Polsce

Skala działalności:

- Prawie **milion gospodarstw** zajmujących się uprawą zbóż
- Około **35 mln ton krajowej produkcji** zbóż – z czego około **20%** przeznaczają się do produkcji mieszanek paszowych
- **23 mld zł** – wartość produkcji zbóż (2020 rok)

Główne wyzwania:

- Podtrzymanie potencjału lokalnej produkcji - w kontekście wpływu regulacji „Zielonego Ładu”, dotyczących ograniczeń w stosowaniu środków produkcji rolnej.

Skala działalności:

- **85 przedsiębiorstw¹** zajmujących się produkcją pasz przemysłowych dla zwierząt gospodarskich
- Ponad **16 mld zł** rocznej wartości produkcji sprzedanej (2021 rok)
- Ponad **11 mln ton** rocznej produkcji mieszanek przemysłowych

Główne wyzwania:

- Zmiany w strukturze produkcji zwierzęcej i ich implikacje dla popytu na pasze.
- Rozwój stabilnych lokalnych źródeł białka (zmniejszenie uzależnienia od surowców importowanych)

Skala działalności:

- Prawie **600 tysięcy gospodarstw** zajmujących się hodowlą i chowem zwierząt
- **40 mld zł** – wartość produkcji żywca rzeźnego i jaj (2020 rok)

Główne wyzwania:

- Ochrona przed chorobami wirusowymi zwierząt (ASF, grypa ptaków)
- Dalsza poprawa dobrostanu i dostosowywanie hodowli do nowych wymagań środowiskowych

Skala działalności:

- **559 przedsiębiorstw¹** zajmujących się produkcją i przetwórstwem mięsa
- Prawie **72 mld zł** rocznej wartości produkcji sprzedanej (2021 rok)
- Ponad **5 mln ton** rocznej produkcji mięsa.

Główne wyzwania:

- Ograniczenia eksportowe (skutki ASF, grypa ptaków)
- Zmiany w popycie (wahania spożycia mięsa, wzrost sprzedaży roślinnych zamienników)
- Poprawa i stabilizacja marż (m.in. poprzez wzrost wartości dodanej).

1) Dane dla firm składających sprawozdania F-01, zatrudniających co najmniej 10 pracowników;

Podsumowanie. Globalny i krajowy rynek surowców paszowych (zboża i rośliny oleiste)

Sytuacja globalna

Rynek światowy

Po kilku latach względnej stabilizacji, **rok 2020 zapoczątkował okres rosnących napięć sytuacji popytowo-podażowej**, skutkujący **dynamicznym wzrostem cen** surowców rolnych. **Początkiem głębszych zmian** na rynku był wybuch **pandemii COVID'19**. Dodatkowo, w kolejnych okresach pojawiły się następne czynniki, już niezwiązane z pandemią (patrz poniżej), które stanowiły wsparcie dla wzrostu cen. Efektem był silny wzrost notowań kluczowych surowców obserwowany między 2H20 a 2022 r., zakończony osiągnięciem **rekordowych poziomów w pierwszej połowie roku** (+75% r/r w przypadku pszenicy).

Czynniki wzrostu cen

Wspieraniem dla cen był coraz bardziej **napięty światowy bilans** będący wynikiem spadku zapasów. Po stronie podażowej, ważnymi czynnikami były **niższa produkcja i eksport** w krajach będących największymi dostawcami na rynek światowy. Presję na wzrost cen powodował również **silny popyt** na świecie oraz **rosnące koszty** produkcji rolnej. W 2022 r. rynek został dodatkowo zdestabilizowany **wybuchem wojny** w Ukrainie – kraju o dużym znaczeniu dla światowej podaży wielu surowców rolnych.

Rynek unijny i krajowy

Rynek UE

Z **silnego popytu i wysokich cen** na świecie **korzystali europejscy eksporterzy** zbóż. Dodatkowo, **przy spadku** unijnej produkcji **roślin oleistych** ich zużycie w ostatnich sezonach było wyraźnie wyższe niż historycznie. W rezultacie **wzmocnieniu uległo znaczenie importu** dla unijnej podaży. Dla przemysłu paszowego oznaczało to **większą konkurencję** o surowiec i **wyższe koszty** jego zakupu.

Trendy na krajowym rynku

Rozwój krajowej produkcji roślinnej wzmacnia **pozycję Polski** jako jednego z **najważniejszych producentów surowców rolnych w UE**. Lata 2020-22 to **bardzo dobry okres pod względem zbiorów zbóż** w naszym kraju. Roczna produkcja kształtowała się na poziomie ok. 35 mln t (wraz z kukurydzą), tj. o 21% wyżej od średniej z poprzednich 5 lat (2015-19). Na przestrzeni ostatnich lat zmniejszyła się powierzchnia uprawy zbóż, ale zostało to z dużym naddatkiem zrekomensowane poprawą plonowania. Wysokie wolumeny eksportu zbóż z Polski (+29% r/r w sezonie 2020/21) oraz ich wysokie ceny globalne przełożyły się na **wzrost notowań na rynku krajowym**.

Perspektywy rozwojowe

Krótki okres

Prognozy dla globalnej produkcji pszenicy w sezonie 2022/23 wskazują na osiągnięcie **historycznie wysokich wyników**, a nawet rekordowych (po korekcie we wrześniu). Z drugiej strony, **zużycie ma być po raz kolejny wyższe niż produkcja** (o 8,5 mln t), co skutkować będzie dalszym uszczupleniem zapasów. **Produkcja kukurydzy ma być niższa** o 4% od osiągniętej sezon wcześniej, zaś jej globalne zużycie – podobnie jak w przypadku pszenicy – wyższe niż zbiory (o 8 mln t). Podobne trendy USDA¹ przewiduje dla całego segmentu zbóż paszowych. **Światowy bilans zbóż pozostanie więc napięty. Lepiej wyglądają perspektywy dla roślin oleistych**. Prognozy wskazują na **7-procentowy wzrost produkcji**. W dodatku oczekuje się **zwiększenia łącznych globalnych zapasów**, głównie w obszarze soi. Dla stabilizacji rynku surowców rolnych duże znaczenie cały czas ma wojna w Ukrainie. W ostatnich tygodniach chwilowo **pod znakiem zapytania stanęło kontynuowanie wysyłek z Ukrainy „korytarzem zbożowym”** przez Morze Czarne, co zwiększyło niepewność na rynkach. Trwająca wojna będzie jednym z kluczowych czynników wpływających na ceny w krótkim okresie.

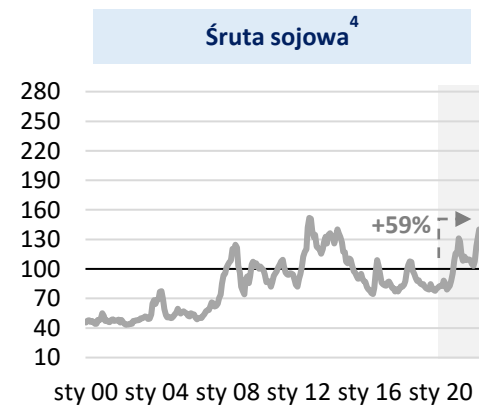
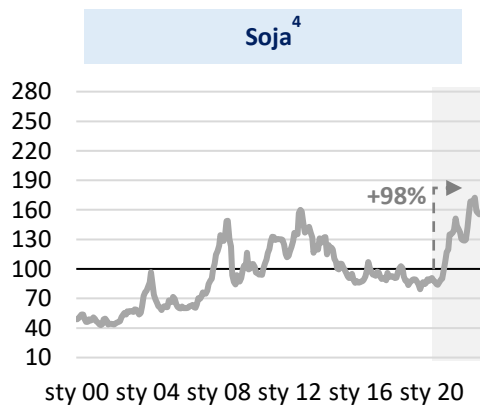
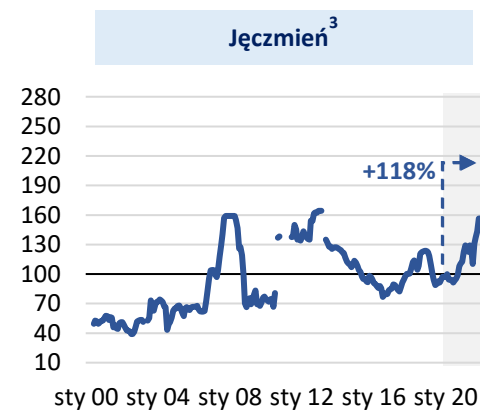
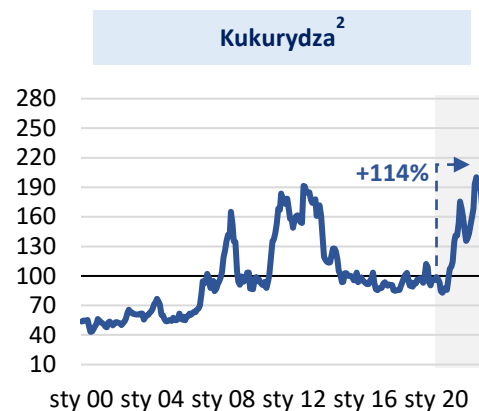
Długi okres

FAO² przewiduje **wzrost globalnej produkcji zbóż w ciągu najbliższych dziesięciu lat** o 12%. Z kolei produkcja **roślin oleistych ma się zwiększyć** o 16%. Podstawą do osiągnięcia tych prognoz ma być dalsza poprawa wydajności w przypadku zbóż. Z kolei produkcja roślin oleistych ma sprzyjać zarówno lepsza wydajność, jak i wzrost areалу. FAO wprawdzie zakłada **zmniejszenie napięć popytowo-podażowych** w kolejnych latach, jednak **wskazuje wiele czynników, które mogą wpływać destabilizująco** na rynek (m.in. przedłużająca się wojna w Ukrainie, presja kosztowa w rolnictwie, zmiany klimatu, polityki rolne i handlowe poszczególnych państw, zagrożenia fitosanitarne oraz epizootyczne).

1) USDA – Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych, 2) FAO - Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa

Rynek globalny. Po kilku latach względnej stabilizacji, rok 2020 zapoczątkował okres rosnących napięć sytuacji popytowo-podażowej, skutkujący dynamicznym wzrostem cen surowców rolnych.

Indeksy globalnych cen głównych surowców rolnych, wykorzystywanych w produkcji pasz (średnia 2014-16 = 100)

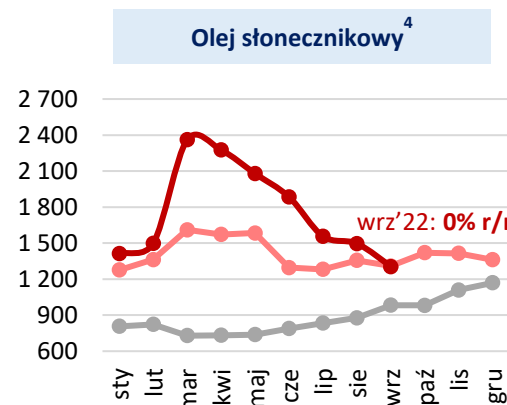
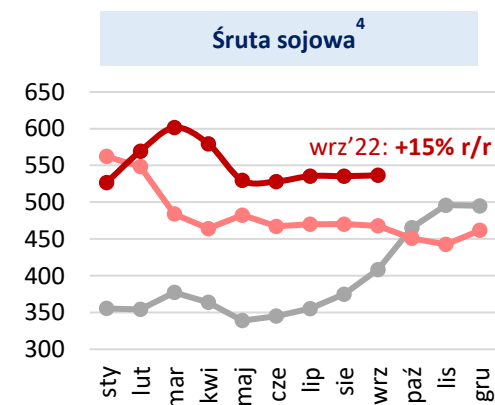
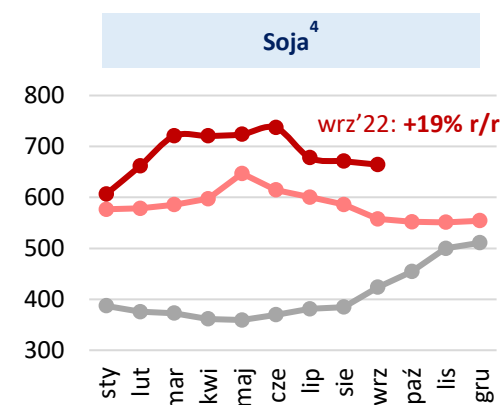
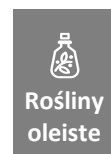
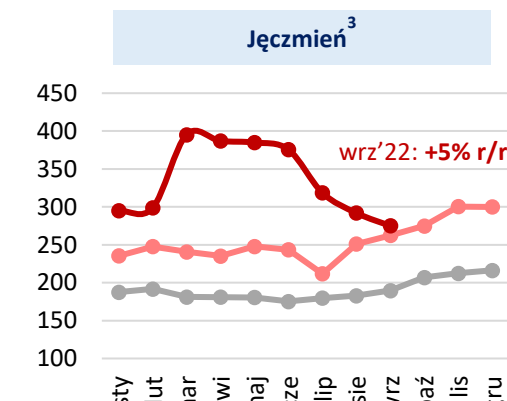
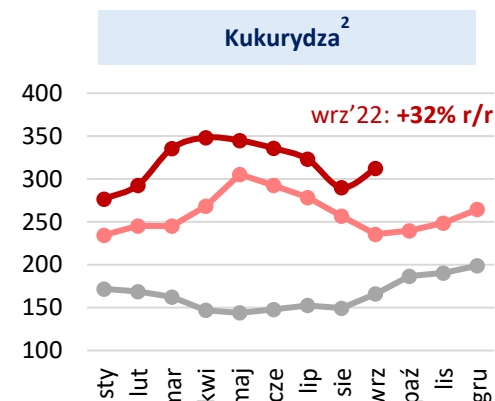
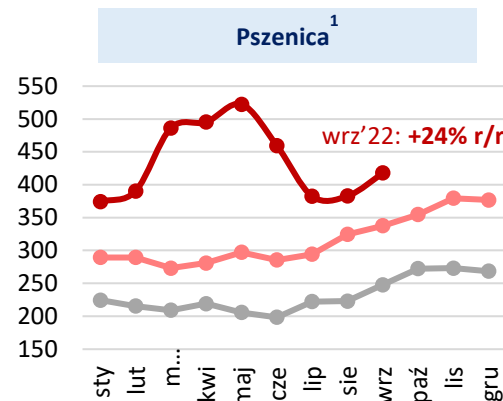
- **Ceny surowców** wykorzystywanych do krajowej produkcji pasz **charakteryzują się wysoką zmiennością**. Ich poziomy stanowią odzwierciedlenie sytuacji rynkowej w Polsce oraz w Unii Europejskiej. Niezwykle **istotny** jest jednak również **wpływ światowego rynku surowców rolnych** oraz koniunktury w europejskiej i światowej gospodarce. Ta zależność od rynków globalnych ma zróżnicowane podstawy.
 - W przypadku **zboź** istotnym czynnikiem jest wysokie znaczenie eksportu dla dystrybucji krajowej produkcji ziarna.
 - W segmencie **roślin oleistych** i ich przetworów jest to uzależnienie od importu surowców (gł. soja, śruty sojowe, oleje paszowe).
- Ważną rolę odgrywa również **zróżnicowana struktura zużycia surowców rolnych**, które są przetwarzane nie tylko na żywność oraz na pasze dla zwierząt, ale również na inne produkty, jak biopaliwa. W efekcie na ich ceny wpływa też popyt z innych, niż przemysł spożywczy, sektorów gospodarki.
- Między 2014 r. a wybuchem pandemii COVID-19 na początku roku 2020 sytuacja na światowym rynku surowców rolnych pozostawała względnie stabilna. **Jednak od 2H20 ceny zaczęły dynamicznie rosnąć.**

Rynek globalny. Zboża w 1H22 podrożały do rekordowych poziomów. Wysokie dynamiki odnotowano również na rynku roślin oleistych. Wprawdzie w ostatnich miesiącach nastąpiła korekta ale sytuacja pozostaje napięta.

- Początkiem głębszych** zmian na rynkach surowców rolnych **był wybuch pandemii COVID'19**. Dodatkowo, w kolejnych okresach pojawiły się nowe czynniki, już niezwiązane z pandemią, które stanowiły wsparcie dla cen. Można tu wymienić wzrost globalnego popytu w warunkach ograniczonej podaży, wysokie koszty prowadzenia działalności rolniczej oraz zaburzenia związane z rosyjską agresją na Ukrainę.
- Efektom powyższych była silna zwyżka notowań** obserwowana między 2H20 a 2022 r. W 1H22 r. **cenę zbóż osiągnęły rekordowe poziomy**. **Bardzo wysoko kształtowały się również ceny roślin oleistych**. Skala wzrostów r/r w całym wskazanym okresie była dwucyfrowa.
- Od połowy 2022 r. sytuacja** na rynku globalnym **zaczęła się stabilizować**. Sprzyjały temu lepsze oczekiwania tegorocznych zbiorów. Ważnym czynnikiem było też podpisanie porozumienia umożliwiającego eksport surowców rolnych z Ukrainy drogą morską, które stworzyło szansę na zniwelowanie negatywnych skutków wojny.
- W rezultacie ceny uległy osłabieniu w 2H22**, pozostając jednak na historycznie wysokich poziomach. Sytuacja popytowo-podażowa na świecie wciąż jest napięta.

Średnie miesięczne ceny surowców rolnych na rynku światowym

dol./t

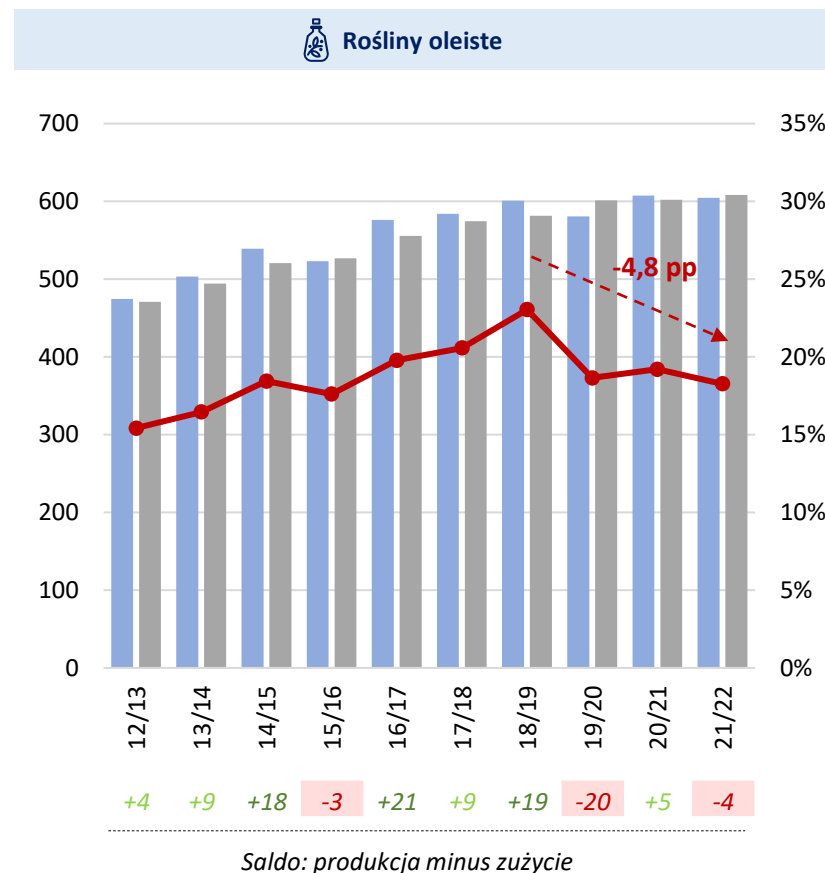
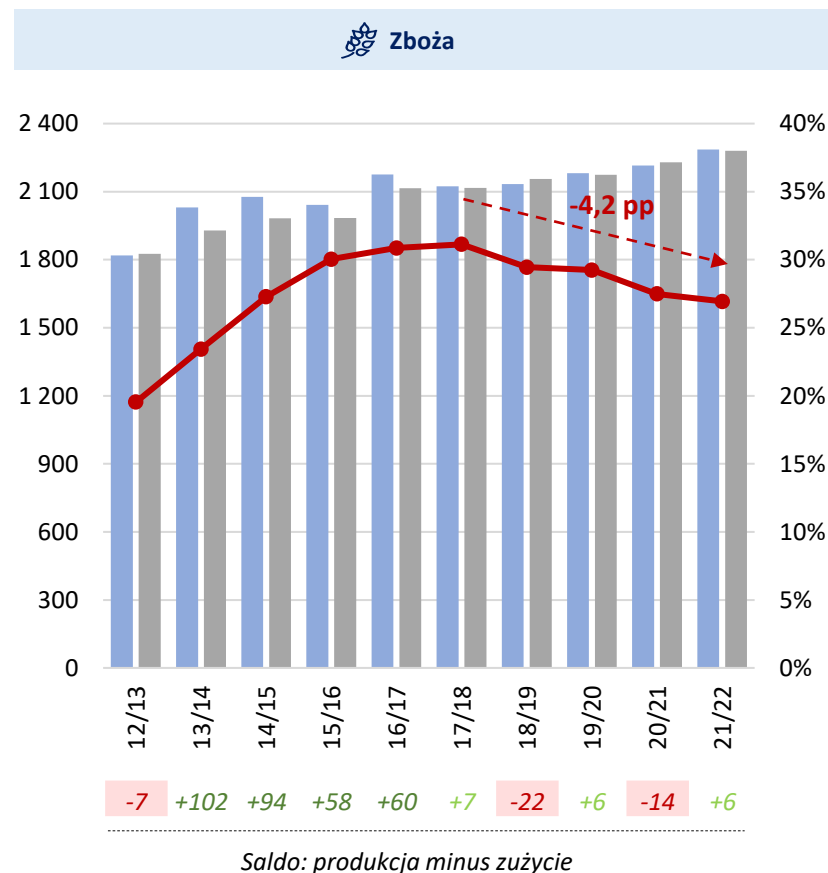
● 2020 ● 2021 ● 2022

Rynek globalny. Notowane w ostatnich latach wahania globalnej produkcji zbóż i roślin oleistych przy stałym wzroście zużycia spowodowały uszczuplenie zapasów, co stanowiło istotny czynnik napędzający wyższą cenę.

Globalne bilanse zbóż i roślin oleistych

mln t

Produkcja (l.o.) Zużycie (l.o.) Zapasy końcowe jako % zużycia (p.o.)

- Ostatnie kilka sezonów to okres pogarszającej się sytuacji popytowo-podażowej** na globalnym rynku zarówno zbóż, jak i roślin oleistych. Odzwierciedleniem tego jest ponownie **malejąca relacja poziomu zapasów do światowego zużycia** (w przypadku zbóż najniższa od sezonu 2013/14, w segmencie roślin oleistych od sezonu 2015/16).
- Co więcej, w dwóch z ostatnich pięciu sezonów na rynkach obu grup surowców rolnych globalne **zużycie wyraźnie przewyższało produkcję**. Jest to sytuacja notowana na analizowanych rynkach relatywnie rzadko. W efekcie **uszczupleniu uległ także nominalny poziom światowych zapasów**. W porównaniu z rekordowymi stanami na rynku zbóż (sezon 2017/18) i roślin oleistych (sezon 2018/19), zmniejszył się on łącznie o odpowiednio 7% i 17%.
- Na koniec minionego roku gospodarczego **spadki zapasów r/r** zarejestrowano w przypadku **prawie wszystkich głównych surowców**: rzepaku (o 25%), jęczmienia (o 15%), soi (o 8%) oraz pszenicy (o 5%). **Wyjątkiem była kukurydza**, gdzie sytuacja uległa pewnej poprawie (wzrost zapasów o 7%, po 4 kolejnych sezonach spadków). Było to jednak zaledwie odbicie po bardzo słabych wcześniejszych latach, a **bilans pozostał napięty**.

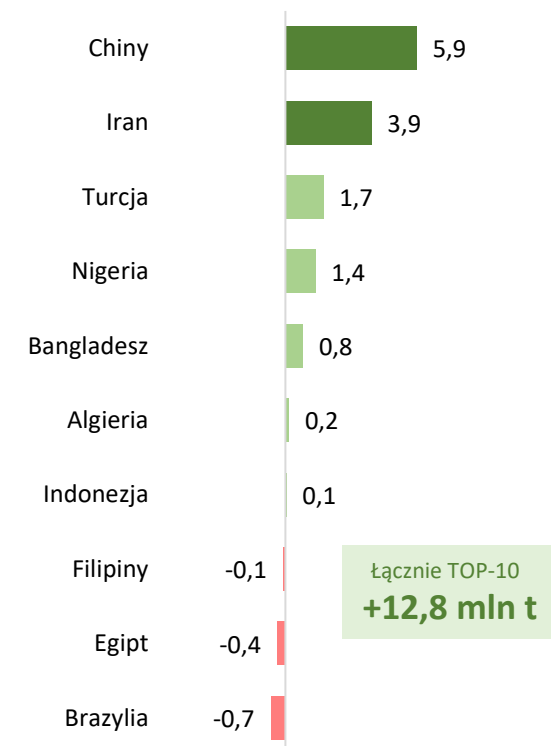
Rynek globalny. Rosnący światowy popyt na zboża wynikał z większego zapotrzebowania w krajach nie posiadających samowystarczalności w ich produkcji oraz z popandemicznego odbicia w gospodarce.

- Ważnym czynnikiem kształtującym sytuację na rynku zbóż stała się pandemia koronawirusa. Początkowo przyniosła ona zakłócenia globalnych łańcuchów dostaw. Z kolei w drugim etapie „odmrożenie” gospodarek oraz rosnące obawy o stabilność łańcuchów dostaw w przyszłości spowodowały wzrost popytu, w tym generowanego przez kraje nie posiadające samowystarczalności w produkcji zbóż. W ostatnich dwóch pełnych sezonach większość głównych światowych importerów pszenicy istotnie zwiększyła zakupy ziarna, względem swoich wyników historycznych.
- Istotnym czynnikiem wspierającym ceny kukurydzy był z kolei skokowy przyrost importu do Chin. W sezonie 2020/21 wolumen chińskich zakupów na rynku światowym był wyższy o 290% r/r. Był to przede wszystkim efekt odbudowy chińskiego pogłowia trzody chlewnej po istotnym spadku spowodowanym ogniskami wirusa ASF - poziomy importu w ostatnich dwóch sezonach były znacznie wyższe niż dane z lat poprzedzających chińskie problemy z ASF.
- Na popyt na zboża miało również wpływ odbicie w produkcji komponentów do biopaliw, związane ze stopniowym zwiększaniem obrotów światowej gospodarki po okresie lockdownów.

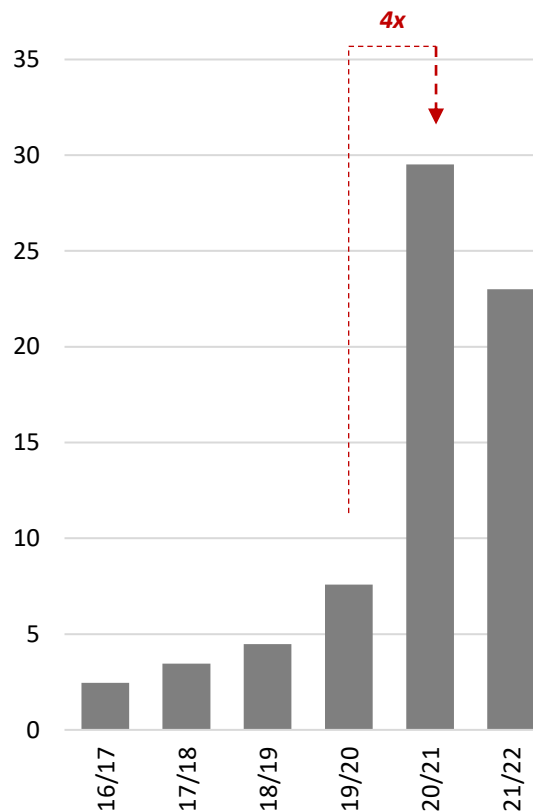
Zmiany importu pszenicy – główni importerzy (śr. 2020-21 vs. śr. 2016-19)

mln t

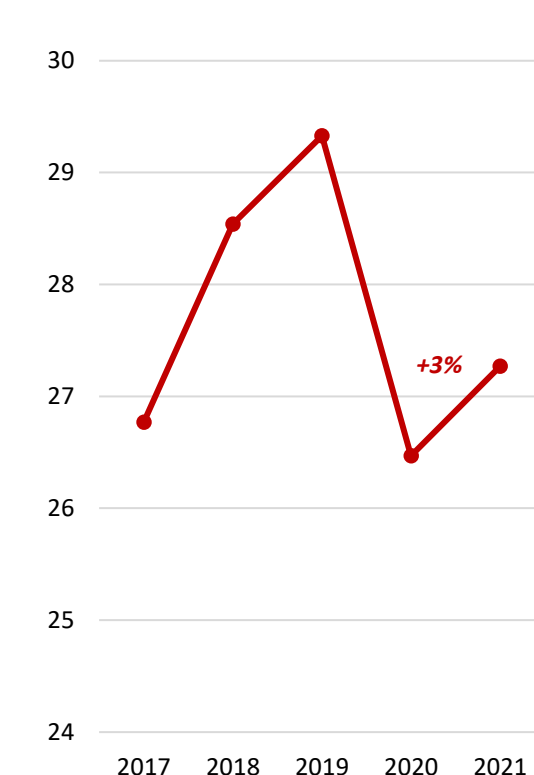
Import kukurydzy w Chinach

mln t

Globalna produkcja etanolu

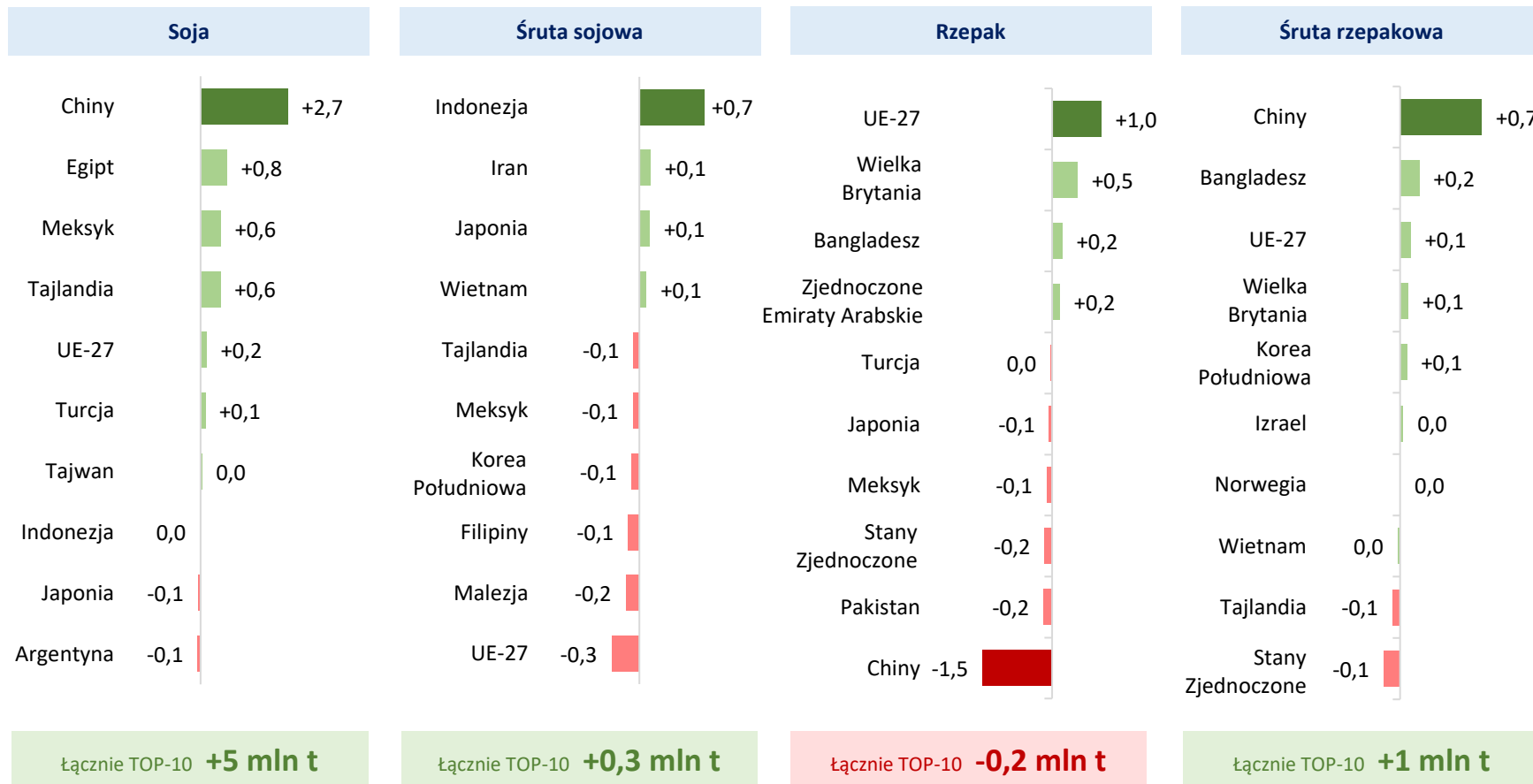
mln gal

Rynek globalny. Znaczny wzrost popytu ze strony głównych importerów był również widoczny w przypadku nasion roślin oleistych oraz produktów ich przetwórstwa.

Zmiany importu roślin oleistych oraz produktów ich przetwórstwa – główni importerzy (śr. 2020-21 vs. śr. 2016-19)

mln t

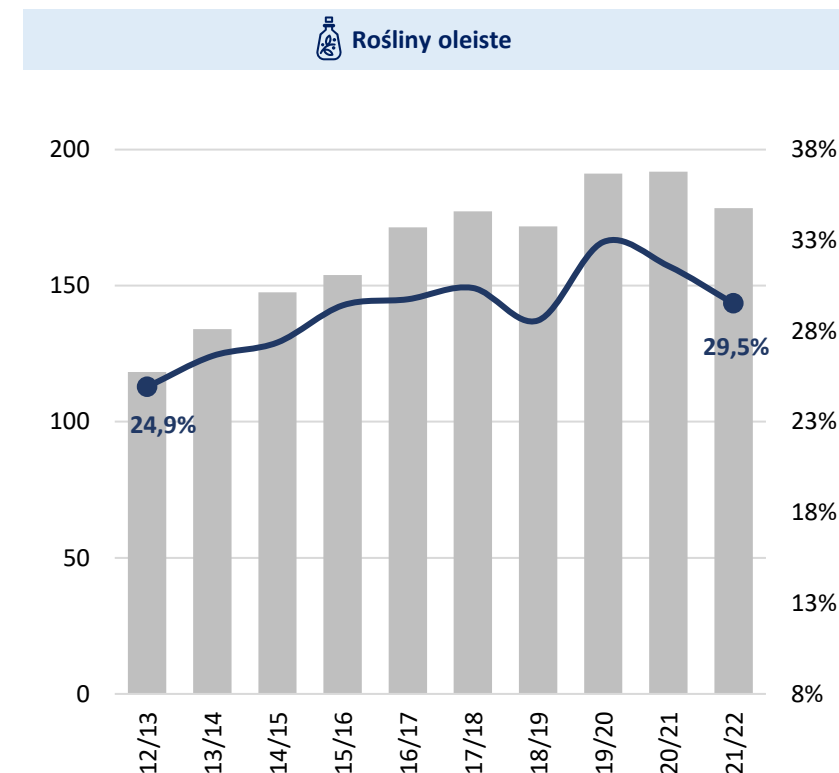
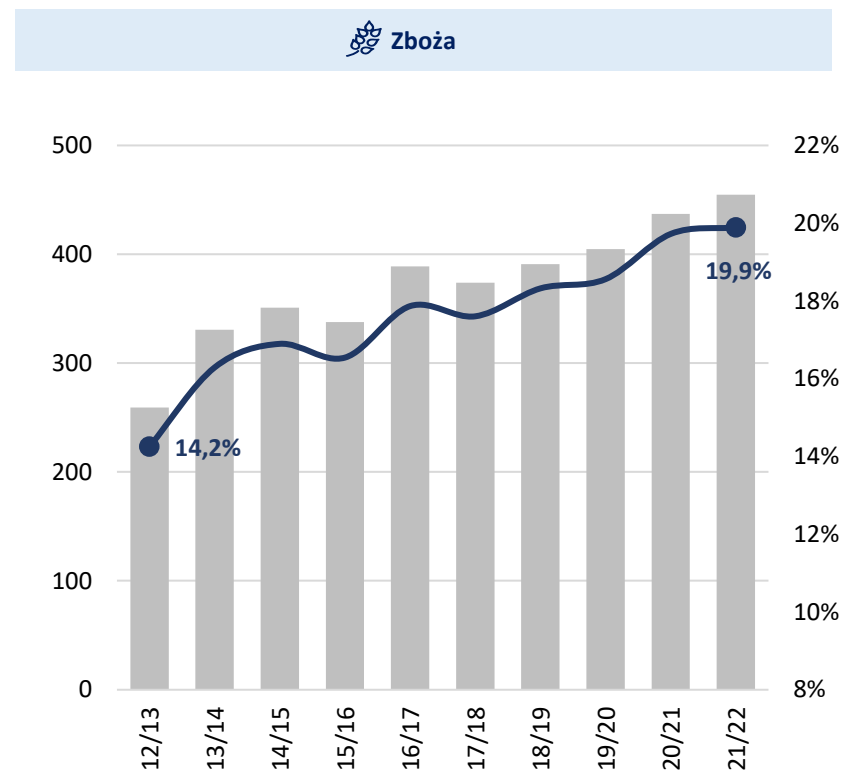
- Podobnie jak na rynku zbóż, **pandemia** spowodowała **wzrost popytu na nasiona roślin oleistych**. Kraje uzależnione od importu często decydowały się na zwiększenie stanu zapasów w obawie o stabilność przyszłych dostaw. **Efektom był wzrost importu** w ostatnich dwóch sezonach względem danych historycznych. Wyniki jednak były mocno zróżnicowane, w zależności od asortymentu.
- Odbudowa produkcji trzody chlewnej w Chinach** generowała wzrost zapotrzebowania na pasze w tym kraju, co dotyczyło również roślin oleistych oraz produktów z nich wytwarzanych. W przypadku soi Chiny odpowiadały za ponad 50% przyrostu średnich rocznych obrotów handlowych 10 głównych importerów, porównując okres 2016-19 oraz 2020-21. Jeszcze wyższy, 70% udział Państwo Środka osiągnęło we wzroście importu śruty rzepakowej.
- Na rynku rzepaku deficyty podaży uzupełniła z kolei Unia Europejska**, co znalazło odzwierciedlenie we wzroście średniego importu w latach 2020-21. Był to efekt mniejszej unijnej produkcji przy rosnącym zapotrzebowaniu ze strony przemysłu przetwórczego.

Rynek globalny. W efekcie rosnącego zapotrzebowania importerów żywności rola handlu międzynarodowego w światowym bilansie zbóż i roślin oleistych rośnie od dłuższego czasu...

- **Stale rosnące zapotrzebowanie ze strony największych importerów** skutkuje konsekwentnym **wzrostem handlu międzynarodowego** oraz jego udziału w produkcji zbóż, a tym bardziej roślin oleistych.
- Średni **wolumen światowego eksportu zbóż** w sezonach 2020-22 **był wyższy o 51%** od zarejestrowanego w okresie 2012-14. Równolegle udział handlu w produkcji zwiększył się o 5,7 pp.
- **Wzrost wolumenu eksportu roślin oleistych** we wskazanym okresie **wyniósł 47%**. Towarzyszyła mu **koncentracja produkcji w niewielkiej liczbie państw na świecie** – szczególnie dotyczy to nasion soi, słonecznika oraz owoców olejowca. Udział eksportu w produkcji zwiększył się w ww. okresie o 4,6 pp. Wprawdzie w ostatnim sezonie odnotowano spadek znaczenia handlu międzynarodowego, lecz był to jednak wynik krótkookresowych wahań podaży (patrz następny slajd), a nie zapowiedź zmian w globalnej dystrybucji.

Eksport światowy zbóż i roślin oleistych i jego udział w produkcji

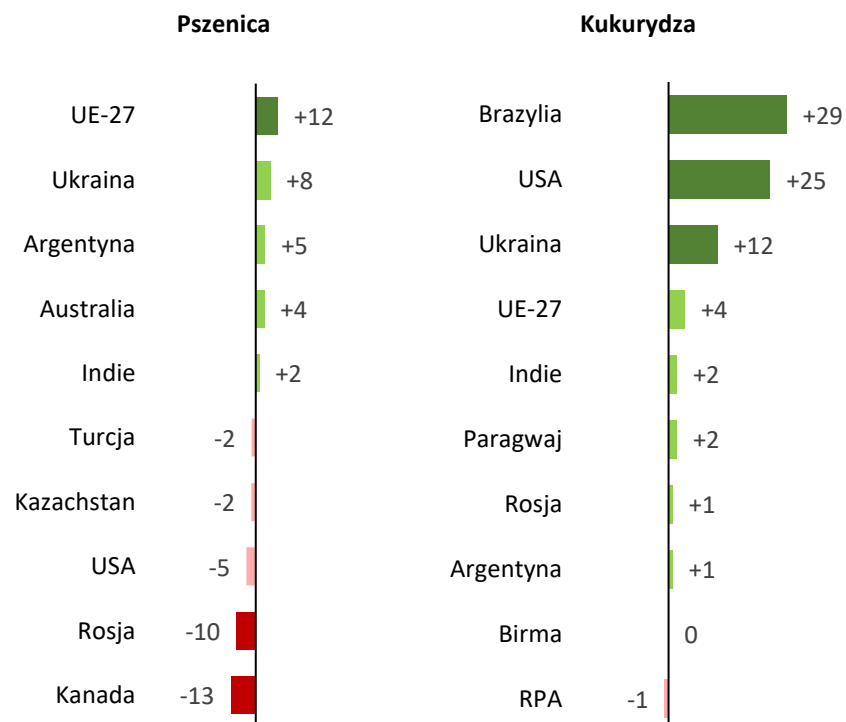
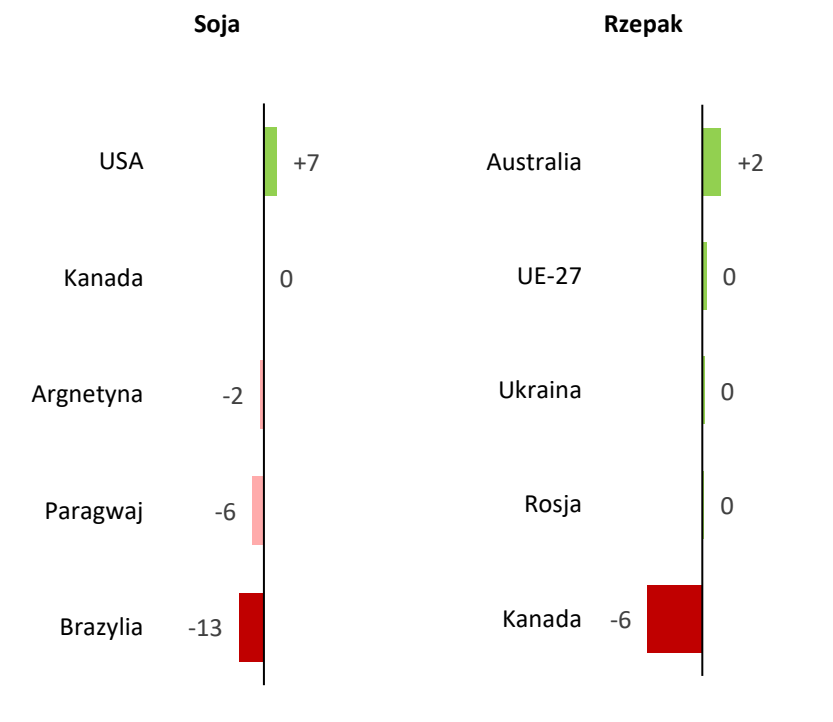
■ Eksport (mln t), l.o. — Udział eksportu w produkcji (%), p.o.

Rynek globalny. Tymczasem po stronie podaży istotnym ograniczeniem był spadek produkcji w krajach będących głównymi dostawcami na rynek światowy.

Zmiana produkcji r/r w krajach będących głównymi eksporterami zbóż i roślin oleistych (sezon 2021/22 vs. 2020/21)

mln t

 Zboża
Łącznie TOP-10 **-2,8 mln t**Łącznie TOP-10 **+75 mln t**
 Rośliny oleiste
Łącznie TOP-5 **-14 mln t**Łącznie TOP-5 **-2,8 mln t**

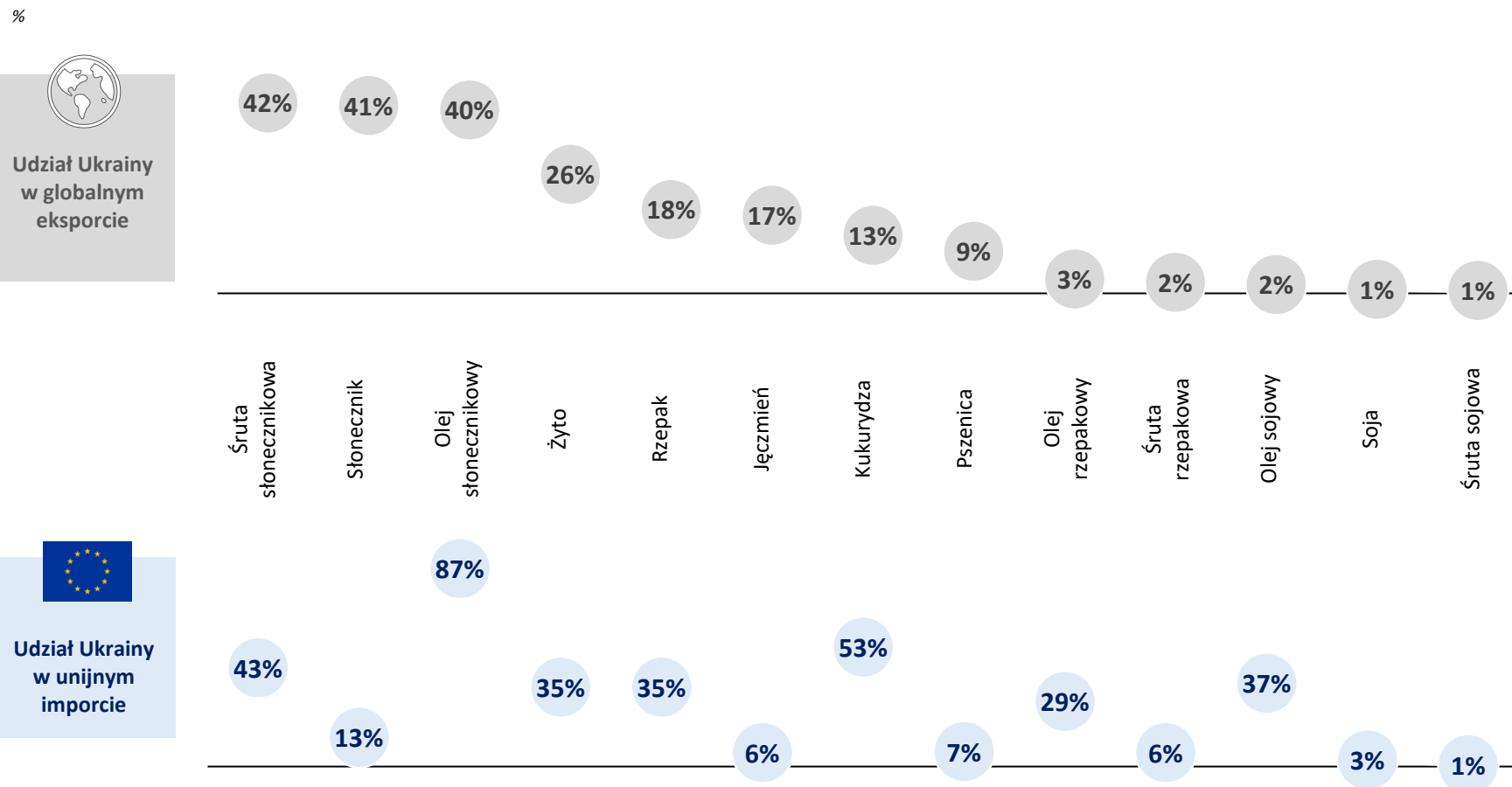
- **Dodatkową presję na wzrost cen wywierał spadek produkcji** w krajach, będących **największymi eksporterami**.
- **Mniejsze zbiory pszenicy** były skutkiem niekorzystnych warunków atmosferycznych w Rosji, Stanach Zjednoczonych oraz Kanadzie. W dodatku **Rosja**, która w ostatnich latach była największym globalnym eksporterem pszenicy, **wprowadziła cła wywozowe** w celu ochrony rynku wewnętrznego przed rosnącymi cenami ziarna.
- Z kolei negatywny wpływ na produkcję **soi** miały deficyty opadów w **Brazylii** oraz mniejsze zasiewy w **Argentynie**.
- Sytuacja na **światowym rynku rzepaku** jest w dużej mierze **uzależniona od wyników produkcyjnych w Kanadzie**, która jest największym eksporterem na świecie. W tym kraju w latach 2019/20-2020/21 odnotowano redukcję zasiewów. W kolejnym sezonie areał upraw uległ zwiększeniu, ale susza doprowadziła do istotnego spadku produkcji.
- W ubiegłym sezonie odnotowano za to **wzrost produkcji** w grupie największych eksporterów **kukurydzy**. Sytuacja na tym rynku pozostała jednak napięta. Należy tu podkreślić, że w sezonie 2021/22 **po raz pierwszy od pięciu lat** światowa produkcja przewyższała zużycie.

Rynek globalny. Sytuację na światowym rynku skomplikował dodatkowo wybuch wojny w Ukrainie, która jest istotnym producentem oraz eksporterem wielu surowców rolnych.

- Ukraina jest istotnym producentem oraz eksporterem wielu surowców rolnych. W rezultacie bieżący potencjał produkcyjny Ukrainy jest jednym z ważnych czynników kształtujących sytuację na globalnych rynku zbóż czy roślin oleistych. Głównymi odbiorcami Ukrainy są państwa Bliskiego Wschodu czy Afryki Północnej, które nie są samowystarczalne w zakresie produkcji żywności. Stąd **duże znaczenie Ukrainy dla bezpieczeństwa żywnościowego** wielu krajów. Jednocześnie jest ona też **ważnym dostawcą wybranych produktów do UE**.

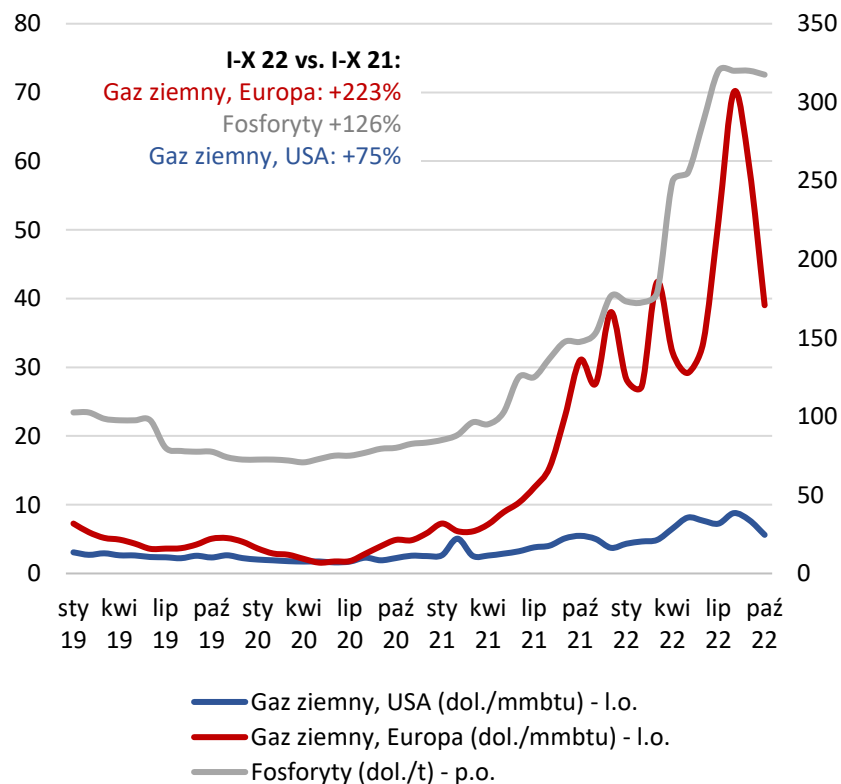
- Na skutek wojny znacząco **spadła produkcja rolna w Ukrainie** (pszenicy o 37% r/r, kukurydzy o 25%) Dodatkowo działania wojenne armii rosyjskiej doprowadziły do **czasowego zablokowania ukraińskich portów** nad Morzem Czarnym, które były głównym kanałem eksportu produktów rolnych. Władze ukraińskie podjęły wprawdzie działania na rzecz zwiększenia wykorzystania alternatywnych środków transportu, jednak napotkano istotne bariery (m.in. znacznie mniejsze możliwości logistyczne w przypadku transportu lądowego). **Sytuacja w eksporcie uległa poprawie** dopiero w sierpniu, **po podpisaniu porozumienia** z Rosją dot. przywrócenia transportu z portów czarnomorskich.

Znaczenie Ukrainy dla światowego eksportu oraz importu do UE, dane za 2021 r.

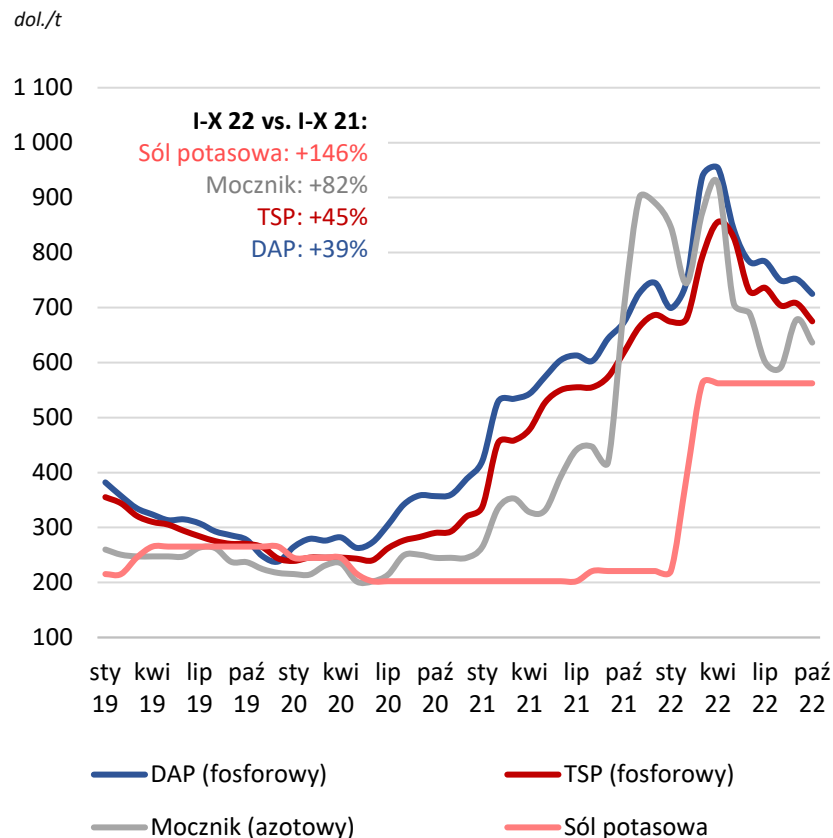

Rynek globalny. Bardzo ważnym czynnikiem cenotwórczym była też presja kosztowa w rolnictwie.

Średnie globalne ceny środków wykorzystywanych w produkcji nawozów mineralnych

Średnie globalne ceny nawozów mineralnych

- W ostatnich 2 latach **mocno wzrosły koszty produkcji, w tym nawozów mineralnych.**
- W przypadku **nawozów azotowych** głównym czynnikiem był wzrost cen gazu, który stanowi istotną część kosztów. Zwyżki były jednak mocno zróżnicowane regionalnie. **W szczególności niekorzystnej sytuacji** znalazły się **firmy z Europy**, gdzie gaz podróżował najbardziej. Z powodu niskiej opłacalności już na jesieni 2021 r. wiele europejskich przedsiębiorstw czasowo wstrzymało lub ograniczyło produkcję. 1H22 przyniosła dalsze wzrosty cen gazu, po wybuchu wojny w Ukrainie.
- Agresja rosyjska na Ukrainę odbiła się również na rynkach pozostałych nawozów. **Rosja** była jednym z **ważniejszych dostawców nawozów potasowych i wieloskładnikowych** na rynek światowy. Problemy z logistyką i płatnościami oraz rosyjska polityka ograniczania eksportu (po ogłoszeniu sankcji na Rosję) przyczyniły się do wzrostu ich cen.
- Obok nawozów **zwiększeniu uległy również inne koszty**, w tym m.in. oleju napędowego, energii elektrycznej oraz pracy. Efektem powyższego były **istotnie wyższe koszty prowadzenia działalności rolniczej**, powodując presję na ceny surowców rolnych.
- Ostatnie miesiące przyniosły pewne uspokojenie sytuacji.** Od września spadają ceny gazu. W październiku widoczne było osłabienie cen nawozów mineralnych, jednak pozostają one bardzo wysokie.

Rynek unijny. W sezonie 2020/21 spadek unijnej produkcji zbóż stanowił dodatkowy bodziec do wyżki notowań. Rok później zbiory były już lepsze, ale nie wyhamowało to wzrostów cen z uwagi na rosnące napięcia na rynku światowym.

- W sezonie 2020/21 czynnikiem który lokalnie wspierał ceny zbóż w Unii Europejskiej był **spadek unijnej produkcji**. Zbiory były niższe o 5% r/r, kształtując się poniżej średniej 5-letniej.

- Spadek łącznej unijnej produkcji wynikał w dużej mierze z **niższych zbiorów pszenicy**, która dominuje w strukturze zasiewów w krajach UE (spadek areatu i plonowania).

- Zbiory kukurydzy były niższe o 4%. Areal upraw zwiększył się względem poprzedniego sezonu, jednak uzyskano niższe plony.

- Sezon 2021/22 był już lepszy pod względem wyników produkcyjnych. łączna produkcja zbóż była wyższa r/r o 5% oraz o 4% od średniej 5-letniej.

- Zbiory pszenicy zwiększyły się dzięki poprawie plonowania oraz większej powierzchni zasiewów.

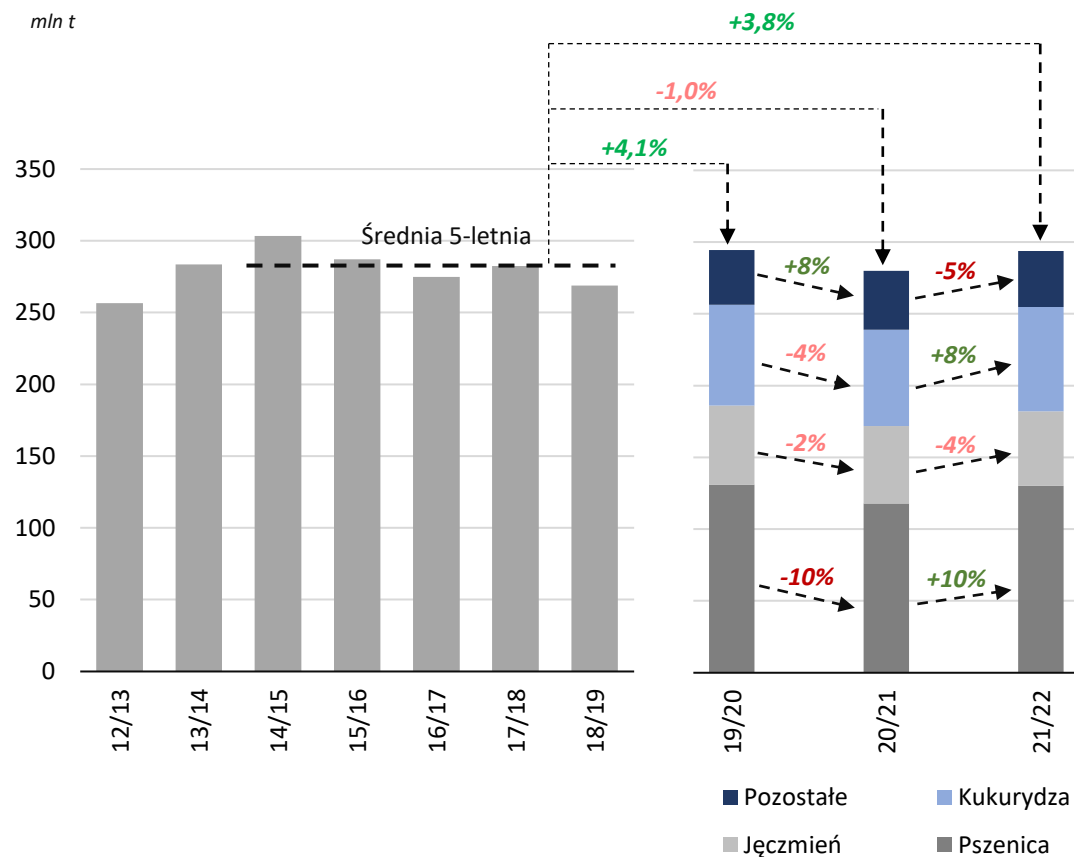
- W przypadku kukurydzy areal się nie zmienił, ale uzyskano wyższe plony.

- Wzrost produkcji **nie wyhamował wyżki cen w UE**, z uwagi na rosnące napięcia na rynku światowym.

- Oslabienie notowań** nastąpiło dopiero po zbiorach 2022 r. (patrz slajd 23).

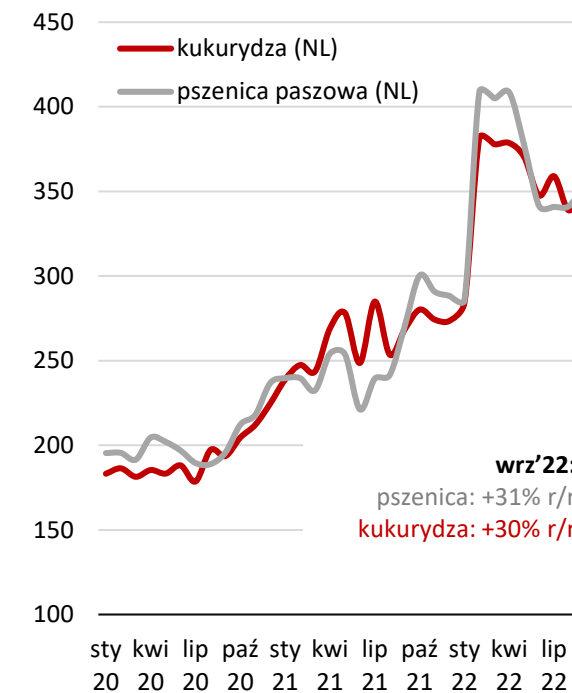
Produkcja zbóż w Unii Europejskiej

mln t

Średnie ceny zbóż w Unii Europejskiej

euro/t

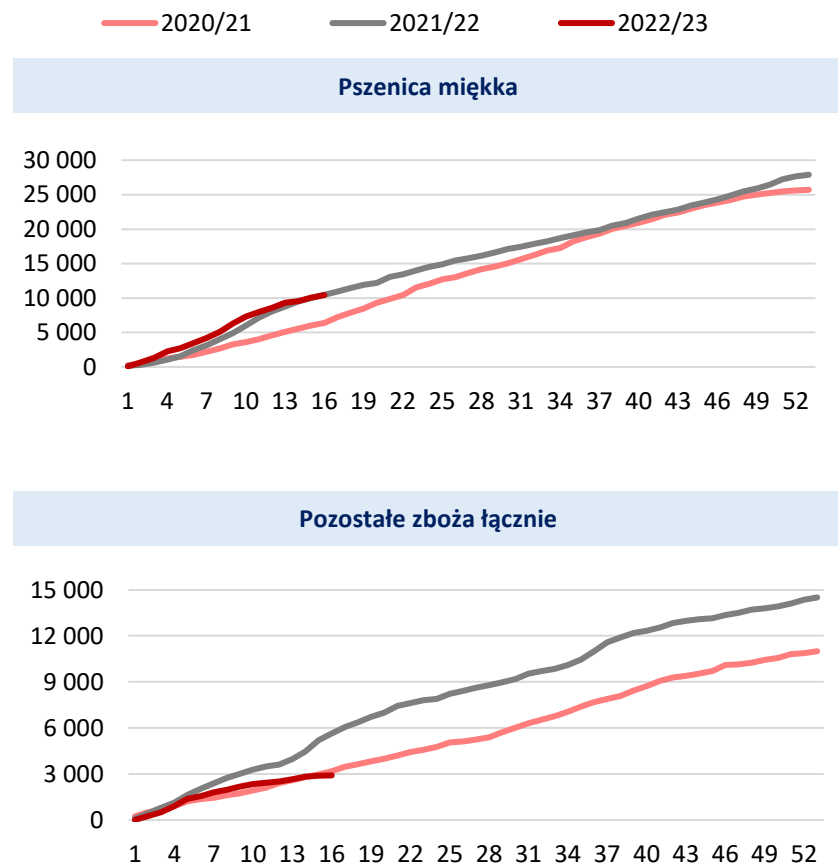

Rynek unijny. Z wysokiego popytu na świecie oraz wysokich cen zbóż korzystali europejscy eksporterzy. Dla przemysłu paszowego oznaczało to jednak większą konkurencję o surowiec.

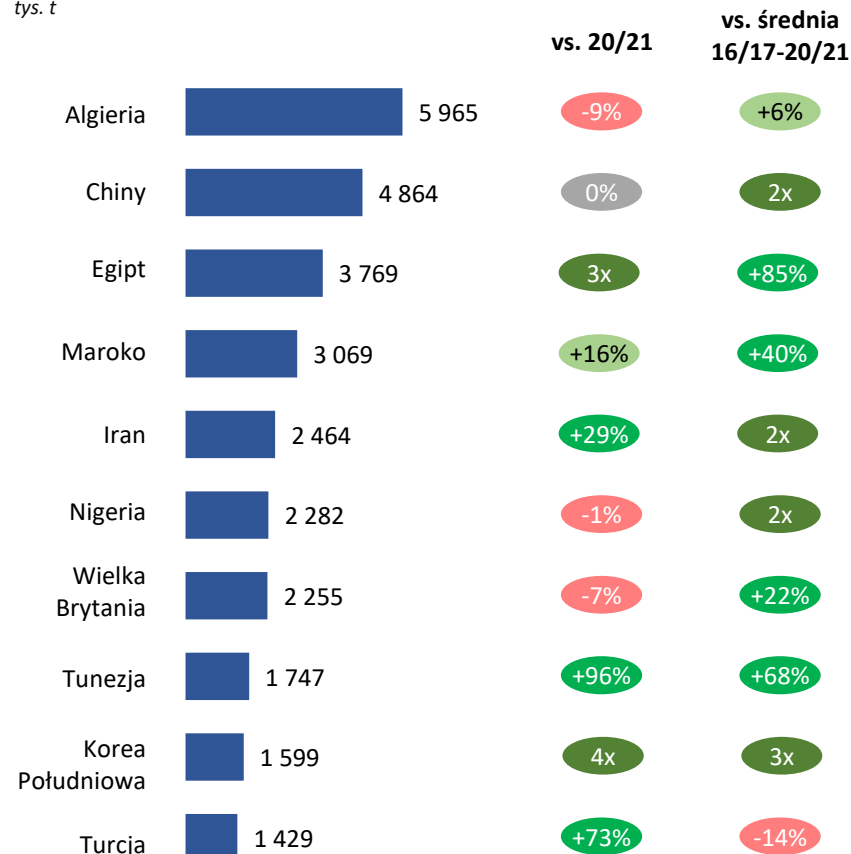
Wolumen eksportu zbóż z UE, w ujęciu tygodniowym, narastająco od początku roku gospodarczego

tys. t

Wolumen eksportu zbóż z UE w sezonie 2021/22, TOP-10 odbiorców

tys. t

- Wysoki popyt na zboża, w połączeniu z ograniczeniami podażowymi spotęgowanymi w sezonie 2021/22 przez wojnę w Ukrainie, stworzyły **korzystne warunki dla europejskich eksporterów** (wysokie globalne ceny ziarna) – tym bardziej, że zwiększona unijna produkcja miała pozytywny wpływ na podaż na wspólnym rynku i umożliwiła ilościowy wzrost eksportu
- W sezonie 2021/22 łączny **eksport pszenicy miękkiej** osiągnął ok. 28 mln ton i **był wyższy o 8% r/r**. Jeszcze wyższą (+32%) dynamikę odnotowano w przypadku **pozostałych zbóż**. Ich eksport osiągnął prawie 15 mln t.
- Unia Europejska zwiększyła sprzedaż do większości głównych odbiorców**. Co istotne, wzrost został odnotowany nie tylko w relacji rocznej, ale też w porównaniu do średniej uzyskanej w pięciu wcześniejszych sezonach.
- Popyt zagraniczny oznaczał jednak dla unijnych firm paszowych **większą konkurencję o surowiec**.
- Początek roku gospodarczego 2022/23 przyniósł **utrzymanie wysokiej sprzedaży zagranicznej pszenicy**. W przypadku **pozostałych zbóż eksport** wyraźnie **spowolnił r/r**, jednak decydujący wpływ na to mogła mieć obawa o wysokość tegorocznych zbiorów kukurydzy (patrz slajd 21).

Rynek unijny. Unijny rynek roślin oleistych znalazł się pod wpływem dość niskiej produkcji oraz napiętej sytuacji na rynku światowym.

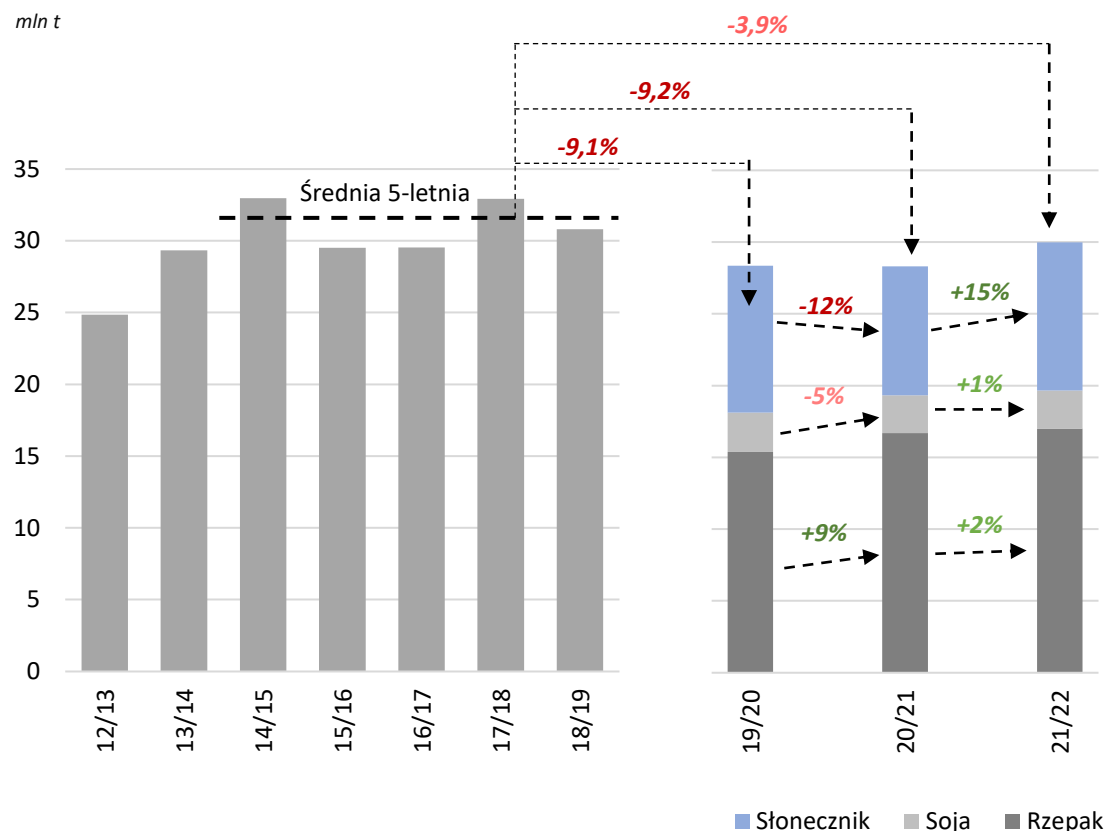
■ **Produkcja roślin oleistych w UE** w ostatnich trzech sezonach **pozostawała na dość niskich poziomach**. W latach 2019/20 i 2020/21 były one najniższe od sezonu 2012/13. W roku gospodarczym, który zakończył się w 2022 r. odnotowano wprawdzie wzrost produkcji, lecz pozostała ona poniżej średniej 5-letniej sprzed kryzysu.

○ W ostatnich 3 latach **nastąpił wzrost produkcji rzepaku, jednak po dużym spadku w sezonie 2019/20**. Sezon wcześniej europejscy rolnicy drastycznie (o 19%) zmniejszyli areal upraw, co zostało jedynie częściowo zrekomensowane lepszą wydajnością. W kolejnych latach stopniowo rosła powierzchnia zasiewów oraz produkcja.

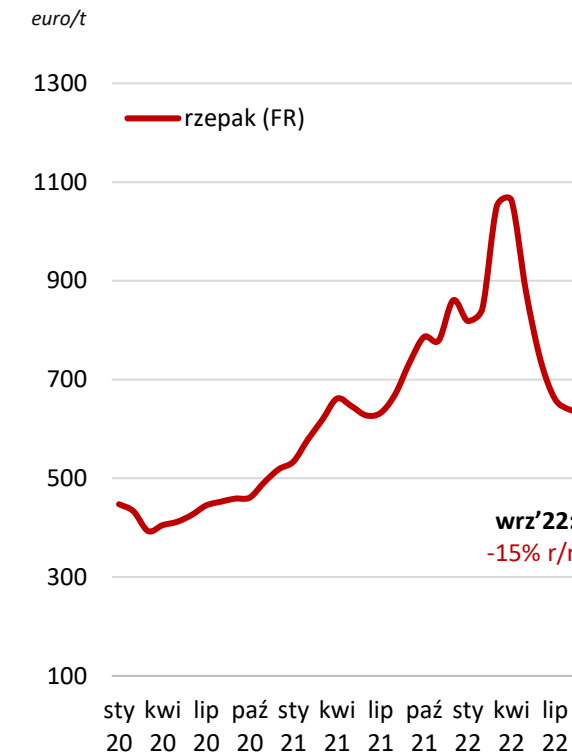
○ Od 2020 r. **rośnie areal uprawy soi i słonecznika** w UE. W przypadku tych roślin duże wahania plonowania mają jednak negatywny wpływ na wolumen produkcji.

■ Oprócz relatywnie niskiej unijnej produkcji **presję na ceny roślin oleistych** w Unii powodowały napięcia na rynku światowym. Notowania osiągnęły swój szczyt w 1H22, po czym **nastąpił ich spadek** (patrz slajd 23).

Produkcja roślin oleistych w Unii Europejskiej

Średnie ceny rzepaku w Unii Europejskiej

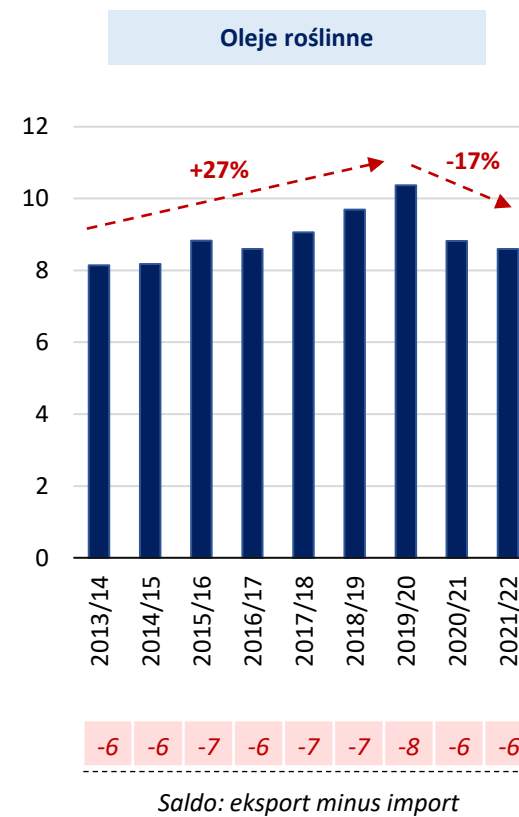
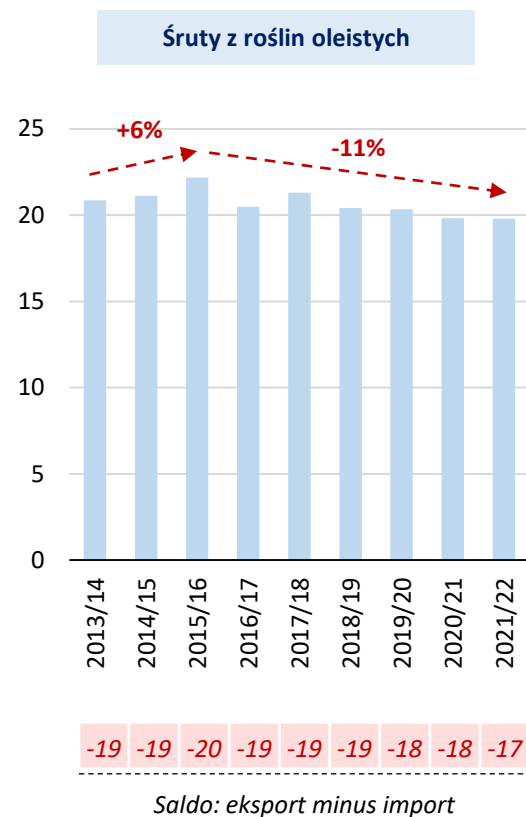
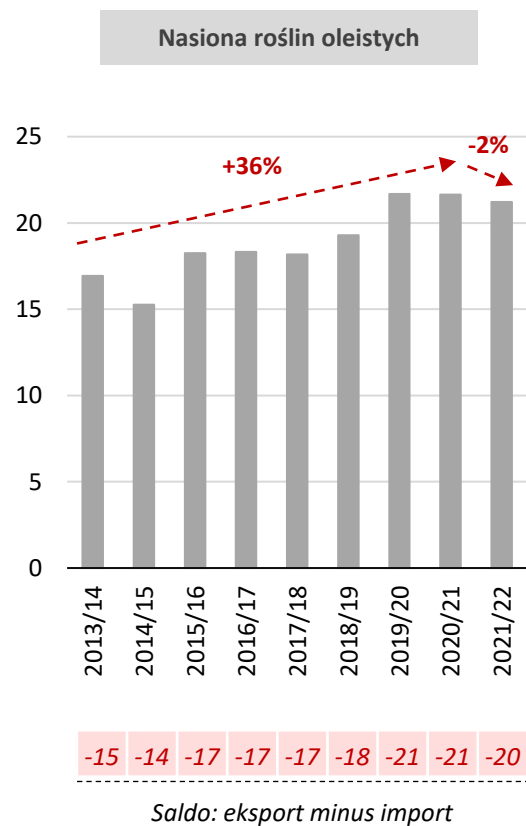

Rynek unijny. Spadki produkcji roślin oleistych pogłębiały już i tak duży deficyt nasion i produktów ich przetwórstwa na wewnętrznym rynku Unii Europejskiej.

Wolumen unijnego importu roślin oleistych oraz produktów ich przetwórstwa

mln t

Produkty przetwórstwa

- Równoległe do wahań w unijnej produkcji, **rosło zużycie roślin oleistych** – w ostatnich sezonach było wyraźnie wyższe niż historycznie. **Spadki zbiorów pogłębiały wysoki deficyt** nasion i produktów z nich wytwarzanych. **Niedobory były uzupełniane importem.**
- **Łączny przywóz soi, rzepaku oraz słonecznika** do państw UE-27 osiągnął w sezonie 2021/22 poziom 21 mln t. Był on wprawdzie **niższy o 2% r/r**, ale **pozostał znacznie (o 19%) powyżej średniej z lat 2014-19**, czyli sprzed spadku unijnej produkcji.
- W ostatnich latach **wzrosła unijna produkcja śrut sojowej**. Średni wolumen w latach 2020-22 był wyższy o 11% od średniej z okresu 2014-19. Pozwoliło to zmniejszyć import o 4%. Nie zmienia to jednak stanu faktycznego **wysokiego uzależnienia** unijnego przemysłu paszowego od importowanych źródeł białka.
- W wynikach importu w bieżącym sezonie widoczny jest **wpływ wojny w Ukrainie**. Problemy logistyczne w transporcie z portów czarnomorskich zwiększyły **napięcie towarów do krajów UE**. W pierwszych 4 miesiącach bieżącego sezonu odnotowano wysokie wzrosty przywozu słonecznika (+580% r/r) oraz śrut słonecznikowej (+48% r/r) – surowców, w których specjalizuje się Ukraina.

Rynek krajowy. Rozwój produkcji roślinnej, zwłaszcza kukurydzy, wzmacnia pozycję Polski jako jednego z najważniejszych producentów surowców rolnych w UE.

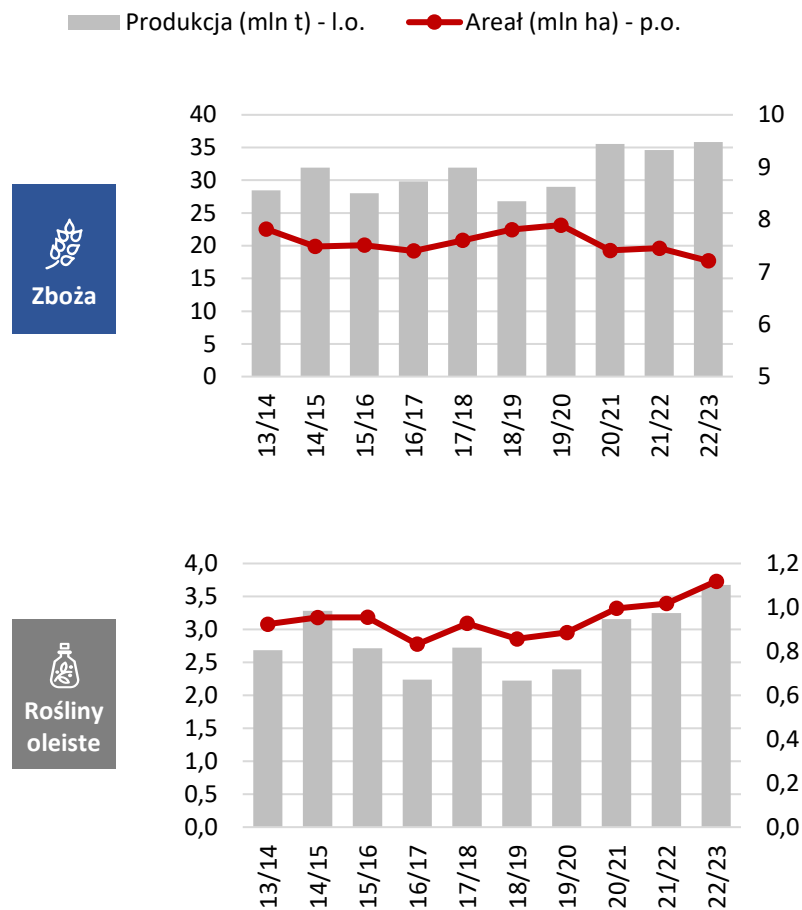
▪ Lata 2020-22 to **bardzo dobry okres pod względem zbiorów zbóż** w naszym kraju. Roczna produkcja kształtowała się na poziomie ok. 35 mln t (wraz z kukurydzą), tj. o 21% wyżej od średniej 5-letniej (2015-19). Na przestrzeni ostatnich lat **zmniejszył się areal uprawy zbóż**, ale zostało to z dużym nadstatkiem zrekompensowane **poprawą plonowania**.

▪ Struktura produkcji zbóż w Polsce ewoluuje pod wpływem popytu i ekonomiki produkcji. W latach 2015-2022 **rosły zasiewy pszenicy** – głównego uprawianego zboża. **Najwyższą dynamikę** odnotowano jednak w przypadku **kukurydzy**. Był to efekt wzrostu popytu ze strony produkcji pasz dla zwierząt (głównie drób i krowy mleczne).

▪ Lata 2020-22 to również **okres intensywnego rozwoju produkcji roślin oleistych**. Roczne zbiory wyniosły przeciętnie 3,3 mln t i były wyższe o 37% niż średnia 5-letnia. Był to **efekt zarówno wzrostu arealu zasiewów, jak i wydajności**.

▪ Zarejestrowano **wzrost arealu rzepaku**, który dominuje w polskiej produkcji. Dodatkowo w **bardzo szybkim tempie** rosło zainteresowanie rolników uprawami innych oleistych: **słonecznikiem i soją**. Ich rola pozostaje jednak marginalna.

Produkcja zbóż i roślin oleistych w Polsce

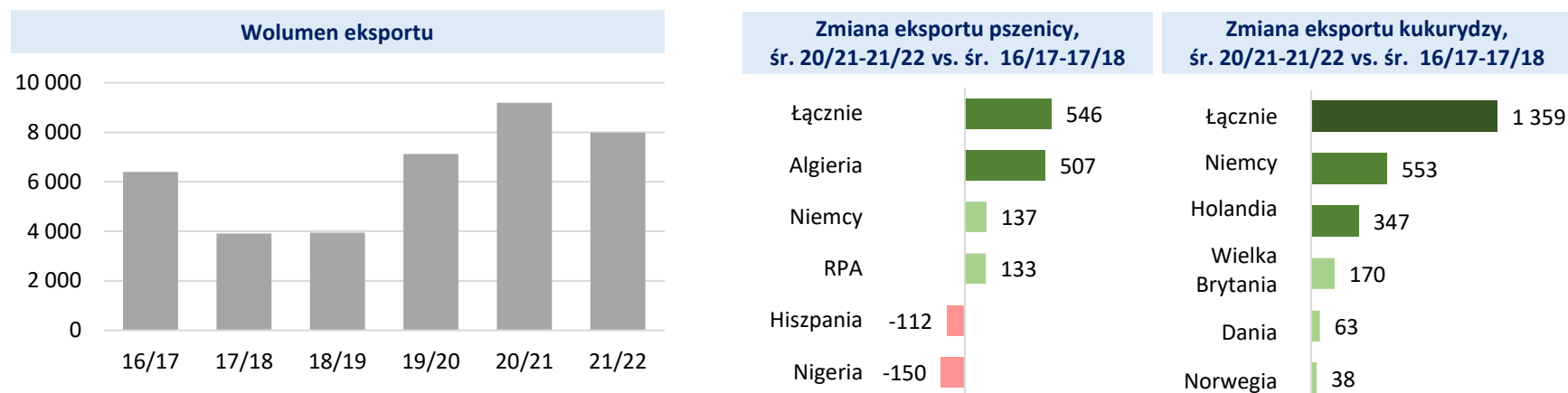
Zbiory w sezonie 2021/22 (mln t)	Udział w UE-27 (%)	CAGR 2015-21 (%)
pszenica 12,1	9%	+3%
kukurydza 7,5	10%	+15%
pszenżyto 5,5	46%	0%
jęczmień 3,0	6%	0%
żyto 2,5	32%	+3%
owies 1,7	22%	5%

Zbiory w sezonie 2021/22 (mln t)	Udział w UE-27 (%)	CAGR 2015-21 (%)
rzepak 3,2	19%	+3%
soja 0,03	0,5%	+15%
słonecznik 0,02	1%	+58%

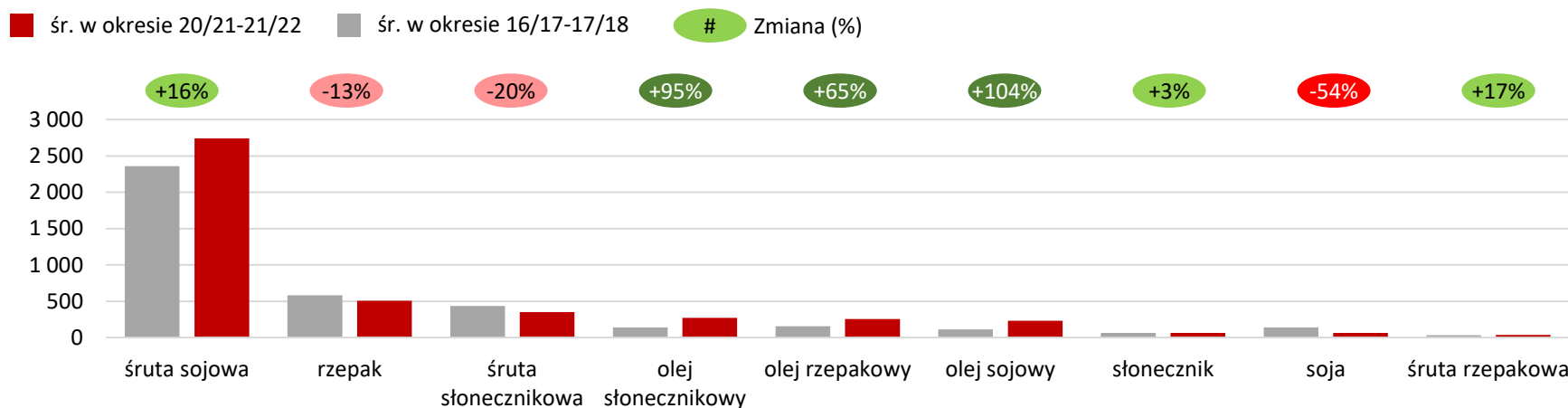
Rynek krajowy. Wysoki światowy popyt na surowce rolne miał szerokie konsekwencje dla krajowych wytwórców pasz, przyczyniając się do wyższego eksportu zbóż, ale też stwarzając bariery i podnosząc koszty dla importu roślin oleistych.

Eksport zbóż z Polski (tys. t)

Zmiana importu roślin oleistych i produktów z nich do Polski (tys. t)

- Wysoka produkcja krajowa oraz silny popyt zagraniczny sprawiły, że **ostatnie dwa sezony** przyniosły **bardzo wysokie obroty w eksporcie ziarna zbóż z Polski**. Jego łączny wolumen w roku gospodarczym 2020/21 przekroczył 9 mln t i był wyższy o 29% od wysokiego wyniku z poprzedniego sezonu a jednocześnie aż o 70% wyższy od średniej 5-letniej. W kolejnym sezonie sprzedaż zagraniczna spadła o 12%, ale wolumen pozostał na historycznie wysokim poziomie.
- Wysokie wolumeny eksportu zwiększyły napięcia podażowe** na krajowym rynku, a jednocześnie zwyżka globalnych notowań wymusiła **wzrosty cen w Polsce**. W czerwcu br., przed zbiorami, za pszenicę zakłady musiały zapłacić o 77% więcej niż przed rokiem.
- Ceny globalne znalazły swoje odzwierciedlenie również na krajowym rynku roślin oleistych**. W czerwcu br. rzepak był droższy w skupie średnio o 90% r/r.
- Popyt w kraju pozostaje silny**, o czym świadczy wysoka dynamika w imporcie śruty sojowej – najważniejszego produktu w strukturze importu. **Krajowe zakłady musiały się jednak mierzyć z wieloma wyzwaniami**, m.in. wysokimi cenami oraz kosztami transportu. Dodatkowo wpływ na bieżącą podaż słonecznika i jego przetworów miała wojna w Ukrainie.

Perspektywy krótkoterminowe. Prognozy światowej produkcji zbóż w sezonie 2022/23 są korzystne, ale ich bilans pozostanie napięty. Bardziej pozytywne oczekiwania dotyczą rynku roślin oleistych.

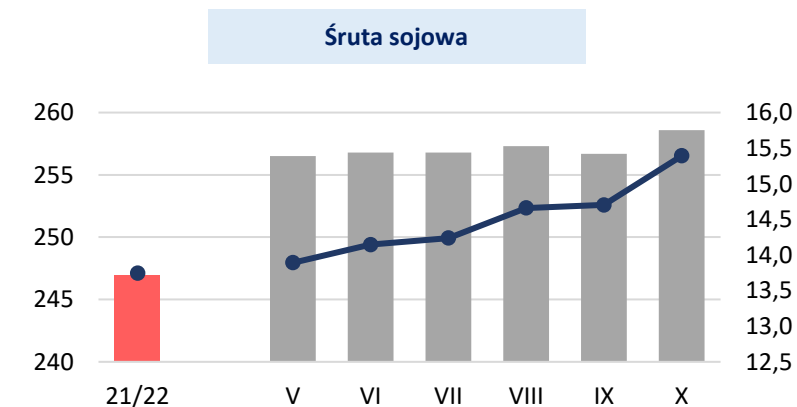
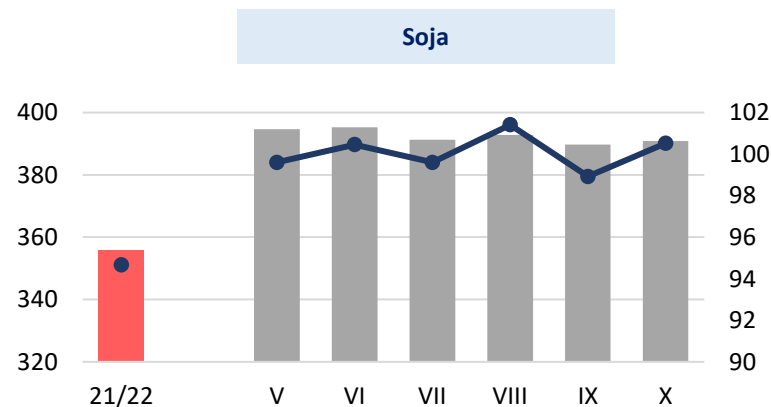
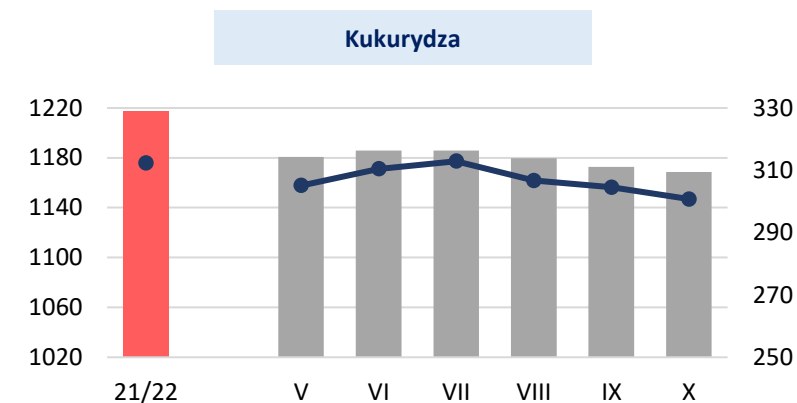
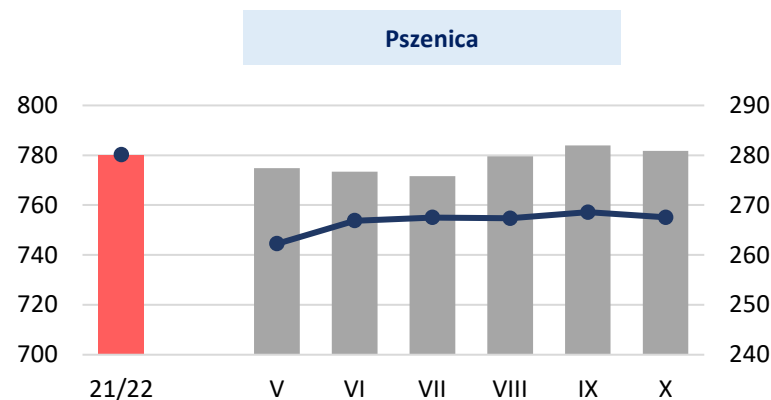

- Prognozy USDA dla globalnej produkcji pszenicy** w sezonie 2022/23 ulegają od maja br. (początek publikacji) stopniowej poprawie na fali wyższych zbiorów m.in. w Kanadzie i Rosji, wskazując na wysokie prawdopodobieństwo osiągnięcia **nowego rekordu produkcji** (w paź'22 spodziewano się minimalnego wzrostu 0,3% r/r). Z drugiej strony, **światowe zużycie ma być po raz kolejny wyższe niż produkcja**, co odbije się na stanie zapasów końcowych.
- Produkcja kukurydzy ma być niższa** o 4% r/r, ale pozostanie na historycznie wysokim poziomie. Globalne zużycie kukurydzy – podobnie jak w przypadku pszenicy – ma przewyższać zbiory. W rezultacie oczekiwany jest dalszy **spadek zapasów. Światowy bilans zbóż pozostanie więc napięty.**
- Prognozy dla roślin oleistych** wskazują na **silny 7-procentowy wzrost produkcji** w sezonie 2022/23. Ma to być przede wszystkim efektem rekordowych zbiorów soi – prognozy z października wskazują na 10% wzrost (bardzo wysokie oczekiwania zbiorów w Brazylii). Ale pozytywnie na podaż oleistych wpływa też wzrost produkcji rzepaku w UE.
- Na koniec sezonu oczekuje się **zwiększenia łącznych globalnych zapasów roślin oleistych**, głównie dzięki soi.

Sezon 2022/23 – prognozy światowej produkcji oraz zapasów

■ Kolejne aktualizacje prognoz zbiorów w sezonie 2022/23 (mln t) – l.o.
■ Produkcja w sezonie 2021/22 (mln t) – l.o.

—●— Zapasy końcowe na świecie (mln t) – p.o.

Perspektywy krótkoterminowe. Słabsze zbiory zbóż w Unii Europejskiej mogą stanowić wsparcie dla cen w trwającym sezonie, zwłaszcza w przypadku kukurydzy.

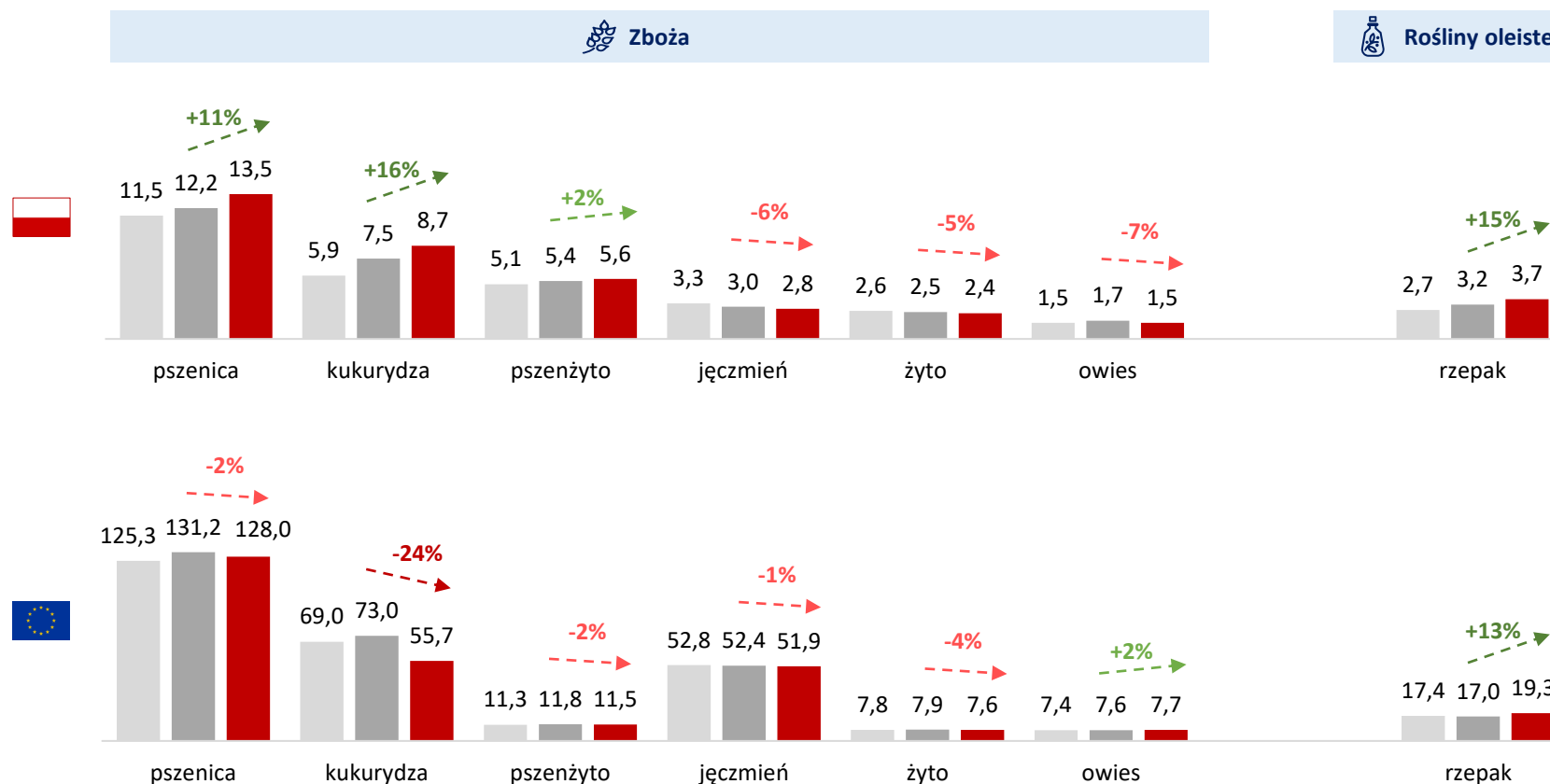
Produkcja roślinna w Polsce i UE w 2022 r. na tle danych historycznych

mln t

■ śr. 2017-21

■ 2021

■ 2022

- Według wstępnych szacunków w 2022 r. **wzrosły krajowe zbiory zbóż oraz rzepaku.**
 - Warunki pogodowe w br. pozwoliły na osiągnięcie **wyższych, niż rok wcześniej, plonów** w przypadku wszystkich zbóż podstawowych. Nieco obniżyła się jednak powierzchnia upraw, co w przypadku jęczmienia, żyta oraz owsa skutkowało spadkiem r/r produkcji. Istotnie (o 11% r/r) wzrosły jednak zbiory pszenicy, a **łączna produkcja zbóż podstawowych** z mieszankami ukształtowała się w Polsce na poziomie **27,1 mln ton**, co oznacza wzrost o 0,4% r/r.
 - Z kolei w przypadku **kukurydzy** szacunki wskazują na spadek plonowania, jednak silny wzrost powierzchni upraw (o 18%) zdecydował o wysokiej dynamice produkcji (+16% r/r).
 - Krajowa produkcja **rzepaku** zwiększyła się aż o 15% r/r dzięki zarówno wyższej powierzchni zasiewów, jak i poprawie plonowania.
- Szacunki łącznych zbiorów w Unii Europejskiej wskazują na **spadek w przypadku zbóż**. Szczególnie wysoką ujemną dynamikę przewiduje się w przypadku **kukurydzy**. Z kolei o 8% wzrosła łączna produkcja **roślin oleistych**, czemu sprzyjał silny wzrost produkcji rzepaku.

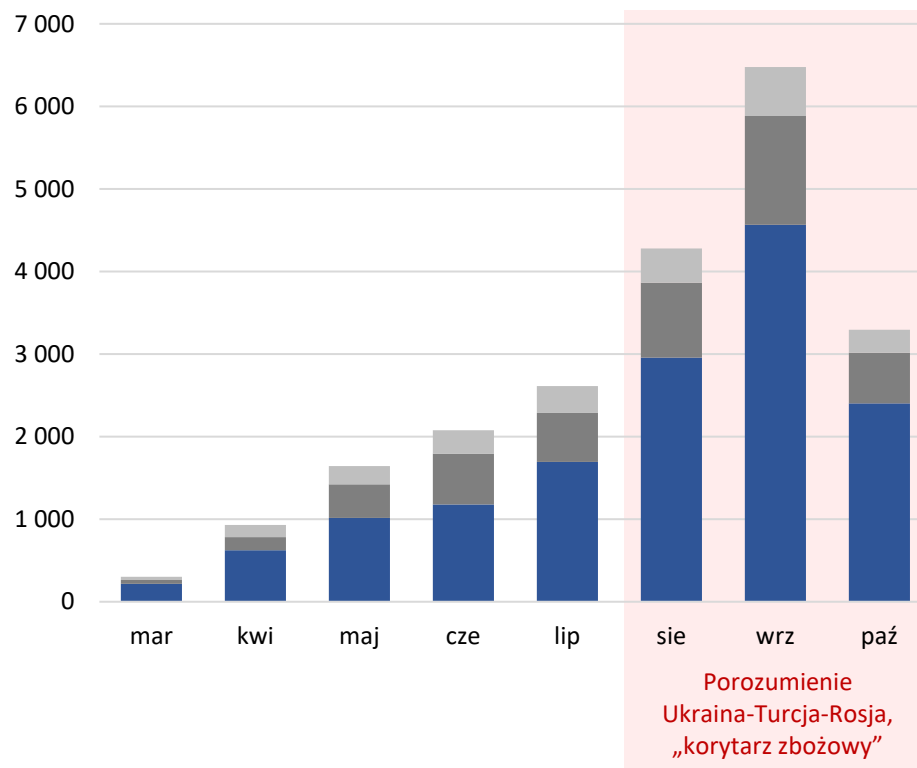
Perspektywy krótkoterminowe. Istotny wpływ na ceny w krótkim okresie będzie miała stabilność eksportu surowców rolnych z Ukrainy „korytarzem zbożowym” przez Morze Czarne.

- Sierpniowe porozumienie Rosji i Ukrainy** pozwoliło istotnie zwiększyć ukraiński eksport przez Morze Czarne, stabilizując sytuację rynkową w naszym regionie globu. Jednak pod koniec października **Rosja ogłosiła zawieszenie swojego uczestnictwa** w tym projekcie, zwanym potocznie „korytarzem zbożowym”. Po kilku dniach pojawiły się informacje o kontynuowaniu wysyłek drogą morską, ale dopiero **w połowie listopada wydano komunikat o przywróceniu umowy zbożowej** na kolejne 120 dni.
- Formalne przywrócenie porozumienia **powinno uspokoić nastroje na światowym rynku**. Niestety dynamika ostatnich wydarzeń wskazuje, że Rosja może w kolejnych miesiącach po raz kolejny próbować „grać” kwestią „korytarza zbożowego”.
- Innym czynnikiem**, który wpływa na ceny surowców rolnych są **notowania ropy**. Między kwi'20 a cze'22 średnie ceny ropy na świecie wzrosły pięciokrotnie. W 3Q22 obserwowaliśmy **stopniowe osłabienie notowań**, wynikające w dużej mierze z obaw dotyczących spowolnienia gospodarczego. Jednak **w październiku odnotowano lekki wzrost**, po deklaracji krajów OPEC dot. obniżki limitów produkcji ropy. Sytuacja na tym rynku pozostaje dynamiczna.

Wolumen eksportu surowców rolnych z Ukrainy w 2022 r.¹

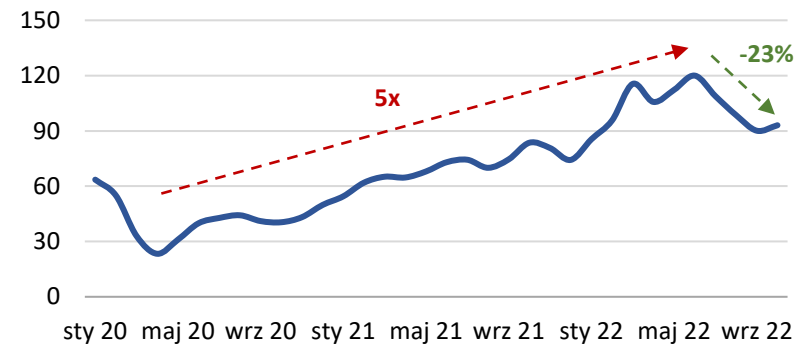
tys. t

■ zboża ■ rośliny oleiste ■ oleje roślinne

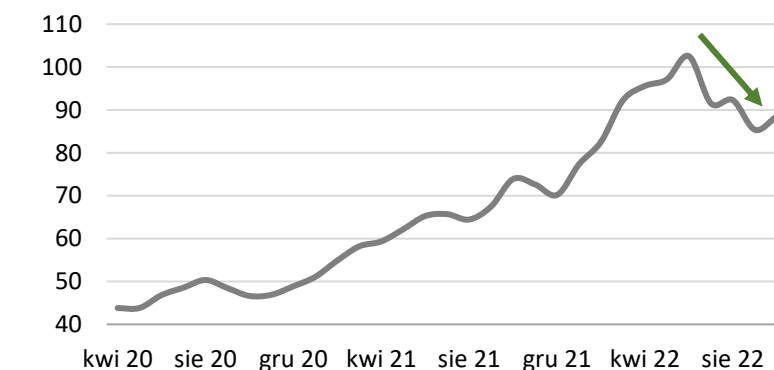
Średnie ceny ropy Brent

dol./bbl

Ceny kontraktów terminowych, ropa Brent, Nowy Jork (marzec 2023 r.)

dol./bbl

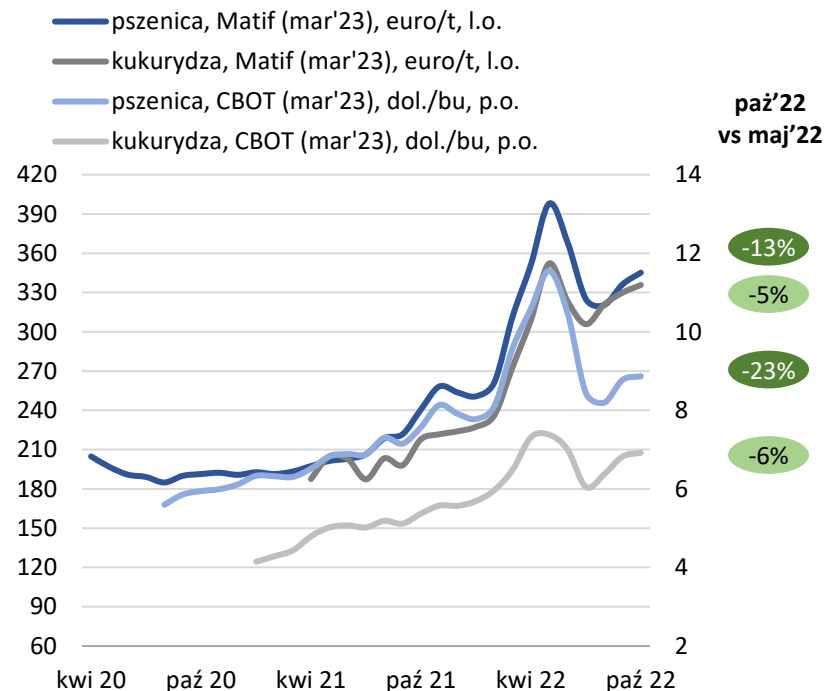

1) Zboża obejmują kukurydzę, pszenicę i jęczmień; rośliny oleiste obejmują rzepak, soję i stoncznik; oleje roślinne obejmują olej sojowy i stoncznikowy
 Źródło: Ukraińskie Ministerstwo Rolnictwa, Macrobond, Bank Światowy, Analizy Pekao

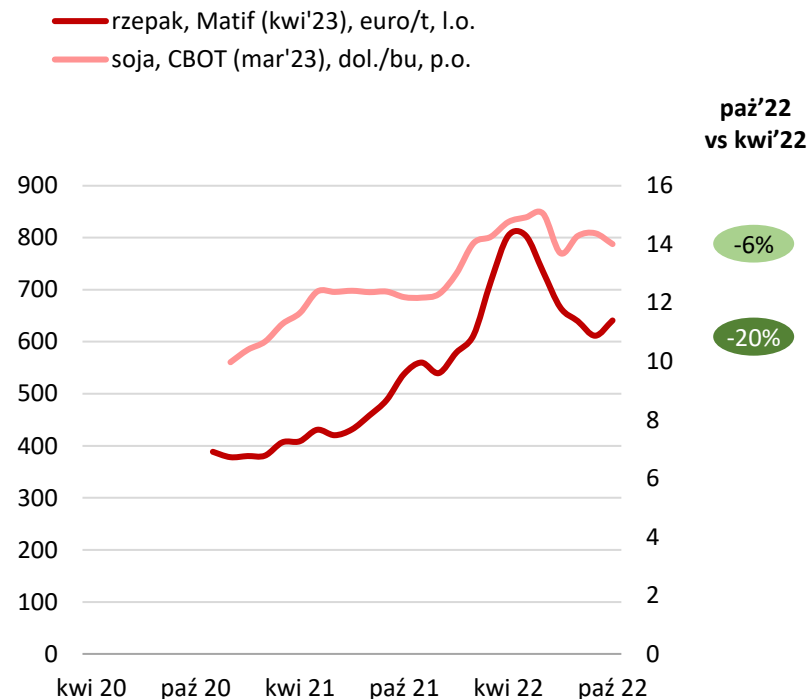
Perspektywy krótkoterminowe. Rynek kontraktów terminowych zareagował obniżką notowań po tegorocznych zbiorach. Wprawdzie koniec lata przyniósł wzrost cen, lecz pozostały one poniżej szczytu z 2Q.

Ceny kontraktów terminowych na surowce rolne

Zboża

Rośliny oleiste

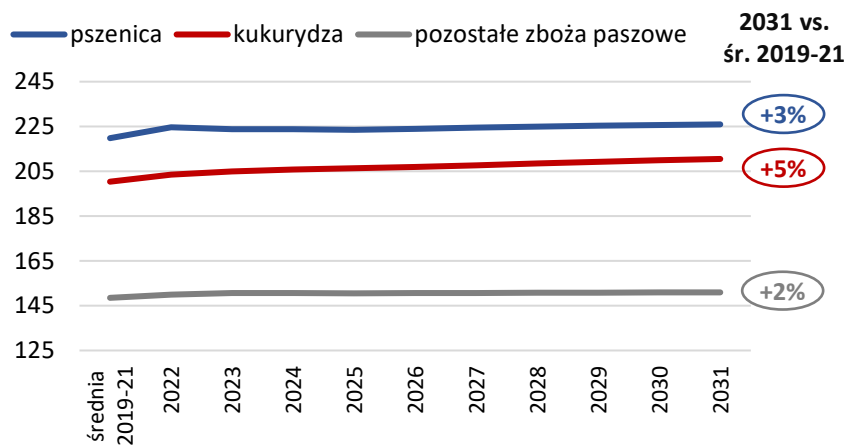
- Na rynku kontraktów terminowych odnotowano **spadki notowań po tegorocznych zbiorach** na półkuli północnej. Zarówno na giełdzie francuskiej (Matif), jak i amerykańskiej (CBOT) mocno potaniały pszenica oraz rzepak. Wprawdzie **przełom lata i jesieni przyniósł wzrost cen**, lecz **pozostały one na poziomie znacznie niższym niż szczyt osiągnięty w 2Q**. W październiku marcowy kontrakt na pszenicę na giełdzie Matif był tańszy o 13% w porównaniu do maja. Z kolei na amerykańskiej CBOT dynamika spadku była jeszcze wyższa, sięgając 23%. Istotnie potaniał też rzepak – w październiku br. kontrakt na kwiecień'23 na Matif-ie był tańszy o 20% niż sześć miesięcy wcześniej. **Notowania pozostały jednak na historycznie wysokim poziomie**.
- Jednym z czynników, który w ostatnim miesiącu destabilizował sytuację na światowych giełdach była obawa o dalsze funkcjonowanie porozumienia dotyczącego transportu morskiego surowców rolnych z Ukrainy.

Perspektywy długoterminowe. W najbliższej dekadzie wzrost produkcji zbóż ma się dokonać głównie dzięki dalszej poprawie wydajności. Z kolei produkcji roślin oleistych ma sprzyjać zarówno lepsza wydajność, jak i wzrost arealów.

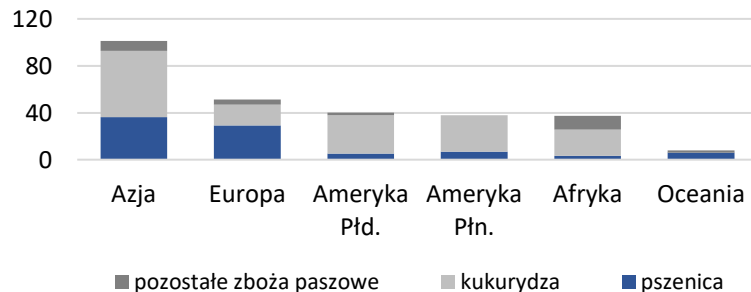
Prognoza arealów upraw zbóż na świecie

mln ha

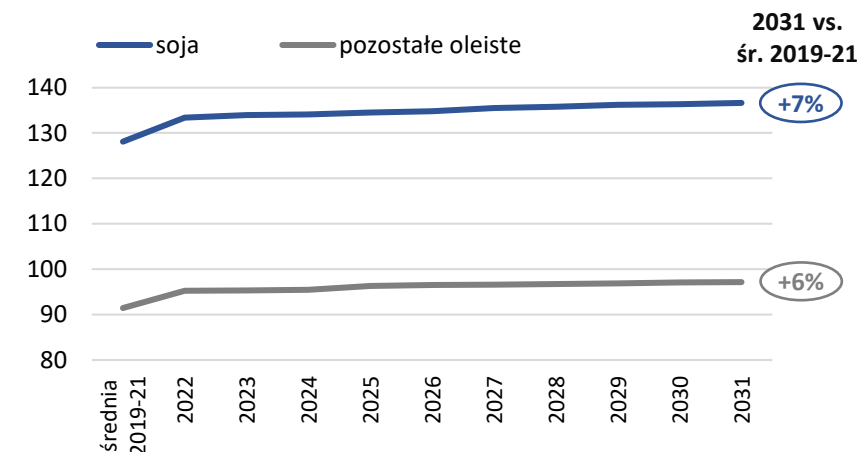
Prognoza przyrostu produkcji zbóż według kontynentów, śr. 2018-20 vs. 2030

mln t

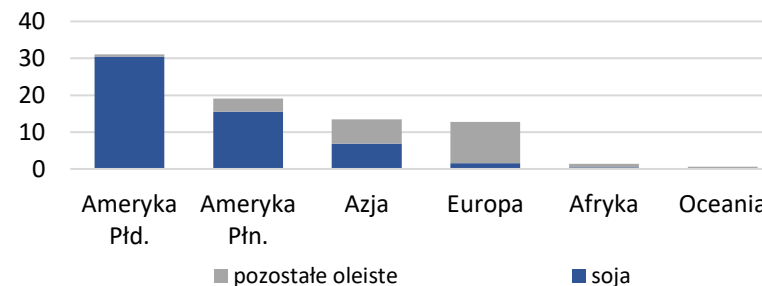
Prognoza arealów upraw roślin oleistych na świecie

mln ha

Prognoza przyrostu produkcji roślin oleistych według kontynentów, śr. 2018-20 vs. 2030

mln t

- FAO przewiduje **wzrost globalnej produkcji zbóż w ciągu najbliższych 10 lat o 12%**. Ma to być efekt głównie poprawy wydajności. Wprawdzie prognoza obejmuje wzrost powierzchni upraw, lecz jedynie o niewielkiej dynamice – barierą pozostaje ograniczona dostępność gruntów ornych na świecie. Za ponad **60% wzrostu produkcji ma odpowiadać kukurydza**. Kontrybucja pszenicy ma wynosić prawie 30%. Przyrost produkcji kukurydzy będzie się koncentrował głównie w Azji, obu Amerykach oraz Afryce. Z kolei za wzrost produkcji pszenicy będą odpowiadały przede wszystkim Azja oraz Europa. Warto podkreślić, że wzrost europejskiej produkcji ma być efektem wyższych zbiorów w Rosji.
- Globalna **produkcja roślin oleistych** ma się **zwiększyć o 16% w ciągu 10 lat**. Za prawie 70% wzrostu produkcji ma odpowiadać soja, dzięki wyższym zbiorom głównie w obu Amerykach.
- FAO wprawdzie zakłada **zmniejszenie napięć sytuacji popytowo-podażowej** w kolejnych latach, jednak wskazuje wiele czynników, które mogą wpływać destabilizująco na rynek (m.in. przedłużająca się wojna w Ukrainie, presja kosztowa w rolnictwie, zmiany klimatu, polityki rolne i handlowe poszczególnych państw, zagrożenia fitosanitarne oraz epizootyczne).

Podsumowanie. Unijny i krajowy rynek żywca (trzoda chlewna, bydło, drób)

Bieżące trendy

Rynek unijny

Rynek krajowy

Perspektywy rozwojowe

Krótki okres

Długi okres

Potencjał produkcyjny trzody chlewnej w Unii Europejskiej uległ w 2021 roku zmniejszeniu. Łączne pogłowie na koniec ubiegłego roku było niższe o 3% r/r. Jednocześnie był to najniższy poziom od roku 2010. Zmniejszenie liczebności stad odnotowano w przypadku prawie wszystkich dużych unijnych producentów. Wyjątkiem była Hiszpania, która zdołała utrzymać rozwój produkcji zwierzęcej. W ostatnich latach **stopniowo zmniejszał się również potencjał unijnej produkcji wołowiny**. Od 2017 r. notowany jest stopniowy spadek pogłowia bydła w UE i w roku 2021 ten trend był kontynuowany. Z kolei przez wiele lat **rosła unijna produkcja drobiu**. Seria wzrostów została jednak przerwana w 2021 r., z powodu ognisk grypy ptaków w wielu państwach unijnych, co pociągnęło za sobą okresowy spadek produkcji (o 3% r/r).

W 2021 r. **sektor produkcji trzody chlewnej w Polsce** po raz kolejny **zareagował na gorszą koniunkturę rynkową gwałtowniej niż w innych krajach UE**. Przede wszystkim wynikało to z utrzymującego się wysokiego rozdrobnienia krajowej branży oraz dużej wrażliwości małych gospodarstw na wahania cen skupu i rentowności. Na koniec 2021 r. łączne **pogłowie trzody w Polsce spadło** aż o 13% r/r. Co istotne, odnotowano 20-procentowy spadek w grupie loch (co będzie wpływać na tempo odbudowy stad w przyszłości). Z kolei w przypadku **bydła utrzymał się wzrostowy trend łącznego pogłowia**, pozytywnie wyróżniając Polskę na tle Unii. Jednak uszczuplenie krajowego stada krów wskazuje na obecność presji kosztowej w produkcji mleka oraz bydła mięsnego w ostatnich latach. Sytuację poprawił silny wzrost cen skupu obserwowany w 2H21 oraz 1H22. Z kolei **dla sektora drobiarskiego głównym wyzwaniem była grypa ptaków**. W 1H21 w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego (zagłębnie produkcyjne kurcząt rzeźnych) wykryto wiele ognisk wirusa, co miało istotny negatywny wpływ na bieżącą produkcję. Sytuacja epidemiczna poprawiła się w ciągu kilku miesięcy, a rosnące ceny skupu były ważnym wsparciem dla odbudowy potencjału produkcyjnego.

W 2022 roku ceny skupu żywca osiągnęły rekordowe poziomy: na rynku krajowym szczyt notowań bydła i kurcząt rzeźnych wypadł w maju (odpowiednio +61% r/r i +54% r/r), trzody chlewnej we wrześniu (+77% r/r), zaś indyków rzeźnych w październiku (+81% r/r). Pomimo wysokich dynamik **wyzwaniem pozostaje presja kosztowa**, choć jej oddziaływanie jest mocno zróżnicowane w zależności od kierunku produkcji. **W sektorze trzody chlewnej sytuacja wydaje się najtrudniejsza** a utrzymujący się spadkowy trend w pogłowie wskazuje **na zmniejszenie krajowej produkcji w krótkim okresie**, czyli również **mniejszy popyt na pasze**. **Lepiej wygląda sytuacja w produkcji bydła i drobiu**. W tym pierwszym przypadku dalszy stopniowy wzrost krajowego stada (1H22: +1% r/r) oraz rosnące znaczenie mieszanek przemysłowych w żywieniu zwierząt tworzą warunki do zwiększenia popytu na pasze i wzrostu produkcji żywca wołowego. **Z kolei odbicie w produkcji kurcząt rzeźnych** (po ubiegłorocznym spadku) oraz sygnalizowany liczbą wstawień dalszy jej wzrost przy braku nowych ognisk grypy ptaków przekładają się na **pozytywne krótkookresowe prognozy dla tego sektora**.

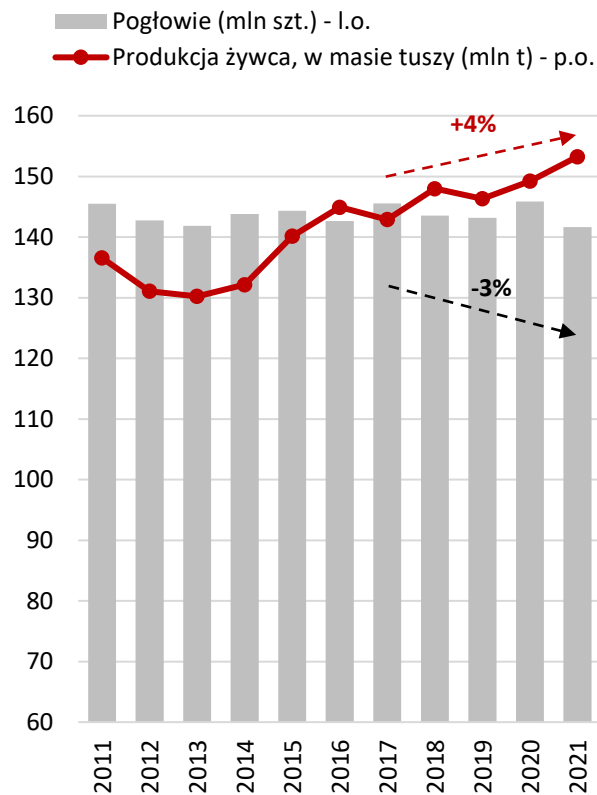
W ciągu najbliższej dekady coraz większą rolę będą odgrywały **kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem**. Będzie to rzutowało zarówno na warunki prowadzenia produkcji zwierzęcej (np. dobrostan), eksport żywca (np. regulacje dot. transportu żywych zwierząt) jak i wewnętrzny popyt (zmieniające się preferencje konsumentów). Wpływ ww. czynników na poszczególne segmenty chowu i hodowli zwierząt będzie zróżnicowany, czego efektem są różne perspektywy ich rozwoju. Prognozy długoterminowe wskazują **na dalszy wzrost unijnej produkcji drobiu (o 4%)**, choć spadnie jego dynamika. Z kolei **w przypadku wieprzowiny i wołowiny przewidywany jest stopniowy spadek produkcji (odpowiednio o 9% i 7%)**.

Rynek unijny. Niska opłacalność produkcji trzody chlewnej nie pozostała bez wpływu na potencjał produkcyjny unijnego sektora. W 2021 r. odnotowano dalszy spadek łącznego pogłowia, w tym również zwierząt na chów.

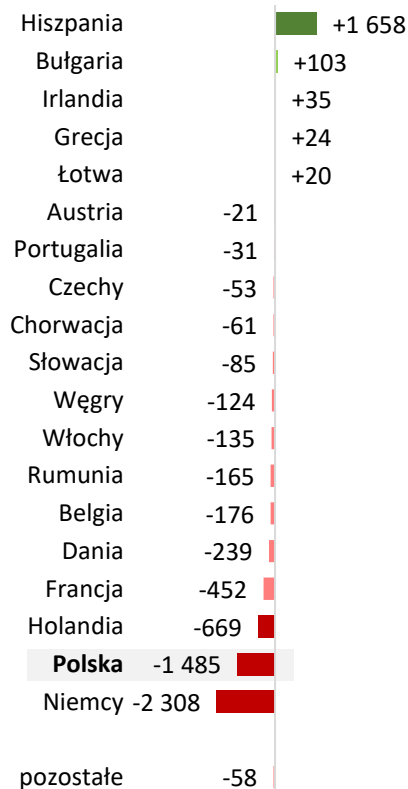
Pogłowie trzody chlewnej w Unii Europejskiej

Łączne pogłowia w UE oraz produkcja żywca

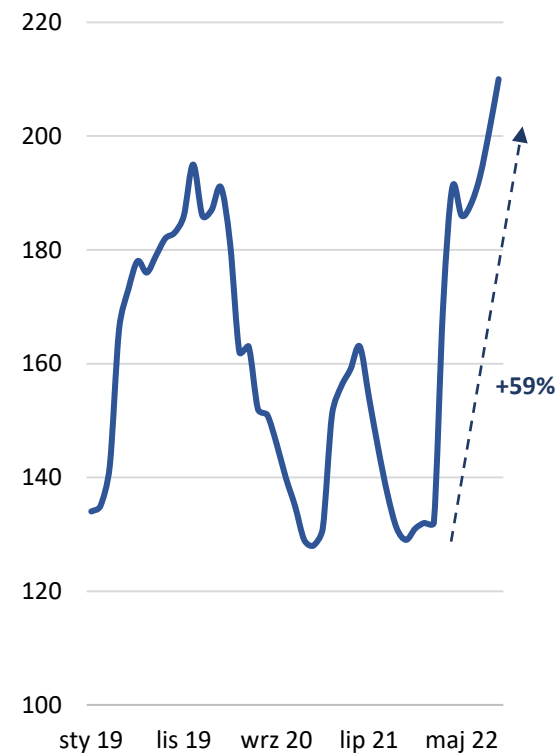
Zmiany pogłowia 2021 vs. 2020

tys. szt.

Średnie ceny półtuszy wieprzowych w UE, kl. E

euro/100 kg

- Potencjał produkcyjny trzody chlewnej w Unii Europejskiej uległ zmniejszeniu w roku 2021.** Łączne pogłowia w grudniu było niższe o 3% r/r. Jednocześnie był to najniższy poziom od roku 2010. Zmniejszenie liczebności stad odnotowano w przypadku prawie wszystkich dużych unijnych producentów. Wyjątkiem była Hiszpania, która zdołała utrzymać rozwój produkcji zwierzęcej.
- Równoległe w 2021 r. **odnotowano wzrost produkcji żywca.** Jednak prawdopodobnie był to **efekt dalszego ograniczania liczebności stad hodowlanych**, z których zwierzęta trafiają do ubojni w znacznie wyższej wadze niż tuczniaki. Wskazują na to utrzymujące się wysoko średnie wagi tuszy w 2021 r. (> 93 kg) oraz spadek pogłowia w grupie zwierząt na chów. W takim wypadku wzrost produkcji w 2021 r. należy uznać za chwilowy.
- Przyczyną** ograniczania potencjału produkcyjnego **była niska opłacalność.** W 2H20 oraz całym roku 2021 ceny trzody chlewnej kształtowały się bardzo nisko, a równoległe obserwowaliśmy wzrost kosztów (w tym pasz, które są ich głównym komponentem). Pod tym względem szczególnie trudny był przełom roku 2021 i 2022. **Sytuację poprawił wzrost cen żywca** po wybuchu wojny w Ukrainie.

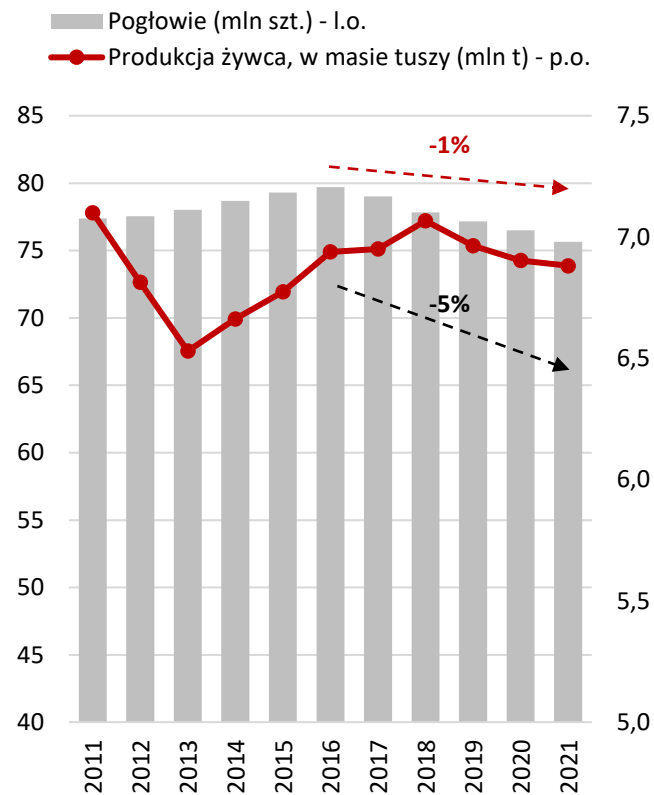
Rynek unijny. Na przestrzeni ostatnich lat spadło również unijne pogłowienie bydła, co pociągnęło za sobą mniejszą produkcję żywca. Jednym z czynników była presja na marże, ale ważną rolę odegrały też kwestie regulacyjne w niektórych krajach. Bank Pekao

- W ostatnich latach **stopniowo zmniejszał się** również potencjał unijnej **produkcji wołowej**. Od 2017 r. notowany jest stopniowy spadek pogłowia bydła w UE i w roku 2021 ten trend był kontynuowany – w grudniu liczebność unijnego stada była niższa o 1% r/r. Jednocześnie był to poziom nienotowany od wejścia Polski do Unii Europejskiej.
- Jedną z przyczyn redukcji pogłowia były **wahania opłacalności produkcji** mięsnej oraz mleka. Ważnym czynnikiem były też zmiany w krajowych politykach dotyczących ochrony środowiska (w tym emisji metanu), które ograniczyły możliwości prowadzenia produkcji. Takim przykładem jest Holandia, jeden z największych unijnych producentów bydła. Pogłowienie w tym kraju zmniejszyło się o 14% w ciągu pięciu lat.
- Sytuację na rynku wołowiny w 2020 roku nieco skomplikował **wybuch pandemii** i związane z nim ograniczenia w funkcjonowaniu sektora HoReCa (ważnego odbiorcy mięsa). Ogólna niepewność na rynku utrzymywała ceny żywca nisko. Jednak **od połowy 2020 r. notowania zaczęły rosnać** wraz z ożywieniem popytu. **Wzrost cen przyspieszył w 2022 roku, znacznie poprawiając opłacalność chowu i stwarzając bardziej dogodne warunki do odbudowy pogłowia**

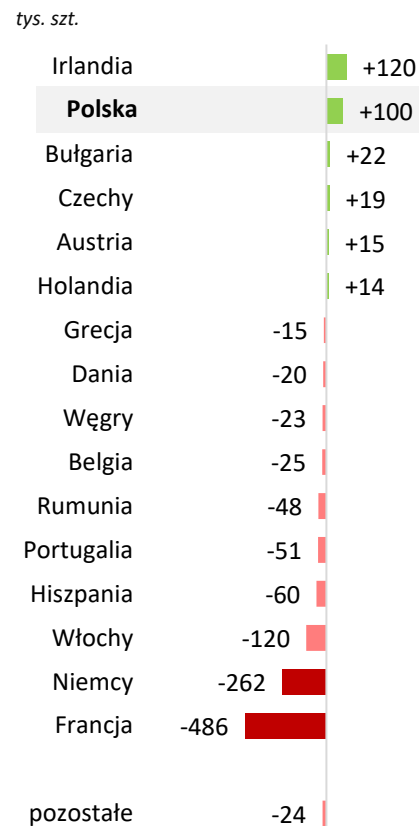

Pogłowienie bydła w Unii Europejskiej

Łączne pogłowienie w UE oraz produkcja żywca

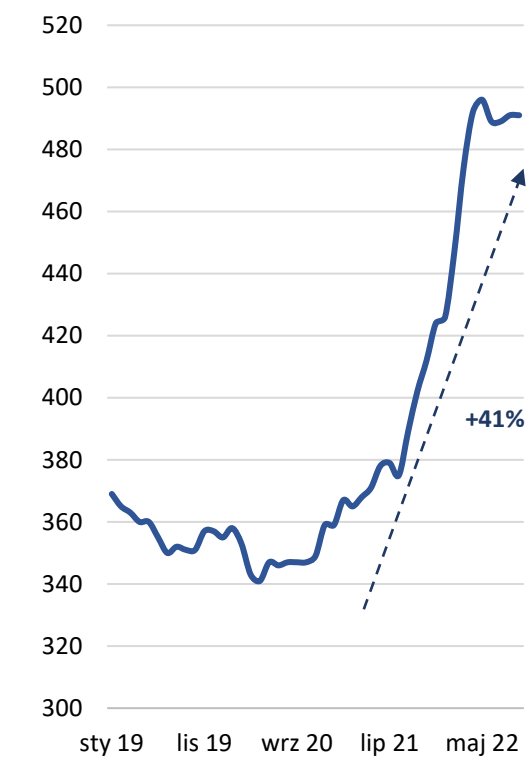

Zmiany pogłowia 2021 vs. 2020

Średnie ceny tusz z byków w UE

euro/ 100 kg

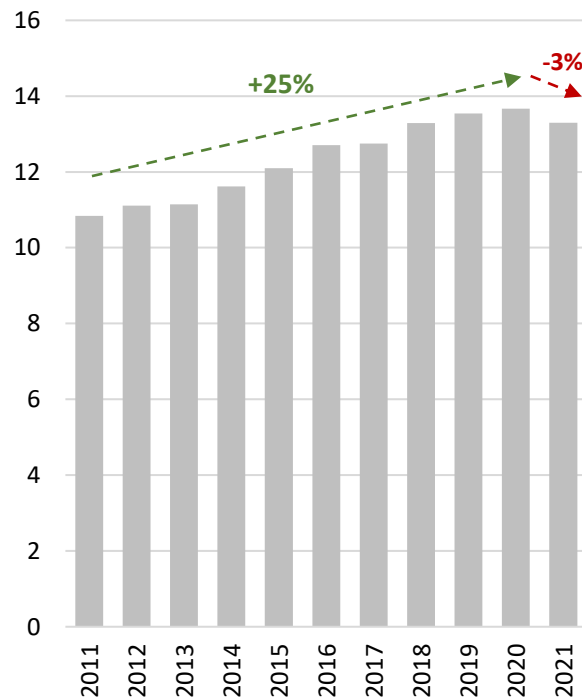
Rynek unijny. Z kolei w przypadku drobiu odnotowano stabilny wzrost unijnej produkcji. Wprawdzie w ubiegłym roku wolumen obniżył się r/r, ale był to efekt głównie ognisk grypy ptaków, a nie sygnał zmiany trendu.

Produkcja mięsa drobiowego w Unii Europejskiej

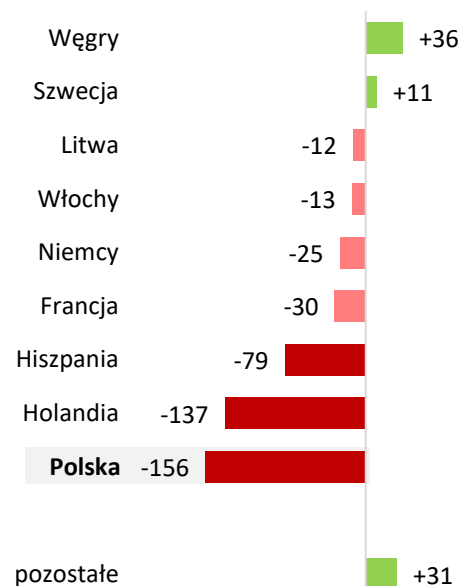
Łączna produkcja mięsa

mln t

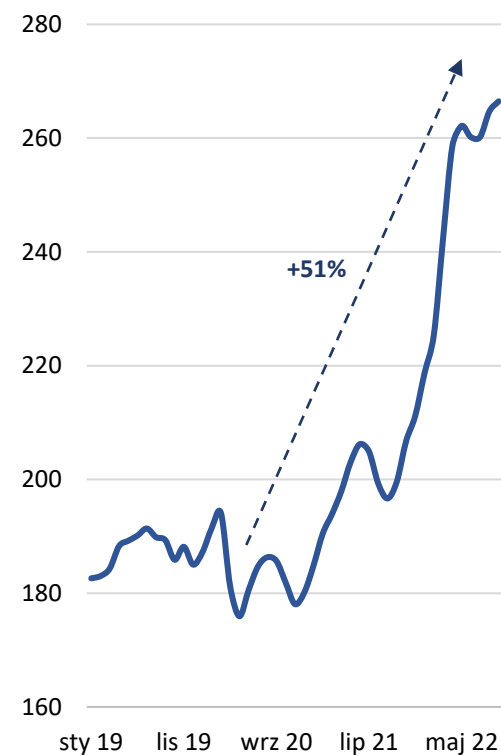
Zmiany produkcji 2021 vs. 2020

tys. t

Średnie ceny tuszek kurcząt w UE

euro/ 100 kg

- **W trendzie wzrostowym** przez wiele lat **pozostawała unijna produkcja drobiu**. Seria ta została przerwana w 2021 roku, z powodu ognisk grypy ptaków w wielu państwach unijnych. Dotyczyło to również **Polski**, która jest **największym producentem drobiu w UE**. Utylizacja ptaków w ramach likwidacji ognisk wirusa oraz czasowe wstrzymanie funkcjonowania ferm na danym obszarze spowodowały **spadek produkcji o 3% r/r**.
- **Odbudowie** potencjału produkcyjnego **sprzyjał wzrost notowań** na europejskim rynku. Na koniec 2021 roku kurczęta rzeźne były droższe o 17% r/r a wzrost o dalsze 26% został zarejestrowany w 2022 roku. Wysoka dynamika cen stanowiła wsparcie dla rentowności przy rosnących kosztach.
- Poprawa sytuacji rynkowej była ważna nie tylko z powodu strat produkcyjnych, ale też z uwagi na fakt, iż **sektor został mocno dotknięty przez pandemię COVID'19** w roku 2020. W tamtym okresie równoległe do spadku popytu, wynikającego z lockdownów, wzrosła produkcja i podaż w UE. Efektem był wysoki spadek cen żywca i znaczne pogorszenie rentowności chowu.

Rynek krajowy. Rozdrobnienie krajowej branży trzody chlewnej, wysokie wahania cen skupu oraz długie okresy z niską opłacalnością produkcji spowodowały silne ograniczenie potencjału produkcyjnego w Polsce.

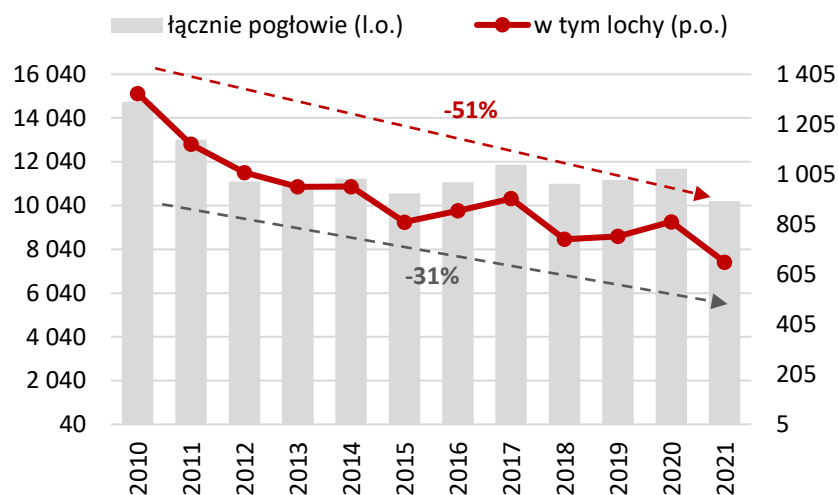

- **Sektor produkcji** trzody chlewnej w Polsce po raz kolejny **zareagował na gorszą koniunkturę rynkową gwałtowniej niż w innych krajach UE**. Przede wszystkim wynikało to z utrzymującego się wysokiego rozdrobnienia krajowej produkcji oraz dużej wrażliwości małych gospodarstw na wahania cen skupu i rentowności. Dodatkowo okresy słabej koniunktury na rynku wieprzowiny były dosyć długie i częste, co nie sprzyjało stabilności gospodarstw.
- W efekcie z rynku **w szybkim tempie wycofywały się** mniej efektywne **podmioty o małej skali produkcji**. W ciągu ostatniej dekady liczba gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną spadła o ponad 300 tys., tj. o 79%.
- **Na koniec** bardzo trudnego **2021 roku** łączne **pogłowie** trzody w Polsce **zmniejszyło się aż o 13% r/r**. Co istotne, odnotowano 20-procentowy **spadek w grupie loch**. To z kolei istotnie ogranicza możliwości odbudowy produkcji w kolejnych okresach. Ale oznacza również coraz większe uzależnienie krajowego sektora od importowanych prosiąt.
- **Ceny skupu mocno wzrosły w 2022 r.** Jednak z uwagi na wysokie koszty pozwoliło to jedynie na **powrót rentowności do średnich poziomów**.

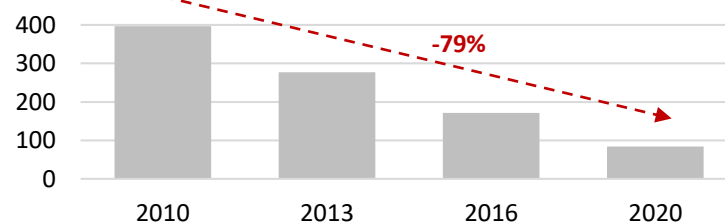

Krajowy potencjał produkcji trzody chlewnej

Pogłowie, stan na XII (tys. szt.)

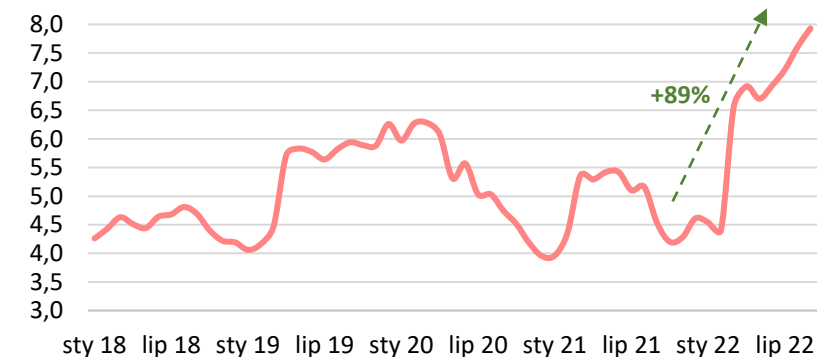

Liczba producentów trzody (tys.)

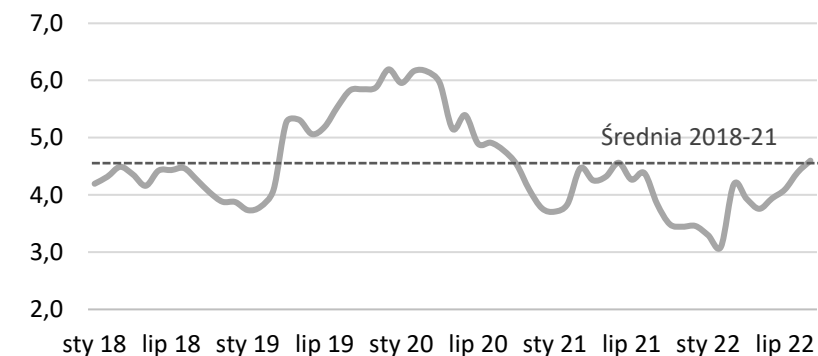

Ceny skupu i opłacalność produkcji

Ceny skupu żywca (zł/kg)

Relacja cen skupu do cen paszy dla tuczników

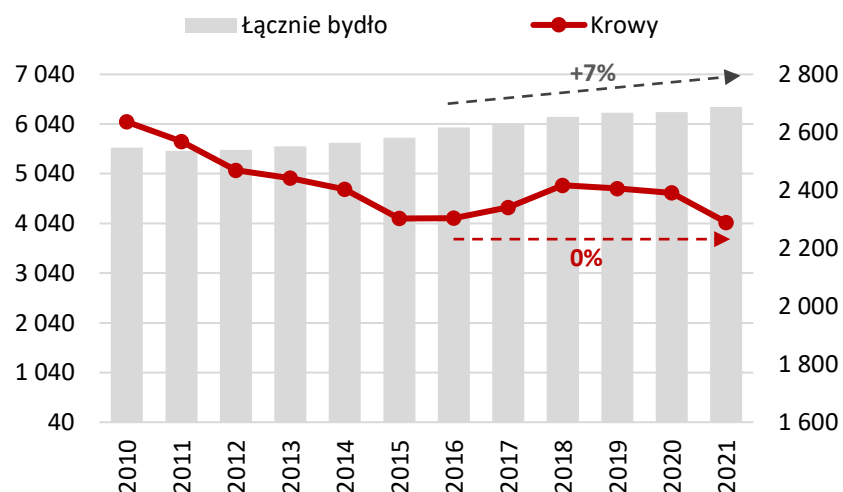

Rynek krajowy. W Polsce pogłowie bydła utrzymywało się w trendzie wzrostowym, co wyróżniało rodzimy sektor na tle Unii.

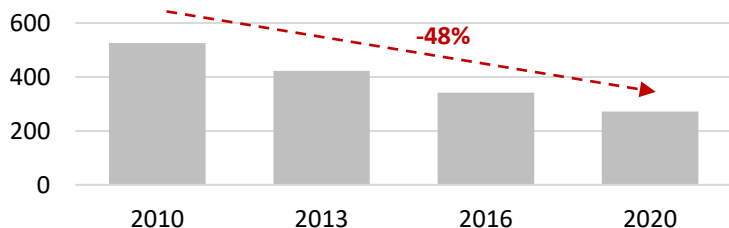

Krajowy potencjał produkcji bydła

Pogłowie, stan na XII (tys. szt.)

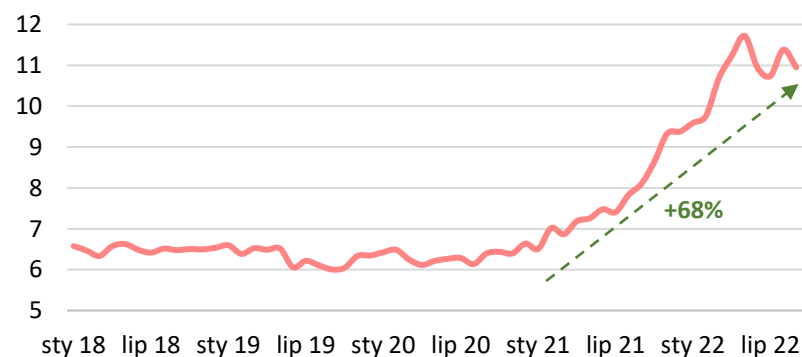

Liczba producentów bydła (tys.)

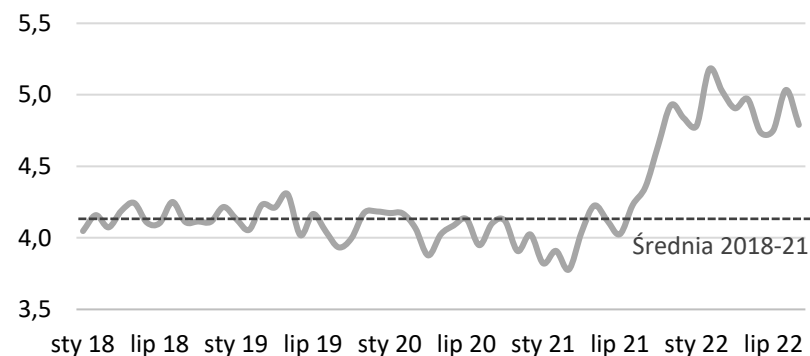

Ceny skupu i opłacalność produkcji

Ceny skupu żywca (zł/kg)

Relacja cen skupu do cen paszy dla bydła

- Odwrotnie niż w skali całej UE, w Polsce w latach 2016-2021 **utrzymywał się trend wzrostowy** łącznego **pogłowia** bydła. Jednak **tendencje w stadzie krów nie były już tak jednoznaczne**. Między 2016 a 2018 r. pogłowie wzrosło, ale w latach 2019-21 odnotowano już spadek, co wskazuje na pogorszenie opłacalności chowu we wskazanym okresie. Znajduje to potwierdzenie w relacji cen skupu żywca do średnich cen mieszanki przemysłowej dla bydła, która w 2020 i 1H21 uległa pogorszeniu.
- **Wahania opłacalności** były mocniej **odczuwalne** przez **gospodarstwa o małej skali** działalności, czego skutkiem był spadek liczby podmiotów utrzymujących bydło. Z kolei **średnie i duże gospodarstwa zwiększały** rozmiar produkcji oraz wydajność, **rekompensując** w ten sposób **ubytki w krajowym potencjale produkcyjnym**.
- W 2021 r. **ceny skupu** bydła **zaczęły wyraźnie rosnąć, osiągając rekordowe poziomy** w 2H22. Zwyżka notowań pozwoliła na poprawę rentowności produkcji, choć jej skala była ograniczana wzrostem innych kosztów działalności (energia, paliwa itp.).

Rynek krajowy. Polski sektor drobiarski mocno ucierpiał z powodu ognisk grypy ptaków w 2021 r. Sytuacja została opanowana w ciągu kilku miesięcy, a dobra koniunktura na rynku oraz wzrost cen sprzyjały odrabianiu strat.

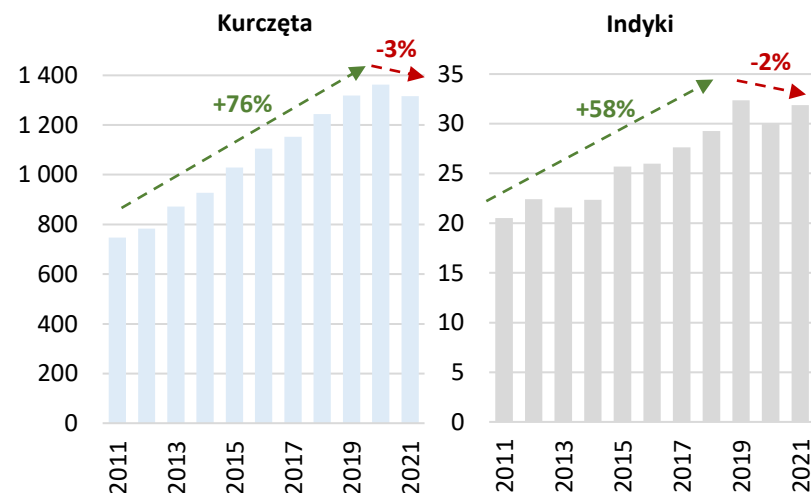

- Krajowy sektor drobiarski w 2021 roku zmagał się z wirusem grypy ptaków**, co odbiło się na wynikach produkcyjnych. W 1H21 w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, które jest zagłębiem produkcyjnym kurcząt rzeźnych, wykryto wiele ognisk wirusa. Ucierpiały nie tylko gospodarstwa zajmujące się tuczem, ale również produkujące pisklęta, co znacznie zwiększyło negatywne skutki epidemii. **Sytuacja w tym zakresie ustabilizowała się jednak w przeciągu zaledwie kilku miesięcy.**
- Spadek podaży**, wywołany grypą ptaków, **spowodował wzrost cen żywca w 2Q21**. W drugiej części roku wraz z odbudową podaży ceny zaczęły się osłabiać, ale skala spadków była zróżnicowana w zależności od rodzaju drobiu (ceny kurcząt rzeźnych obniżyły się nieznacznie, z kolei indyki potaniały mocniej). **Początek 2022 r.** – podobnie jak w przypadku innych produktów rolnych – **przyniósł dynamiczny wzrost cen**, które w kolejnych miesiącach osiągnęły rekordowe poziomy.
- Wysokie ceny żywca stanowiły istotne wsparcie dla rentowności w warunkach drożących pasz. Sprzyjały też odbudowie produkcji po stratach z 2021 roku.**

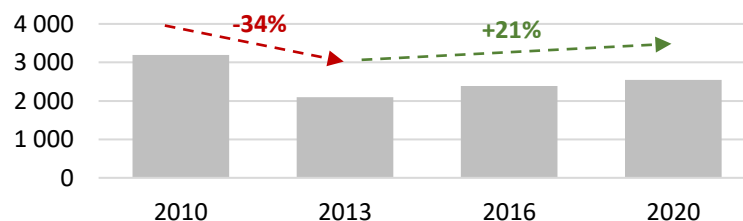

Krajowy potencjał produkcji drobiu

Wylęgi piskląt (mln szt.)

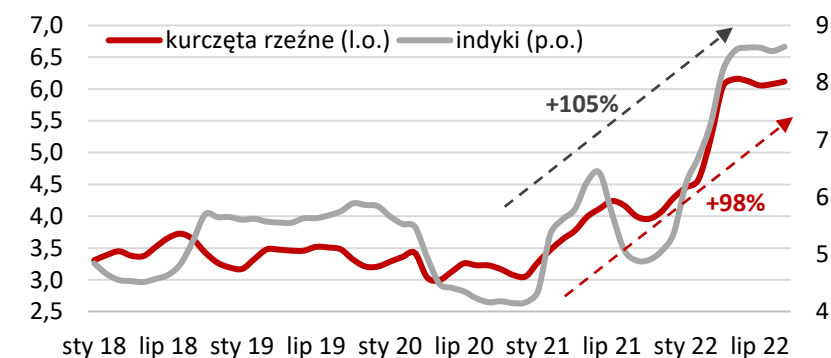

Liczba producentów drobiu, o skali produkcji > 5 tys. szt.

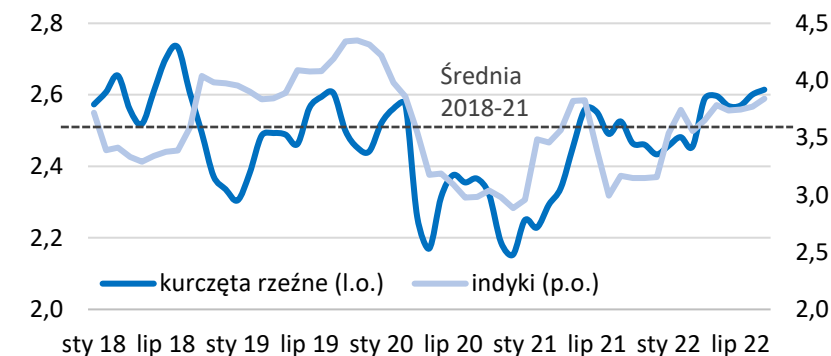

Ceny skupu i opłacalność produkcji

Ceny skupu żywca (zł/kg)

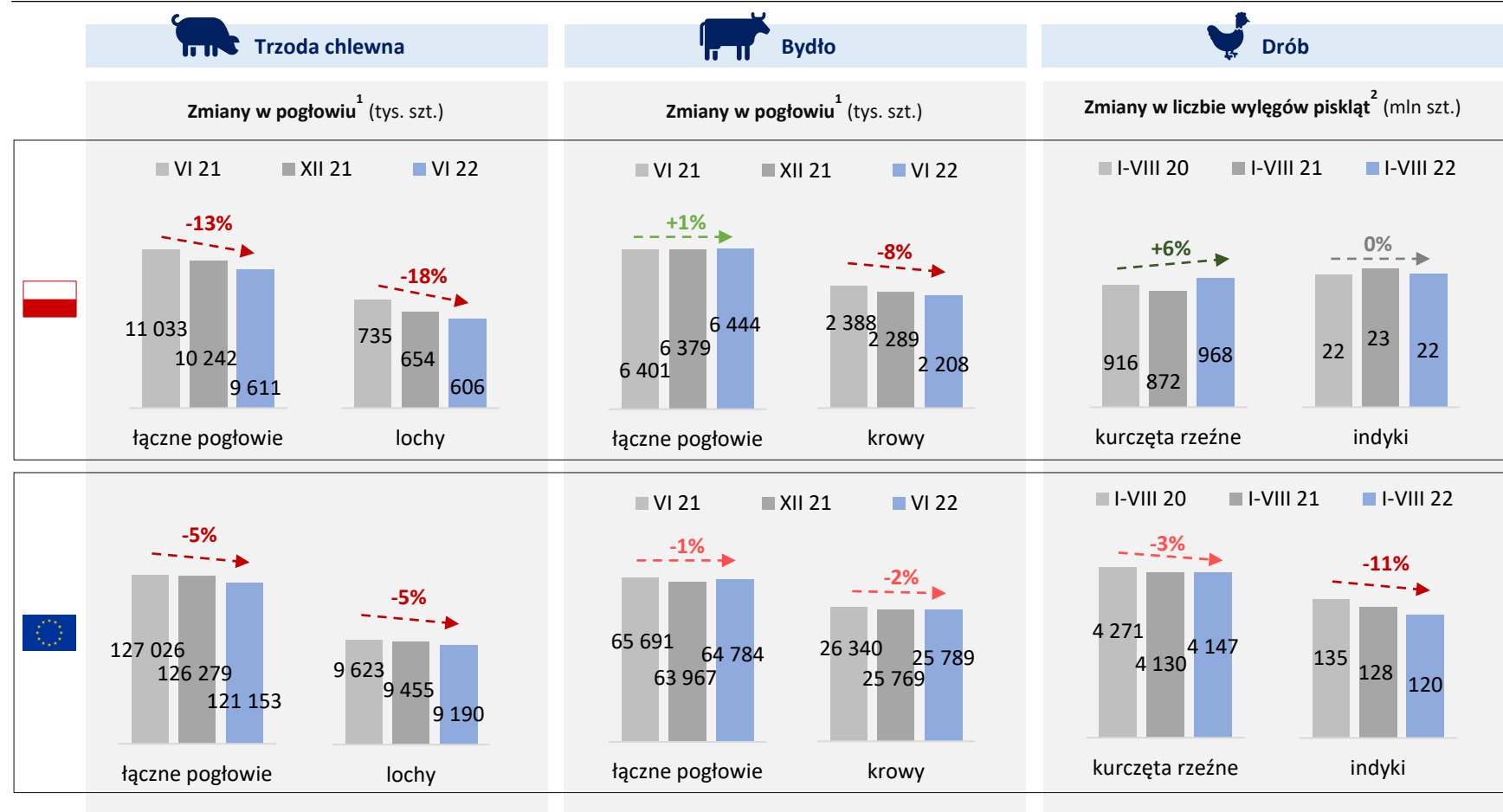
Relacja cen skupu do cen paszy dla drobiu

Perspektywy krótkoterminowe. W produkcji trzody chlewnej spodziewany jest spadek produkcji. Lepsze perspektywy stoją przed hodowcami bydła oraz kurcząt rzeźnych.

Kierunki zmian w produkcji zwierzęcej w 2022 r.

- W sektorze trzody chlewnej 1H22 przyniosła kontynuację trendów w potencjale produkcyjnych, zarówno w Polsce, jak i w grupie największych producentów w UE. Pomimo wysokich wzrostów cen skupu europejscy hodowcy nadal likwidowali stada, co świadczy o silnej presji kosztowej. Szczególnie **wysokie ujemne dynamiki** zanotowane zostały w Polsce. Z uwagi na powyższe, a szczególnie na dalsze uszczuplenie stada loch, **spodziewamy się spadku unijnej produkcji żywca wieprzowego w roku 2023.**

- Lepiej wyglądają perspektywy dla produkcji bydła. Zarówno w Polsce, jak i w grupie największych producentów w UE, **pogłowienie na koniec 1H22 nieco wzrosło** w porównaniu do stanu z gru'21 (w Polsce było również wyższe r/r). W krótkim okresie widzimy więc **szansę na utrzymanie dodatniej dynamiki produkcji w Polsce oraz na wyhamowanie tendencji spadkowych na rynku UE.**

- Rok 2022 przyniósł **pozytywną zmianę w sektorze drobiarskim**. Krajowi producenci kurcząt rzeźnych szybko odrobili straty po ubiegłorocznych ogniskach grypy ptaków, notując w br. **wysoką dynamikę wylęgów piskląt** w okresie sty-sie'22. To oznacza **wzrost produkcji żywca** w kolejnych miesiącach. W przyszłości **odzyskanie przez Polskę statusu kraju wolnego od grypy ptaków** może dać branży dodatkowy impuls rozwojowy.

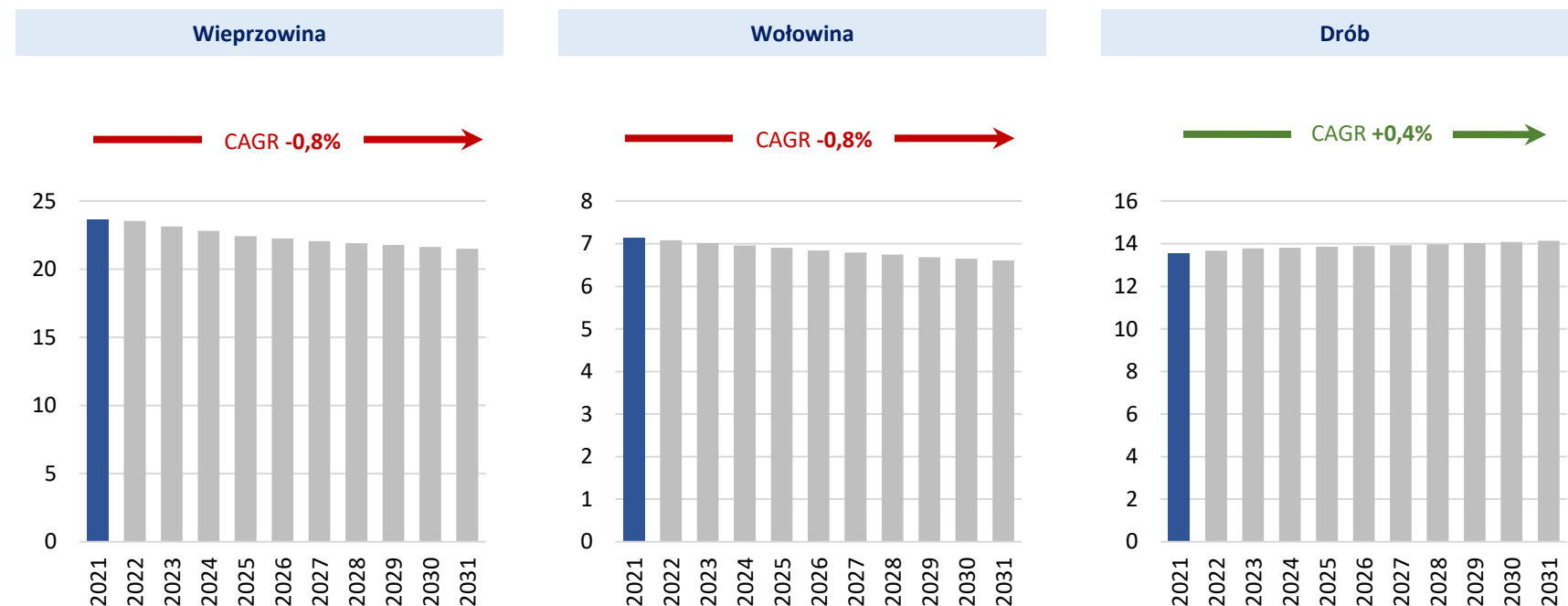
1) Dane dot. UE obejmują łączną liczbę dla 10 największych producentów w Unii; 2) Dane dot. UE obejmują 20 największych producentów w przypadku kurcząt rzeźnych oraz 10 w przypadku indyków
Źródło: GUS, Eurostat, Analizy Pekao

Perspektywy długoterminowe. W ciągu najbliższej dekady oczekiwany jest dalszy wzrost unijnej produkcji drobiu, choć spadnie jego dynamika. W przypadku wieprzowiny i bydła prognozy wskazują na spadek produkcji.

- Według ocen Komisji Europejskiej w ciągu najbliższej dekady coraz większą rolę będą odgrywały kwestie związane ze **zrównoważonym rozwojem**. Będzie to rzutowało zarówno na warunki prowadzenia produkcji zwierzęcej, eksport żywca i mięsa z UE, jak i wewnętrzny popyt.
- Projekcje na lata 2021-31 **wskazują na 9-procentowy spadek unijnej produkcji wieprzowiny**. Istotnym czynnikiem, oprócz ww., ma być rozwój chowu trzody chlewnej w Chinach (największy światowy konsument), który przełoży się na spadek popytu zagranicznego na mięso z Unii. Co jednak istotne, Wspólnota powinna utrzymać pozycję największego światowego eksportera.
- W **trendzie spadkowym ma pozostać produkcja wołowiny**. W okresie 2021-31 zakładany jest 7-procentowy spadek wynikający m.in. z ograniczenia unijnego pogłowia krów.
- Z kolei **wzrost produkcji** oczekiwany jest w **przypadku drobiu**, choć dynamika ma być istotnie niższa niż w poprzedniej dekadzie (CAGR +0,4% w 2021-31 vs 2,6% w 2011-21). Ważną przewagą mięsa drobiowego jest ekonomika produkcji (korzystny stosunek ceny mięsa i pasz, przy krótkim cyklu).

Prognozy produkcji mięsa w Unii Europejskiej

mln t

Podsumowanie. Krajowa branża paszowa i mięsna

Sytuacja bieżąca

Produkcja

Wolumen krajowej produkcji pasz przemysłowych **stabilnie rósł do 2020 roku**. Motorem wzrostu dominującego segmentu pasz dla drobiu była rosnąca produkcja drobiarska. Z kolei w przypadku trzody chlewnej i bydła istotne znaczenie miała poprawa wydajności chowu, dzięki większemu wykorzystaniu mieszanek przemysłowych. **W roku 2021 nastąpił jednak spadek produkcji pasz (o 7% r/r)**, co było efektem osłabienia popytu wynikającego z mniejszej produkcji żywca drobiowego (grypa ptaków) oraz wysokiego wzrostu cen mieszanek paszowych.

Z drugiej strony łańcucha wartości znajduje się **branża mięsna**, która przetwarza żywca wyprodukowany przez rolników. Jej **wolumen produkcji uwarunkowany jest potencjałem produkcyjnym rolnictwa**. W 1H22 pod względem podaży surowca największe zmiany zaszyły w przypadku trzody chlewnej (istotny spadek) oraz drobiu (wysoki wzrost po spadku w 2020 r.), co znalazło swoje przełożenie w wynikach produkcji mięsa.

Handel zagraniczny

W 1H22 wyniki eksportu wieprzowiny oraz wołowiny znalazły się pod wpływem **mniejszej krajowej produkcji mięsa**. Efektem był spadek wolumenu sprzedaży zagranicznej (odpowiednio o 15% i 4%). Z kolei **wzrósł eksport drobiu**, który był wspierany przez odbicie w krajowej produkcji oraz wysoki popyt na głównych rynkach. **Wyższy r/r (o 11%)** był również eksport **przetworów mięsnych**. Wsparciem wartości sprzedaży zagranicznej był **silny wzrost cen mięsa** na rynku europejskim oraz światowym.

Sytuacja finansowa

Zarówno **branża mięsna, jak i paszowa pozostawały w dobrej kondycji finansowej na koniec 1H22**. Wszystkie analizowane w raporcie segmenty odnotowały **wysokie wzrosty r/r przychodów, wyniku netto oraz poprawę rentowności**. Zagregowane dane dla przemysłu paszowego oraz poszczególnych segmentów przemysłu mięsnego pokazały relatywnie wysoki zwrot z kapitału (ROE) – od 22% do 31% (przy średniej w przemyśle spożywczym na poziomie 16%). **Niższy niż przeciętnie w przemyśle spożywczym był odsetek firm deficytowych**. W wynikach przedsiębiorstw widać jednak ograniczony apetyt inwestycyjny.

Krótki okres

Z powodu wahań podaży oraz wysokiego wzrostu cen mięsa **możliwe jest krótkookresowe osłabienie krajowej konsumpcji mięsa**. Według prognoz krajowe spożycie per capita wieprzowiny w 2022 roku może obniżyć się o 5% r/r, wołowiny o 4%, zaś drobiu o 2%. Podobne trendy są przewidywane również na rynku unijnym.

Kolejnym wyzwaniem dla branży paszowej, jak i mięsnej będzie wzrost ogólnych kosztów działalności, w tym kosztów energii, ale też m.in. materiałów wykorzystywanych w produkcji oraz usług komunalnych. W dodatku **w warunkach przewidywanego spowolnienia gospodarczego konsumenci mogą coraz mniej chętnie akceptować kolejne podwyżki cen artykułów spożywczych**. Dla producentów żywności **transmisja wyższych kosztów** na odbiorców produktów może być **więc coraz trudniejsza**, czego efektem będzie **rosnąca presja na ich marże**.

Długi okres

Ważnym wyzwaniem długookresowym będą zmiany w strukturze światowego spożycia mięsa. Według prognoz, w ciągu najbliższej dekady **łączna unijna konsumpcja obniży się o 2%** względem średniej z lat 2019-21. We wskazanym okresie przewiduje się spadek spożycia wieprzowiny (o 5%) oraz wołowiny (o 7%). W trendzie wzrostowym ma pozostać konsumpcja drobiu, choć jej dynamika będzie niższa niż w poprzednich 10 latach (średnioroczny wzrost 0,5% vs. 2%). W tym samym okresie **globalna konsumpcja mięsa ma się zwiększyć o 15%**. Za dekadę spożycie drobiu ma być wyższe o 18%, wieprzowiny o 17%, zaś wołowiny o 8%. **Spożycie będzie rosło jednak głównie poza Europą**. Za 65% przyrostu ma odpowiadać Azja. Istotnymi ośrodkami generującymi wzrost popytu na mięso mają być też Ameryka Południowa oraz Afryka, z 13% udziałami. Utrzymanie rozwoju przy ww. uwarunkowaniach będzie wymagało od branży mięsnej **zwiększenia aktywności na dalekich rynkach**.

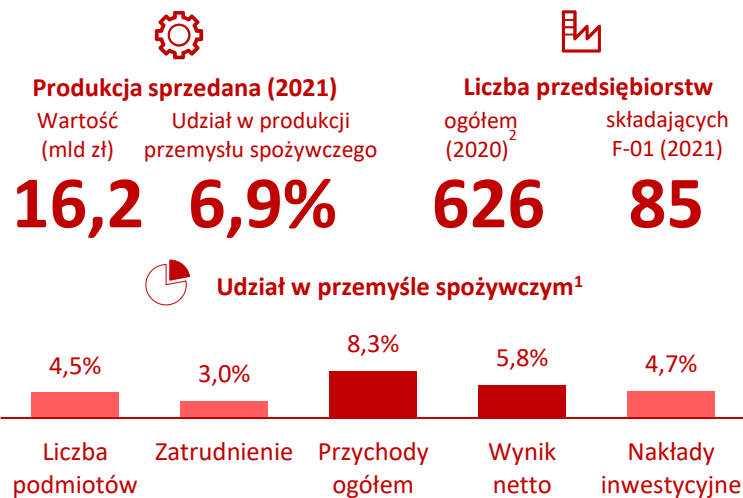
Perspektywy rozwojowe

Przemysł paszowy stanowi istotną część krajowej branży spożywczej. Polska jest też jednym z najbardziej znaczących producentów pasz przemysłowych w Unii Europejskiej.

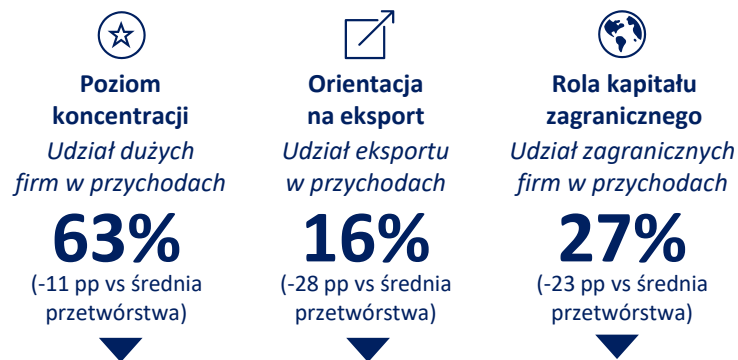

- Branża paszowa to **dość istotna część krajowego przemysłu spożywczego**, odpowiadająca w 2021 roku za prawie **7% jego łącznej produkcji**. Jej wartość – **około 16 mld zł** – plasuje ją na 5 miejscu wśród segmentów krajowego przemysłu spożywczego
- Działalność w zakresie produkcji pasz charakteryzuje się **stosunkowo dużym rozdrobnieniem** – w branży działa nieco ponad 600 podmiotów. **Udział dużych firm** (zatrudniających powyżej 250 osób) jest **wyraźnie niższy niż średnio** na poziomie całego przetwórstwa, ale **zbliżony do średniej dla przemysłu spożywczego**.
- Polska posiada **mocną pozycję w ramach unijnego przemysłu paszowego**². Pod względem liczby firm oraz pracowników analizowanego sektora Polska zajmuje **3. miejsce w UE** (z udziałami odpowiednio 12% i 13%). Udziały w tych agregatach są wyższe od średniej dla całego przemysłu spożywczego. Jest też **5. największym eksporterem** (7% wartości unijnego eksportu).
- Branża zalicza się do **relatywnie słabo spenetrowanych przez kapitał zagraniczny** (generujący nieco ponad 1/4 przychodów¹). Charakteryzuje ją przy tym **raczej słaba orientacja na eksport** (16% przychodów). **Rynek krajowy pozostaje więc kluczowym odbiorcą**, co głównie wynika z dużego popytu ze strony polskiej produkcji zwierzęcej.
- **Struktura produktowa krajowej branży jest zdominowana przez pasze dla drobiu**, co wynika z dynamicznego rozwoju branży drobiarskiej w ostatnich latach oraz wysokiego wykorzystania mieszanek przemysłowych w tej produkcji.

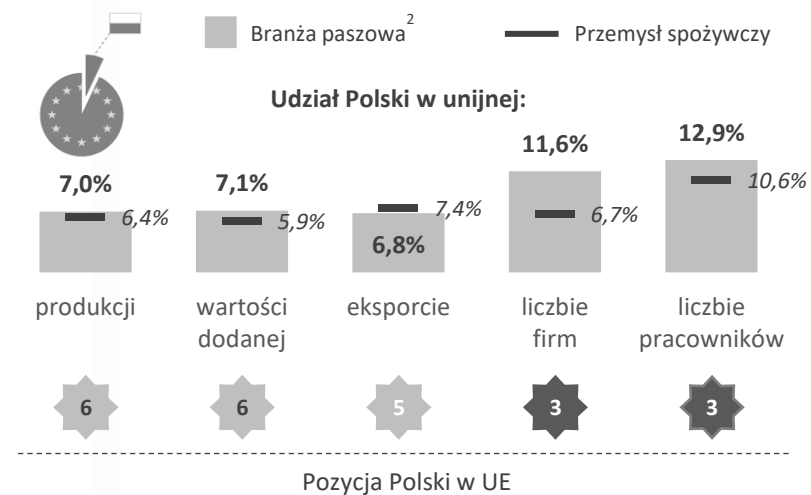
Wielkość branży

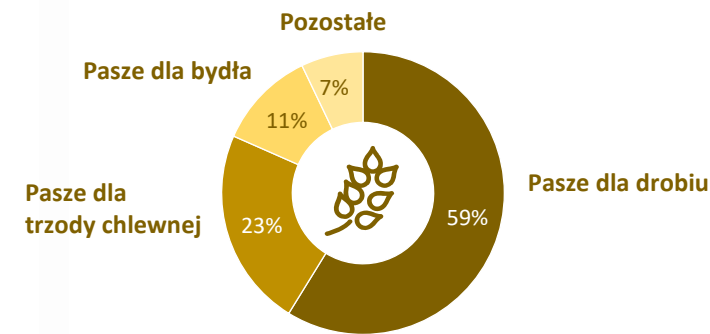
Wybrane wskaźniki strukturalne branży¹ (2021)

Rola Polski w sektorze paszowym UE (2020)

Struktura produkcji według segmentów (2021)

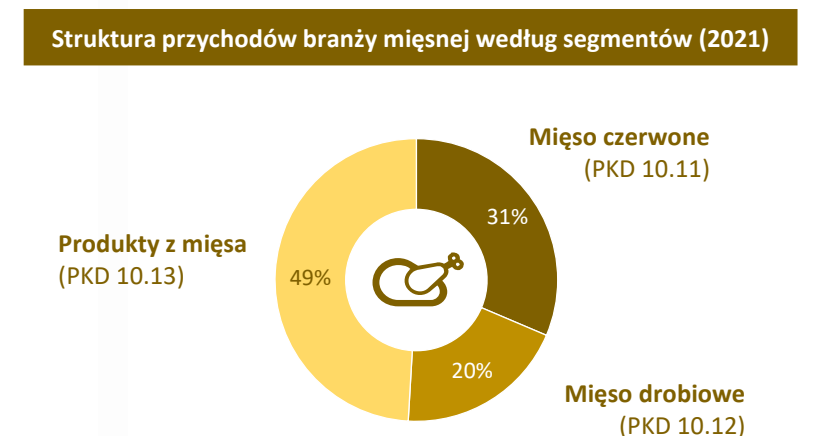
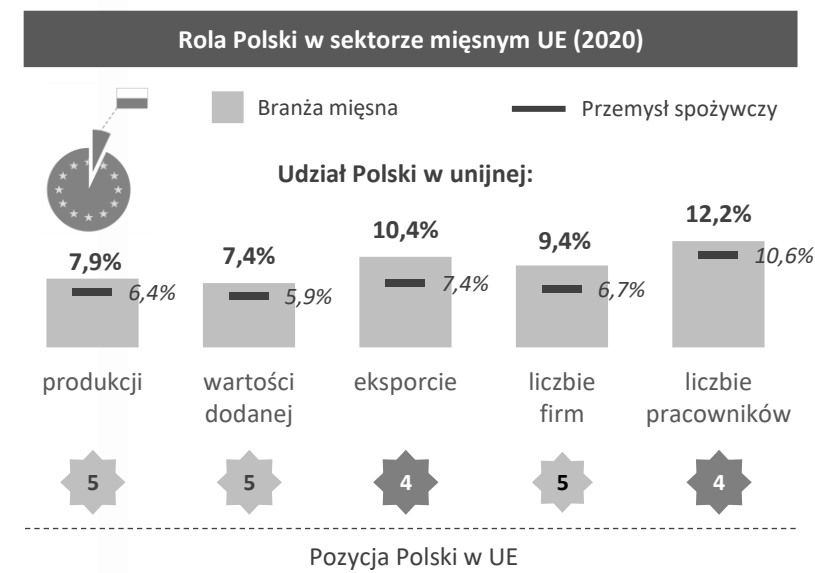

1) Dane dla firm składających sprawozdania F-01, zatrudniających co najmniej 10 pracowników; 2) Razem z produkcją karm dla zwierząt domowych
Źródło: Eurostat, GUS, Pont Info, Analizy Pekao

Przemysł mięsny to największa część krajowej branży spożywczej. Polska jest jednym z głównych unijnych producentów mięsa i produktów mięsnych.

- Branża mięsna stanowi **największą część krajowego przemysłu spożywczego**. W 2021 roku odpowiadała za około **30% jego produkcji**. Pod względem jej wartości – **około 72 mld zł** – jest porównywalna z tak dużymi obszarami przetwórstwa przemysłowego jak sektor chemiczny czy przetwórstwo tworzyw sztucznych i gumy.
- Działalność w zakresie produkcji i przetwórstwa mięsa charakteryzuje się **dużym rozdrobnieniem** – w branży działa ponad 3 tys. **podmiotów**. **Udział dużych firm** (zatrudniających powyżej 250 osób) w całym przemyśle mięsnym jest **nieco niższy niż średnio** na poziomie całego przetwórstwa, ale **powyżej** średniej dla przemysłu spożywczego (+3 pp). Sytuacja poszczególnych segmentów jest jednak zróżnicowana. Najniższy udział duże firmy mają w produkcji mięsa czerwonego (47%), zaś najwyższy w branży przetworów mięsnych (83%).
- **Polska posiada mocną pozycję w ramach unijnego przemysłu mięsnego**. Pod względem **wartości eksportu oraz liczby pracowników** analizowanego sektora Polska zajmuje **4. miejsce w UE** (z udziałami odpowiednio 11% i 12%). Znajduje się też w unijnej czołówce pod względem wartości produkcji, wartości dodanej oraz liczby firm. Udziały w tych agregatach są wyraźnie wyższe od średniej dla całego przemysłu spożywczego.
- Krajowa branża mięsna, pomimo obecności wielu zagranicznych podmiotów pozostaje sektorem o **dosyć niskim udziale kapitału zagranicznego** (poniżej średniej dla przetwórstwa¹). **Ekspozycja eksportowa różni się w poszczególnych segmentach**. Największe znaczenie eksport ma dla branży drobiarskiej (32% udziału w przychodach). W przypadku mięsa czerwonego oraz produktów mięsnych to około 23%.

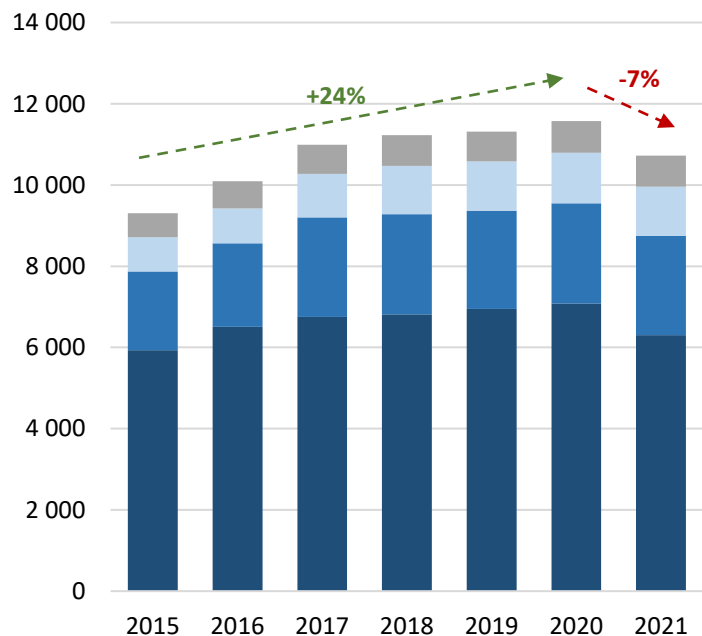
1) Dane dla firm składających sprawozdania F-01, zatrudniających co najmniej 10 pracowników;
Źródło: Eurostat, GUS, Pont Info, Analizy Pekao

Przemysł paszowy - produkcja. Rozwój branży paszowej napędzany jest w dużej mierze przez wewnętrzną konsumpcję. Polska jest jednym z najszybciej rosnących producentów.

Krajowa produkcja pasz przemysłowych

tys. t

■ dla drobiu ■ dla trzody ■ dla bydła ■ pozostałe

CAGR
2015-20:

+6%

+8%

+5%

+4%

zmiana
2021/20:

-2%

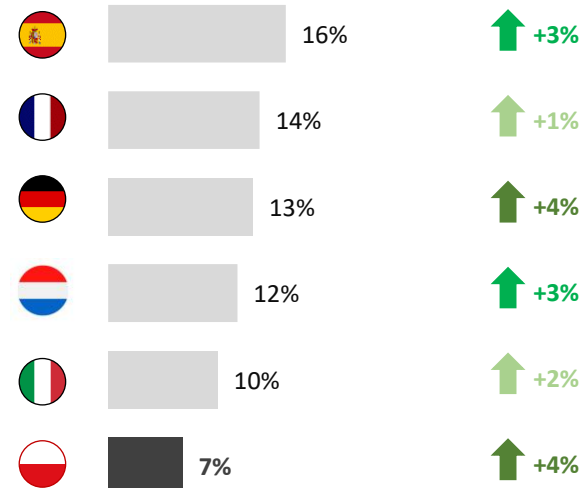
-2%

-1%

-11%

Zestawienie TOP 6 producentów w Unii Europejskiej (udział w wartości unijnej produkcji)¹

↑ Średnioroczne tempo wzrostu produkcji w poprzedniej dekadzie

- Produkcja pasz przemysłowych dla zwierząt gospodarskich wykazuje **silną koncentrację w państwach członkowskich o rozwiniętej produkcji zwierzęcej**. Popyt wewnętrzny jest jednym z głównych czynników napędzających rozwój przemysłu paszowego. Dodatkowo większość z kluczowych producentów pasz dysponuje potencjałem w zakresie surowców roślinnych wykorzystywanych przy wytwarzaniu mieszanek paszowych. **Sześciu największych** wytwórców odpowiada łącznie za **72%** wartości unijnej produkcji pasz. **Polska zajmuje 6. lokatę**.
- Czołowi producenci unijni wykazywali w poprzedniej dekadzie raczej umiarkowane tempo wzrostu** – najczęściej nieco wyższe niż dynamika produkcji zwierzęcej, co jest związane ze stopniowym wzrostem znaczenia mieszanek przemysłowych w żywieniu zwierząt gospodarskich. **Na tle Unii pozytywnie wyróżniła się Polska**, notująca – jedno z wyższych – **4% średnioroczne tempo wzrostu**.
- Wolumen krajowej produkcji pasz przemysłowych stabilnie rósł do 2020 roku**. Motorem wzrostu dominującego segmentu pasz dla drobiu była rosnąca produkcja drobiarska. Z kolei w przypadku trzody chlewnej i bydła istotne znaczenie miała poprawa wydajności produkcji dzięki większemu wykorzystaniu mieszanek przemysłowych. **W roku 2021 nastąpił spadek produkcji (o 7% r/r)**, co wynikało z mniejszej produkcji żywca drobiowego (grypa ptaków) oraz wysokiego wzrostu cen pasz.

1) 2020 r. – najbardziej aktualne pełne dane
Źródło: GUS, Eurostat, Analizy Pekao

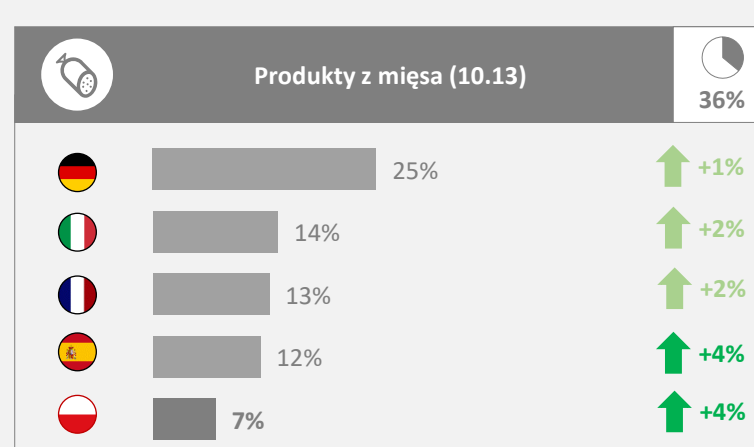
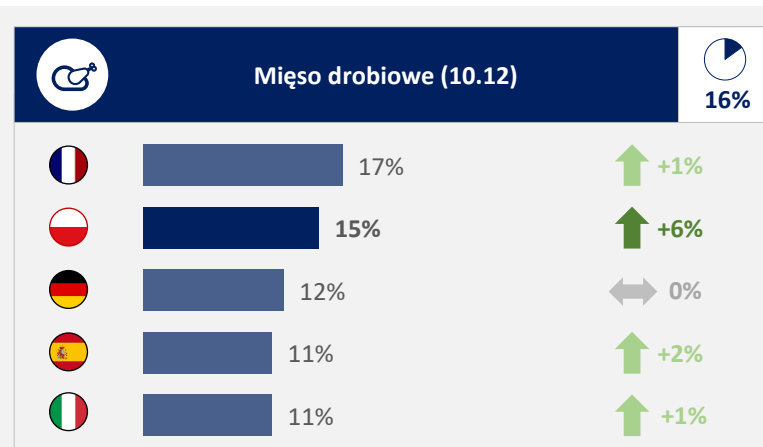
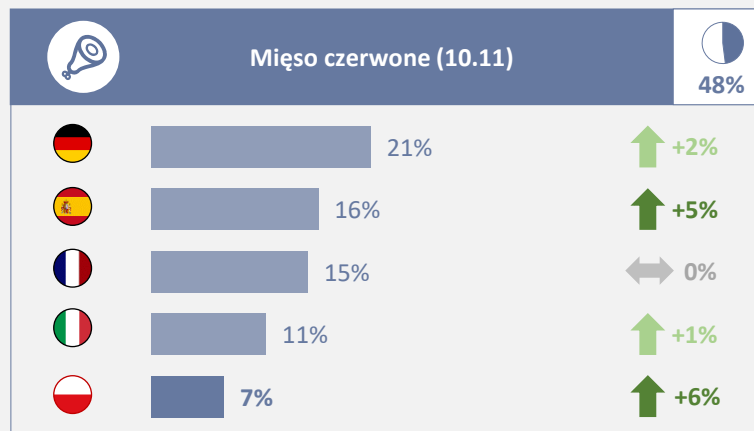
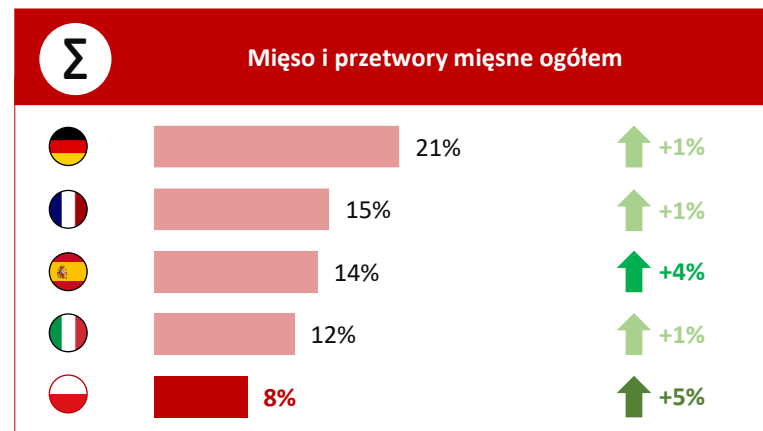
Przemysł mięsny - produkcja. Wartość unijnej produkcji mięsa i przetworów mięsnych jest silnie skoncentrowana w 9 krajach Wspólnoty. Polska jest 5. największym, a zarazem jednym z najszybciej rosnących producentów.

Zestawienie TOP 5 producentów w Unii Europejskiej (udział w wartości unijnej produkcji) – ogółem i w podziale na segmenty¹

📊 Udział segmentu w łącznej wartości unijnej produkcji mięsa i przetworów

📈 Średnioroczne tempo wzrostu produkcji w poprzedniej dekadzie

- Produkcja mięsa i przetworów mięsnych w Unii Europejskiej wykazuje **silną koncentrację w państwach** o wysokim potencjale rolnictwa w zakresie produkcji zwierzęcej. We wszystkich segmentach branży czołówkę tworzy ta sama **piątka krajów: Niemcy, Francja, Hiszpania, Włochy oraz Polska** (w różnych konfiguracjach - w zależności od rodzaju produktu). Oprócz ww. krajów, istotnymi producentami są również Holandia, Belgia, Dania i Irlandia. **Łącznie wszystkie te państwa odpowiadają za około 80% wartości unijnej produkcji**, a w żadnym z obszarów udział ten nie jest niższy niż 75%.
- Polska** na poziomie produkcji całej branży mięsnej, **zajmuje 5. lokatę**. Jej znaczenie w unijnym sektorze różni się w poszczególnych segmentach. W przypadku mięsa czerwonego oraz produktów z mięsa jest to również 5. miejsce. Z kolei w drobiu, pod względem wartości, Polska jest na drugim miejscu, za Francją, choć **wolumenowo jest największym producentem w UE**.
- Czołowi unijni gracze w poprzedniej dekadzie wykazywali dodatnie dynamiki wartości produkcji. Najwyższe tempo osiągnęły Hiszpania oraz Polska.** We wskazanym okresie przy relatywnie stabilnej konsumpcji wewnętrznej w UE motorem wzrostu dla całego przemysłu unijnego był eksport. Między 2010 a 2020 rokiem sprzedaż mięsa na rynki państw trzecich w ujęciu wolumenowym zwiększyła się o prawie 60%.

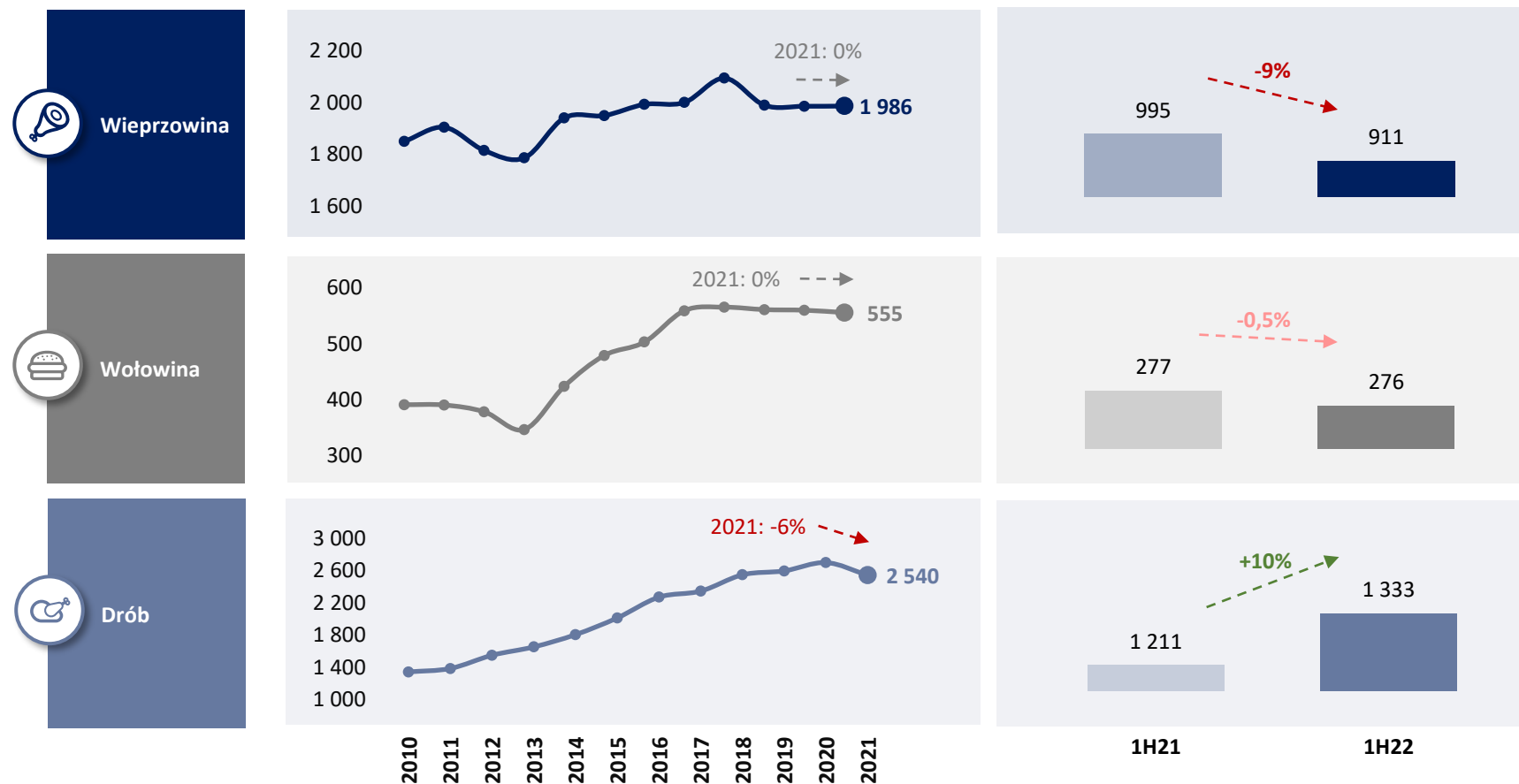
1) 2020 r. - najbardziej aktualne pełne dane
Źródło: Eurostat, Analizy Pekao

Przemysł mięsny - produkcja. Rozwój produkcji mięsa w krajowych zakładach przetwórczych uwarunkowany jest potencjałem produkcyjnym rolnictwa.

- Wieprzowina:** Po spadku w roku 2019 krajowa produkcja mięsa wieprzowego ustabilizowała się na dość wysokim poziomie. Jej wolumen zależy od podaży żywca nie tylko w Polsce, ale również w innych krajach UE (szczególnie w Danii, Holandii i Niemczech), ponieważ rodzimy przemysł w części zaopatruje się w surowiec poza Polską. **W 1H22 wynikiem produkcji mięsa (spadek o 9%)** nie sprzyjał trend spadkowy w pogłowie trzody.
- Wołowina:** Głównym źródłem surowca dla producentów mięsa wołowego jest rynek krajowy. Historycznie **wzrost pogłowia bydła oraz mocy przetwórczych w zakładach wspierały wyniki produkcji mięsa**. Dodatkowo, z uwagi na dominującą rolę produkcji mleczarskiej w chowie bydła, na podaż żywca istotny wpływ ma bieżąca koniunktura na rynku mleka.
- Drób:** **W 2021 roku** krajowa produkcja mięsa drobiowego **obniżyła się o 6% r/r** i był to pierwszy spadek od wejścia Polski do Unii Europejskiej. Jego powodem były straty w bazie surowcowej z powodu grypy ptaków. **1H22 przyniósł jednak odbicie w produkcji żywca**, co pozwoliło na osiągnięcie wysokiego wzrostu (+10% r/r) wolumenu w zakładach przetwórczych.

Łączna produkcja mięsa w Polsce (uboje wyrażone w masie tuszy)¹

tys. t

1) Dane półroczne obejmują jedynie uboje w zakładach przemysłowych
Źródło: KE, Eurostat, Analizy Pekao

Przemysł mięsny - ceny. W I poł. 2022 roku zakłady przetwórcze korzystały z wysokich cen sprzedaży mięsa oraz jego elementów.

Ceny sprzedaży mięsa w krajowych zakładach przetwórczych

zł/t

- Wzrosty cen na rynku światowym oraz europejskim **znalazły swoje odzwierciedlenie również w Polsce**. Rekordowe notowania poprawiały sytuację zakładów przetwórczych w 1H22.
- Wieżrowina:** We wrześniu średnia cena sprzedaży półtuszy wieprzowych osiągnęła szczyt i była wyższa o 68% r/r. **W kolejnym miesiącu ceny spadły o 7%**. Podobny trend odnotowano na rynku unijnym, co wskazuje na wzrost podaży. **Przyczyną może być słabszy eksport poza UE** (-21% r/r po sierpniu). Należy jednak podkreślić, że ceny pozostają na wysokim poziomie.
- Wołowina:** Na wysokim poziomie utrzymują się również ceny tusz wołowych, choć w ostatnich miesiącach widać nasycenie rynku mięsem z byków, co spowodowało spadki notowań w tej kategorii.
- Drób:** Od kilku tygodni **stopniowo tanieje mięso kurcząt rzeźnych**. Od rekordowego maja do września średnia cena tuszek spadła o 7%. Natomiast **w październiku notowania na krajowym rynku obniżyły się aż o 17% m/m**. Silny spadek cen mógł być pokłosiem wykrycia faszeryzacji w jednej z firm paszowych. Wprawdzie GIW¹ po zbadaniu pasz nie stwierdził przekroczenia obowiązujących norm, to jednak **branża drobiarska poniosła z tego powodu poważne straty**, związane z okresowym spadkiem popytu.

Przemysł mięsny - handel zagraniczny. Mniejszy wolumen produkcji wieprzowiny znalazł swoje odzwierciedlenie w wynikach polskiego eksportu. Sytuację pogarszało osłabienie popytu na świecie.

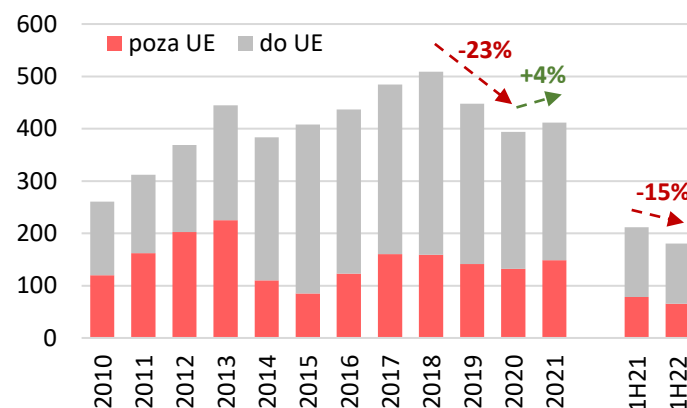
▪ **Eksport nieprzetworzonego mięsa wieprzowego z Polski od 2014 roku pozostaje pod negatywnym wpływem ognisk wirusa ASF.** Z tego powodu krajowa branża nie może sprzedawać produktów m.in. do Chin, Korei Południowej czy Japonii. Te kraje były bardzo ważnymi odbiorcami przed 2014 rokiem. Obecnie ponad 60% wolumenu trafia do pozostałych państw Unii – przed 2014 rokiem udział UE był mniejszy niż 50%.

▪ **W 1H22 wyniki eksportu** znalazły się pod wpływem **mniejszej krajowej produkcji mięsa**. Sytuację pogarszało **osłabienie popytu na rynku światowym**, co odbiło się z kolei na wynikach unijnego eksportu, ale miało też wpływ na warunki sprzedaży na rynku wewnętrznym Unii. **Wolumen sprzedaży zagranicznej z Polski był niższy o 15% r/r**. Spadki odnotowano na głównych rynkach eksportowych, m.in.: niemieckim, słowackim, amerykańskim, wietnamskim. Istotnie wyższe były za to wysyłki m.in. na rynek ukraiński (+137% r/r). Dodatkowo niskie ceny mięsa w 1Q22 miały negatywny wpływ na wartość w całym półroczu, która była niższa o 2% r/r.

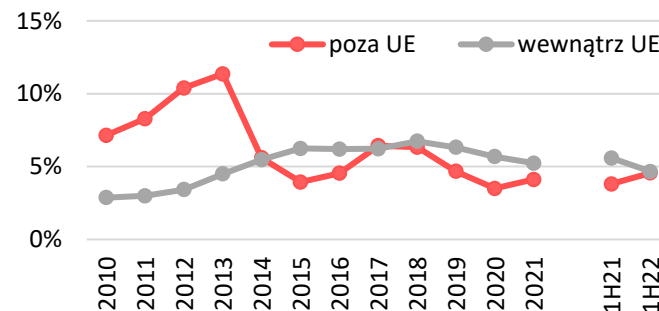

Eksport nieprzetworzonego mięsa wieprzowego z Polski

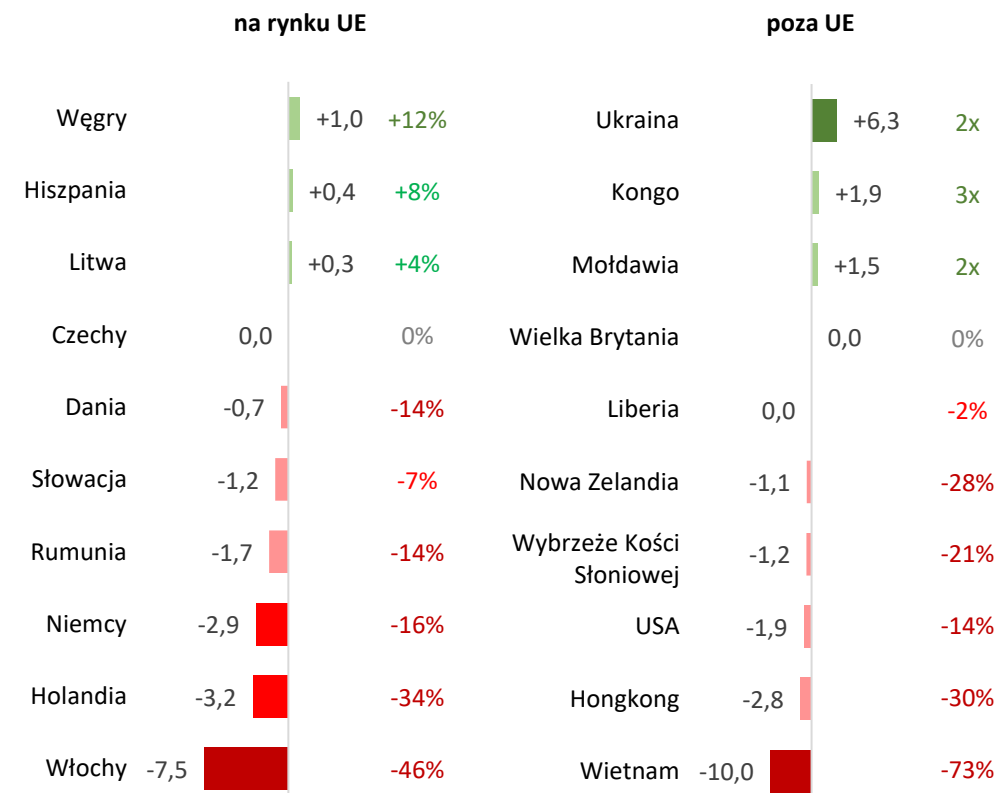
Łączne wyniki eksportu (tys. t)

Udziały Polski w unijnym eksporcie (%)

Zmiany wolumenu eksportu (1H22 vs 1H21), według głównych odbiorców (tys. t)

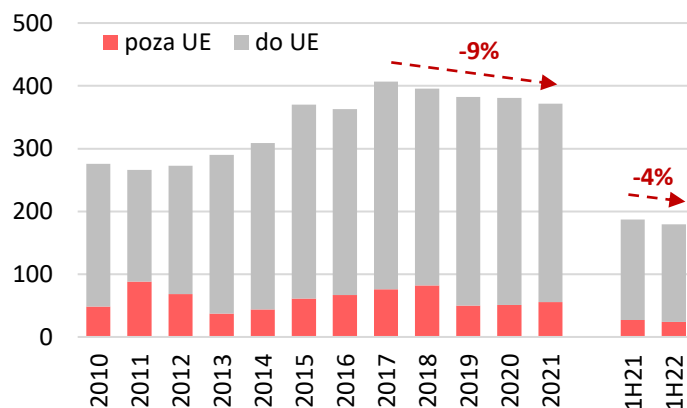

Przemysł mięsny - handel zagraniczny. Nieco lepsze uwarunkowania rynkowe panowały w 1H22 dla eksportu wołowiny. W efekcie spadek wolumenu r/r był niższy niż w przypadku wieprzowiny.

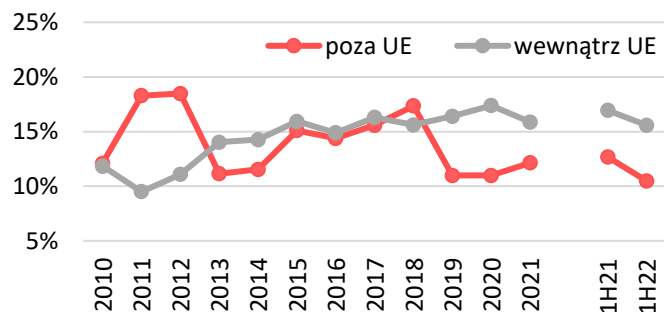

Eksport nieprzetworzonego mięsa wołowego z Polski

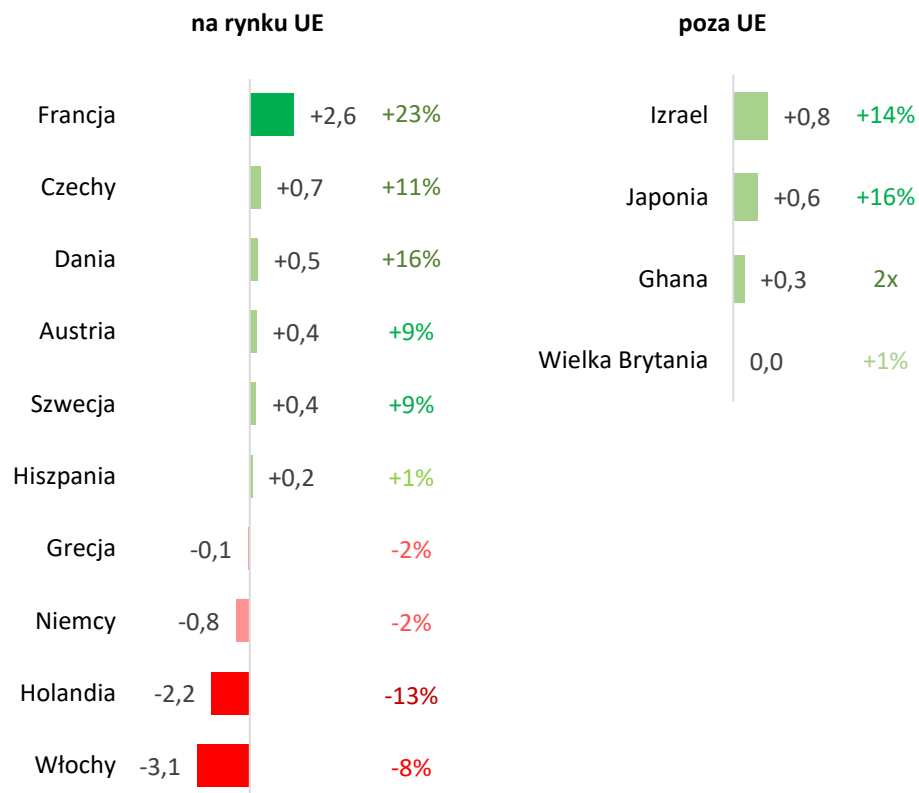
Łączne wyniki eksportu (tys. t)

Udziały Polski w unijnym eksporcie (%)

Zmiany wolumenu eksportu (1H22 vs. 1H21), według głównych odbiorców (tys. t)

- **Eksport jest głównym kanałem sprzedaży** polskiej wołowiny, odpowiadając za około 80% produkcji. Polska jest 2. największym unijnym eksporterem.
- Sprzedaż zagraniczna nieprzetworzonego mięsa wołowego **jest skoncentrowana na pięciu unijnych rynkach**: niemieckim, włoskim, holenderskim, hiszpańskim i czeskim. Kraje te odpowiadają za około 60% łącznego wolumenu. Poza Unią istotnym odbiorcą jest Wielka Brytania (5% udział).
- Polscy eksporterzy wołowiny starają się stopniowo dywersyfikować eksport. W ostatnich latach **ważnym impulsem rozwojowym była sprzedaż mięsa halal i koszerne**. Krajowe przepisy zezwalają na ubój rytualny bydła, co wspiera sprzedaż zarówno w krajach Europy zachodniej, jak i poza Wspólnotą. **Przykładem jest stabilny rozwój eksportu do Izraela**, który jest istotny nie tylko z powodu wolumenów, ale również wysokich cen (kilogram wołowiny wysyłany do Izraela jest droższy przeciętnie o 40% niż średnia w całym eksporcie z Polski).
- **Bieżące wyniki eksportu** znalazły się pod presją lekkiego spadku krajowej produkcji mięsa wołowego. **Wysokie ceny osłabiły też popyt**. W efekcie wolumen w 1H22 był niższy o 4% niż przed rokiem.

Przemysł mięsny - handel zagraniczny. Z kolei w eksporcie mięsa drobiowego nastąpiło odbicie, po spadku w roku ubiegłym. Polska wzmocniła swoją pozycję największego eksportera w Unii.

■ **Sprzedaż zagraniczna pozostaje motorem rozwoju** krajowego sektora drobiarskiego. W ostatniej dekadzie w efekcie dynamicznego wzrostu eksportu istotnie zwiększył się jego udział w krajowej produkcji (z około 30% w 2010 r. do 60% w 2020 r.). **Polska jest największym eksporterem w Unii Europejskiej.**

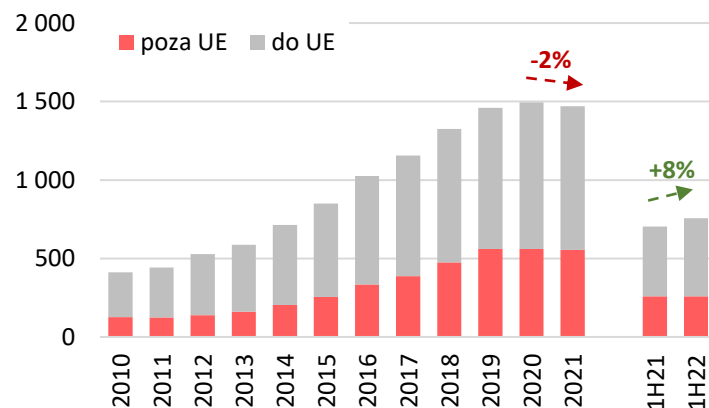
■ **Barierą w rozwoju eksportu pozostaje grypa ptaków.** Wprawdzie ostatnie ognisko wirusa zostało stwierdzone w Polsce we wrześniu br., lecz dopiero w listopadzie polskie władze mogły rozpocząć procedurę **odzyskania przez Polskę statusu kraju wolnego od grypy ptaków.** Istnieje więc szansa, że w ciągu kilku miesięcy warunki do rozwoju sprzedaży zagranicznej staną się korzystniejsze.

■ W 1H22 eksport był wspierany przez odbicie w krajowej produkcji oraz wysoki popyt na głównych rynkach zagranicznych. We wskazanym okresie **wolumen wywozu był wyższy o 8% r/r**, głównie dzięki większym wysyłkom do krajów unijnych, m.in. do: Niemiec, Francji, Belgii, Holandii i Hiszpanii. W wynikach sprzedaży poza Wspólnotę widoczny był zwłaszcza duży przyrost na rynku brytyjskim. **Dzięki wysokim cenom mięsa łączna wartość eksportu była wyższa aż o 60%.**

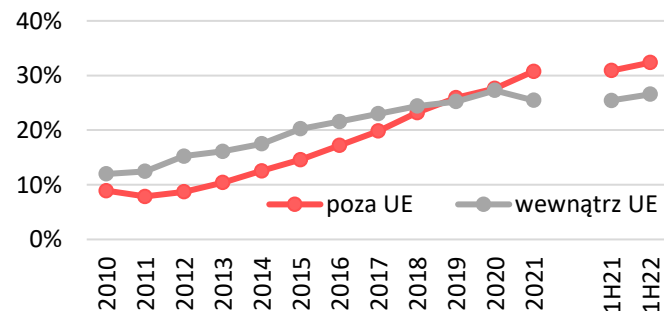

Eksport nieprzetworzonego mięsa drobiowego z Polski

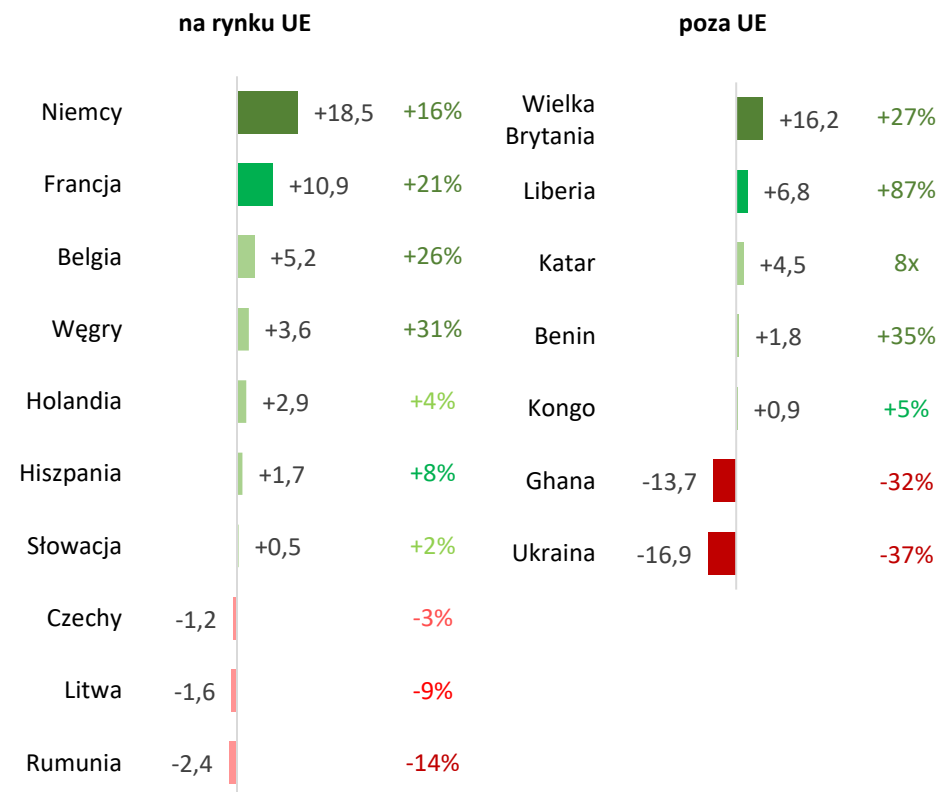
Łączne wyniki eksportu (tys. t)

Udziały Polski w unijnym eksporcie (%)

Zmiany wolumenu eksportu (1H22 vs. 1H21), według głównych odbiorców (tys. t)

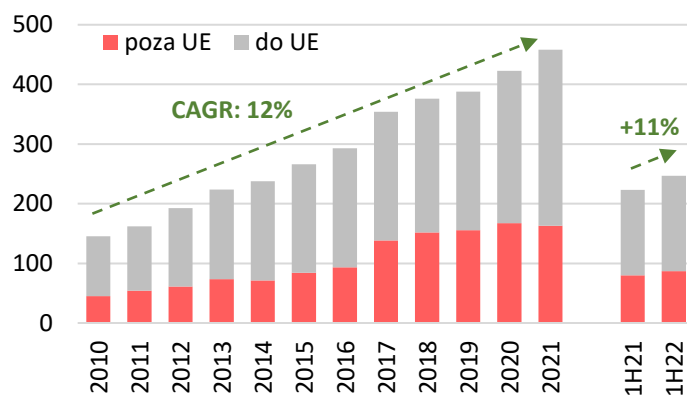

Przemysł mięsny - handel zagraniczny. 1H22 było udane również dla eksporterów produktów przetworzonych, dzięki wysokim dynamikom osiąganym zarówno na rynku unijnym, jak i poza Wspólnotą.

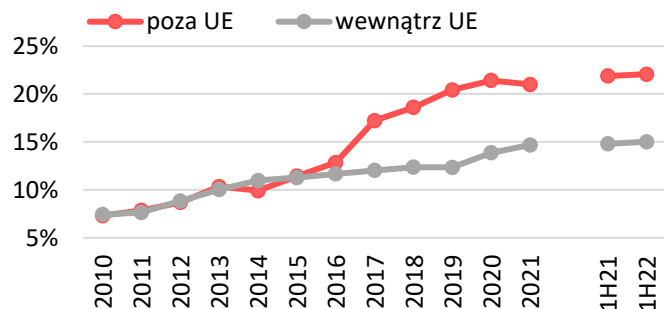

Eksport mięsnych produktów przetworzonych z Polski

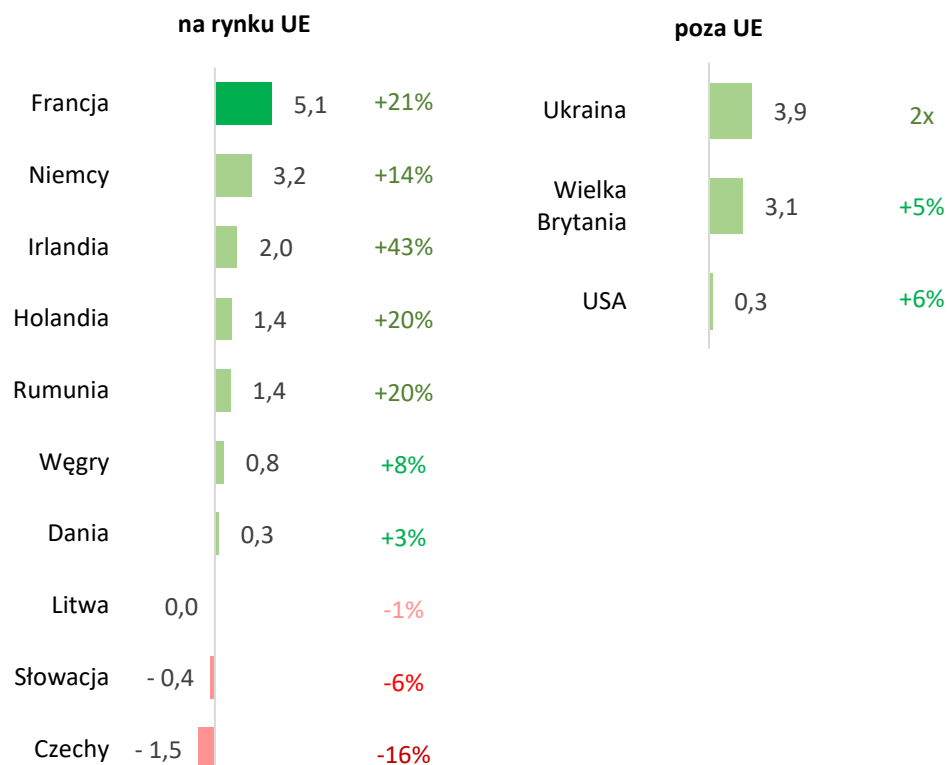
Łączne wyniki eksportu (tys. t)

Udziały Polski w unijnym eksporcie (%)

Zmiany wolumenu eksportu (1H22 vs. 1H21), według głównych odbiorców (tys. t)

- Polska branża** od lat sukcesywnie **zwiększa eksport mięsnych produktów przetworzonych**. W ciągu ostatniej dekady jego wolumen wzrósł trzykrotnie. Warto podkreślić, że **dynamika rozwoju sprzedaży z Polski była wyższa niż średnio w Unii**, dzięki czemu rodzima branża wzmacniała swoje znaczenie w obrocie towarowym w ramach Wspólnoty oraz w unijnej sprzedaży na rynki państw trzecich. Jeszcze w 2010 r. udział Polski w unijnym eksporcie wynosił nieco powyżej 7%. W ubiegłym roku osiągnął 15% w handlu wewnątrzunijnym oraz 21% w wywozie poza UE.
- Lokalna produkcja wyrobów przetworzonych oraz rozwój ich eksportu **pozwała na zwiększenie wartości dodanej** krajowej branży, co powinno pozytywnie wpływać na stabilność i wysokość marż.
- W 1H22 trend wzrostowy w eksporcie był kontynuowany**. W ujęciu wolumenowym sprzedaż była wyższa o 11% r/r, w tym eksport do krajów UE wzrósł o 12%, zaś poza Unię o 9%. Dynamika była zbliżona do zarejestrowanej na poziomie całej UE, co pozwoliło utrzymać polskiej branży wysokie udziały unijnym eksporcie.

Przemysł paszowy - sytuacja finansowa. Dynamiczny wzrost przychodów i zysków przy poprawie rentowności w branży paszowej w 1H22. Ostrożne podejście do inwestycji.

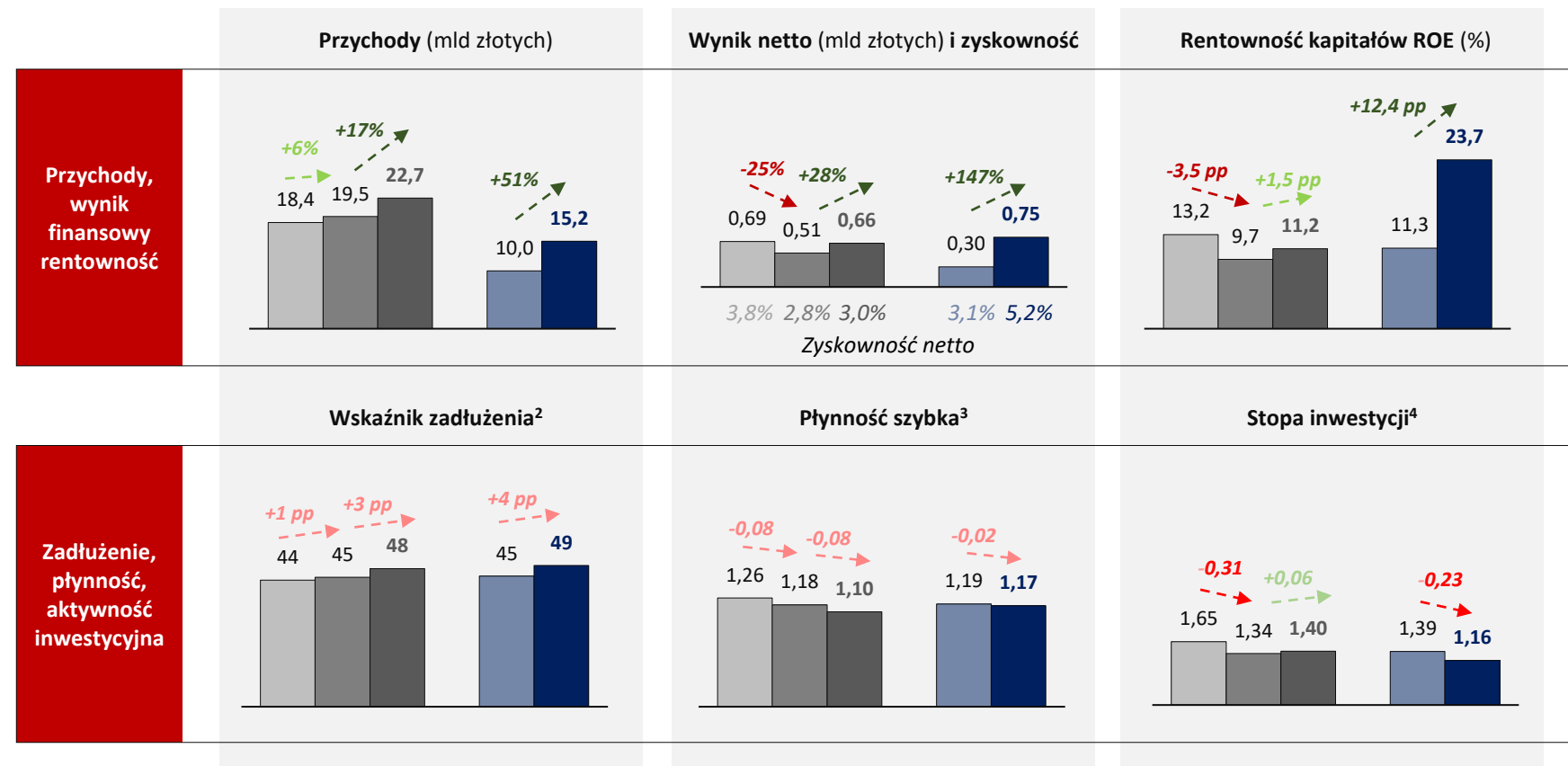
■ **2020:** Kryzys COVID-19 spowodował pogorszenie wyników branży paszowej. Wprawdzie odnotowano 6% wzrost przychodów, lecz równolegle niższe r/r były rentowność, a w konsekwencji również wynik netto. Słabsza była też aktywność inwestycyjna branży.

■ **2021:** Ubiegły rok przyniósł silny wzrost łącznych przychodów sektora (o 17%), czemu sprzyjała wyższa cen pasz przemysłowych. Co ważne, branża dobrze radziła sobie z transmisją wyższych kosztów na odbiorców swoich produktów, czego wyrazem była poprawa rentowności (3% wobec 2,8% rok wcześniej) oraz wyniku netto (o 28%). Rosnące zapotrzebowanie na kapitał obrotowy znalazł jednak swoje odzwierciedlenie we wzroście wskaźnika zadłużenia (z 45% do 49%) oraz spadku płynności.

■ **1H22:** Znaczna poprawa sytuacji finansowej branży, stymulowana przez jeszcze silniejszy wzrost przychodów oraz istotną poprawę rentowności i wyniku netto (o 147% r/r). Producenci pasz odnotowali również skokowy wzrost rentowności kapitałów (ROE). Przedsiębiorstwa ostrożniej podchodzą do inwestycji. Nakłady w opisywanym okresie wprawdzie wzrosły o 15% r/r, lecz ich dynamika była niższa niż przychodów. W dodatku obniżyła się ich relacja do amortyzacji.

Wybrane wyniki i wskaźniki finansowe firm z branży paszowej, 2019-2021 oraz 1H22 vs 1H21¹

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021 ■ 1H21 ■ 1H22

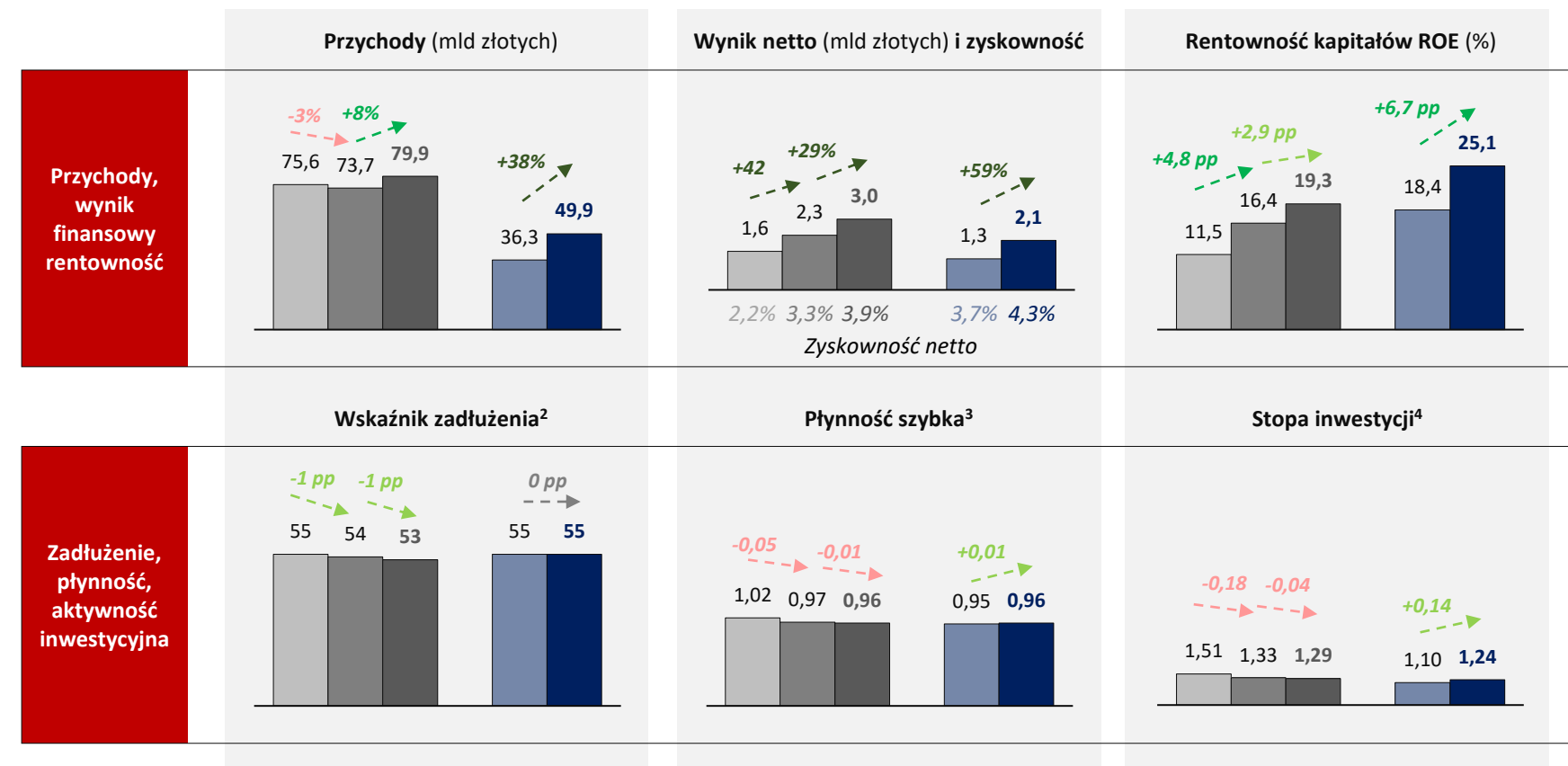

1) Dane dla podmiotów zatrudniających 10 i więcej pracowników; 2) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania w relacji do aktywów; 3) Należności i inwestycje krótkoterminowe w relacji do zobowiązań krótkoterminowych; 4) Nakłady inwestycyjne w relacji do amortyzacji
Źródło: Pont Info, Analizy Pekao

Przemysł mięsny - sytuacja finansowa. Podobne trendy obserwowane w branży mięsnej. Wyraźny wzrost przychodów oraz zysków stabilizowały sytuację sektora po 1H22.

Wybrane wyniki i wskaźniki finansowe firm z branży mięsnej, 2019-2021 oraz 1H22 vs 1H21¹

■ 2019 ■ 2020 ■ 2021 ■ 1H21 ■ 1H22

- 2020:** Pandemia miała ograniczony wpływ na sytuację finansową branży mięsnej. Wprawdzie nieco spadły przychody, ale odnotowano **wzrost zarówno rentowności, jak i wyniku netto**. Niepewność związana z pandemią ograniczała jednak apetyt inwestycyjny. W 2020 roku nakłady nie tylko pogorszyły się relacja nakładów do amortyzacji, ale odnotowano nominalny ich spadek r/r.
- 2021:** Ubiegły rok przyniósł **wzrost zagregowanego wyniku netto branży**. Dynamika pozostała na wysokim poziomie, jednak była istotnie niższa niż w pandemicznym roku 2020. **Dalszej poprawie uległa rentowność netto**. Firmy mięsne zwiększyły o 4% nakłady inwestycyjne, ale tempo należy uznać za niskie biorąc pod uwagę dynamikę przychodów czy wyniku finansowego.
- 1H22:** **Wyraźny wzrost przychodów**, którego wsparciem była wyższa cen sprzedaży mięsa i produktów mięsnych. Co istotne, pomimo dynamicznie rosnących kosztów **branża mięsna odnotowała również istotną poprawę rentowności oraz wzrost wyniku netto (aż o 59% r/r)**. Jednocześnie, przy zwiększonej aktywności inwestycyjnej, na ubiegłorocznych poziomach utrzymał się wskaźnik zadłużenia.

1) Dane dla podmiotów zatrudniających 10 i więcej pracowników; 2) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania w relacji do aktywów; 3) Należności i inwestycje krótkoterminowe w relacji do zobowiązań krótkoterminowych; 4) Nakłady inwestycyjne w relacji do amortyzacji
 Źródło: Pont Info, Analizy Pekao

Sytuacja finansowa. W 1H22 branżę paszową oraz mięsną cechował relatywnie wysoki zwrot z kapitału. Oba sektory pozytywnie wyróżniały się na tle przemysłu spożywczego niskim odsetkiem firm deficytowych.

■ Zarówno branża mięsna, jak i paszowa pozostawały w dobrej kondycji finansowej na koniec 1H22. Wszystkie segmenty sektora odnotowały wysokie wzrosty r/r przychodów – jedynie w przypadku produkcji przetworów mięsnych dynamika była niższa niż średnia dla przemysłu spożywczego. We wszystkich analizowanych sektorach **niższy od przeciętnej dla przemysłu spożywczego** był również odsetek firm deficytowych.

■ Na tle wskaźników finansowych ogółu firm produkujących żywność w 1H22 **pozytywnie wyróżniali się zwłaszcza producenci pasz.**

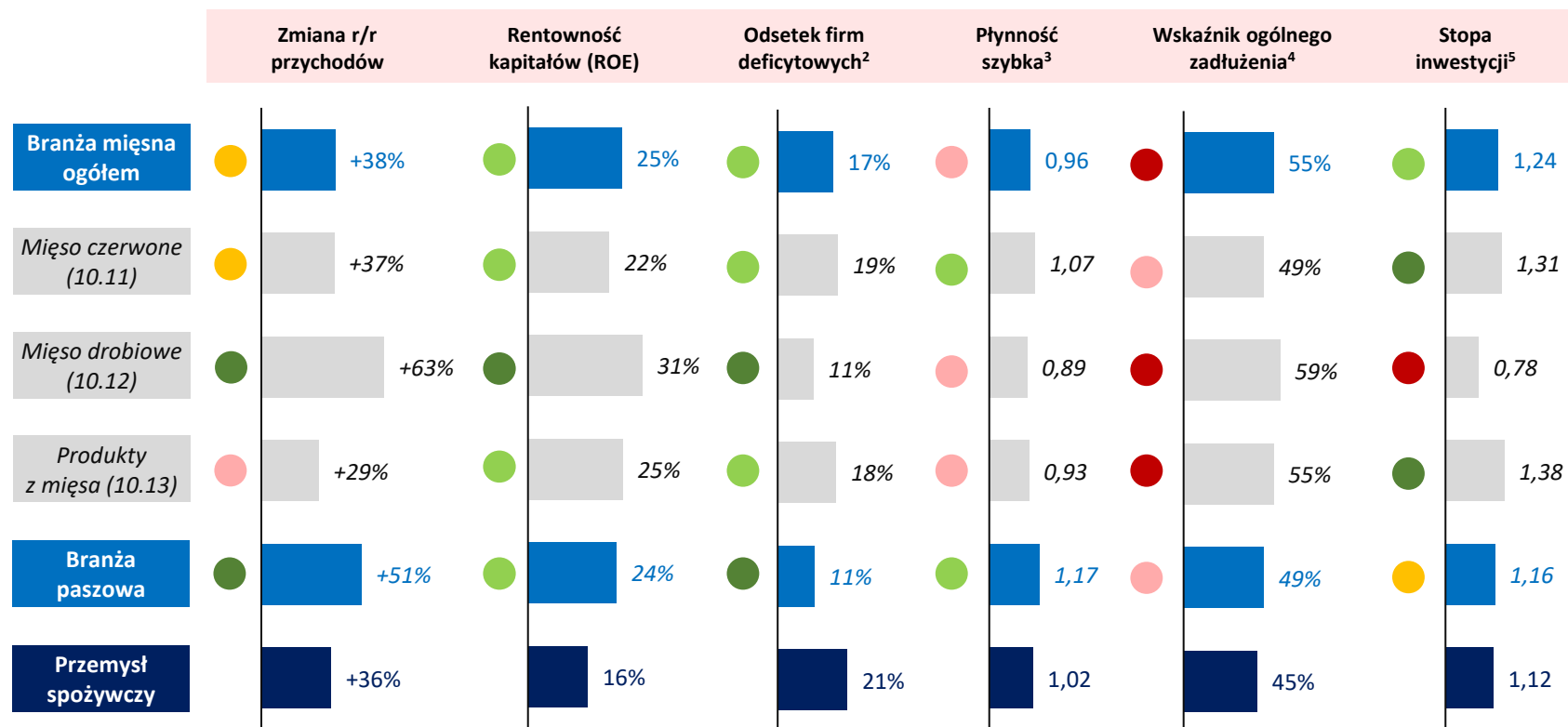
■ Zagregowane dane dla przemysłu paszowego oraz poszczególnych segmentów przemysłu mięsnego pokazują **relatywnie wysoki zwrot z kapitału (ROE).**

■ Zwraca uwagę **niska płynność** w produkcji mięsa drobiowego oraz wytwarzaniu produktów z mięsa (niższa niż średnia w przemyśle spożywczym). Należy jednak podkreślić, że jest to **sytuacja strukturalna**, utrzymująca się od lat (w 1H22 wskaźniki nawet poprawiły się nieco r/r).

■ Podobnie wygląda **kwestia wysokich wskaźników zadłużenia**. Wprawdzie w branży paszowej ich poziom był wyższy r/r, ale był to efekt rekordowych cen zbóż i roślin oleistych w 1H22.

Wybrane podstawowe wskaźniki finansowe branży paszowej i mięsnej na tle średniej dla sektora przetwórstwa przemysłowego, 1H22¹

Kondycja branży vs średnia przemysłu spożywczego: ● wyraźnie lepsza ● lepsza ● zbliżona ● gorsza ● wyraźnie gorsza

1) Dane dla podmiotów zatrudniających 10 i więcej pracowników; 2) Wykazujących stratę brutto; 3) Należności i inwestycje krótkoterminowe w relacji do zobowiązań krótkoterminowych; 4) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania w relacji do aktywów;

5) Nakłady inwestycyjne w relacji do amortyzacji

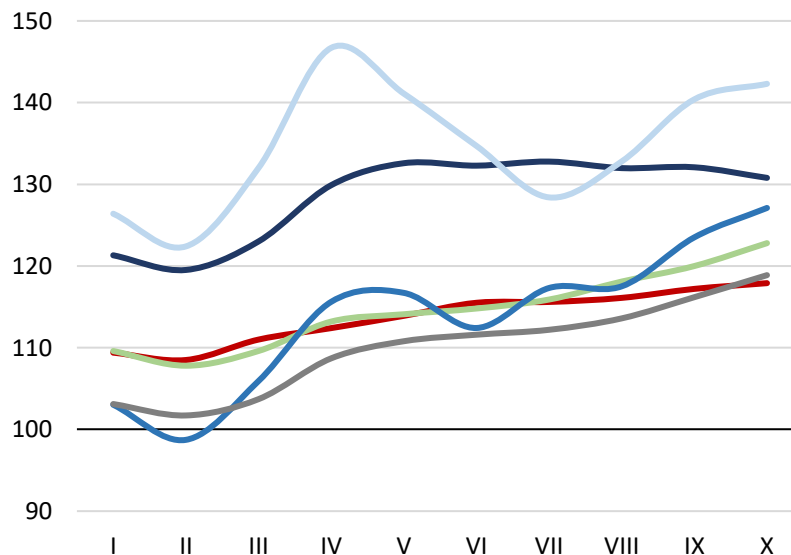
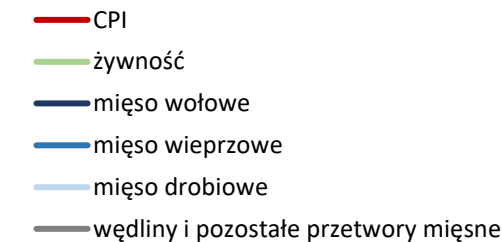
Źródło: Pont Info, Analizy Pekao

Perspektywy krótkoterminowe. Ceny detaliczne mięsa surowego rosną w 2022 r. szybciej niż cała kategoria żywności. Prognozy wskazują na spadki bilansowej konsumpcji mięsa w bieżącym oraz kolejnym roku.

- W 2022 roku odnotowano **silny wzrost krajowych cen detalicznych żywności**. W październiku wskaźnik wzrostu cen r/r dla całej kategorii żywności wyniósł 122,8 pkt, zaś w całym okresie sty-paź ukształtował się na poziomie 114,6 pkt.
- Ogólny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 117,9 pkt w październiku oraz 113,8 pkt. dla pierwszych 10 miesięcy br. **Żywność jest więc jednym z czynników napędzających ogólny wzrost cen.**
- Co istotne, wszystkie **3 główne kategorie mięsa surowego drożały szybciej** niż średnia dla żywności, co czyni je **bardziej narażonymi na ewentualne zmiany w popycie**. Przewidywane spowolnienie gospodarcze może wzmacniać przesunięcia popytu w kierunku produktów tańszych.
- Jak wskazują prognozy dla rynku krajowego, w 2022 roku **należy liczyć się ze spadkiem krajowej konsumpcji mięsa per capita**. Bilansowe spożycie wieprzowiny może obniżyć się o 5% r/r, wołowiny o 4%, zaś drobiu o 2%.
- Podobne trendy są przewidywane również na rynku unijnym.** Spożycie wieprzowiny w br. ma być niższe o 3% oraz o kolejne 0,3% w 2023 r. Konsumpcja wołowiny i drobiu pozostanie stabilna w br., ale ma się obniżyć rok później.

Dynamika średnich cen detalicznych żywności w Polsce w 2022 roku

zmiana r/r

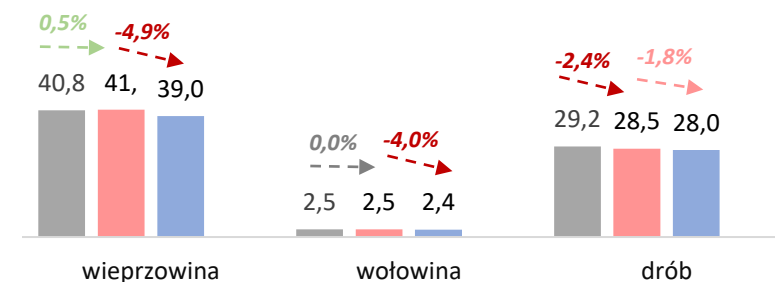

Prognozy konsumpcji mięsa w 2022 oraz 2023 r.

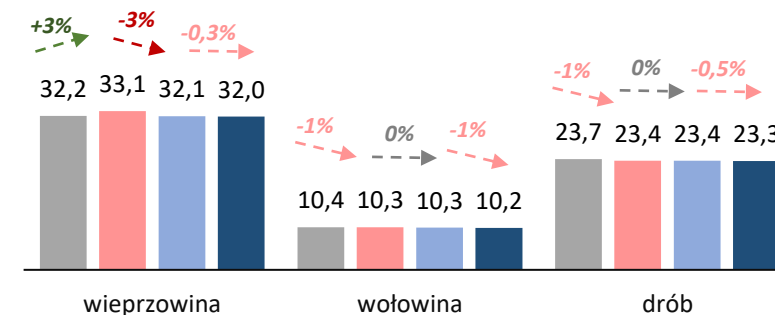
kg/os./rok

■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 p ■ 2023 p

Konsumpcja w Polsce

Konsumpcja w Unii Europejskiej

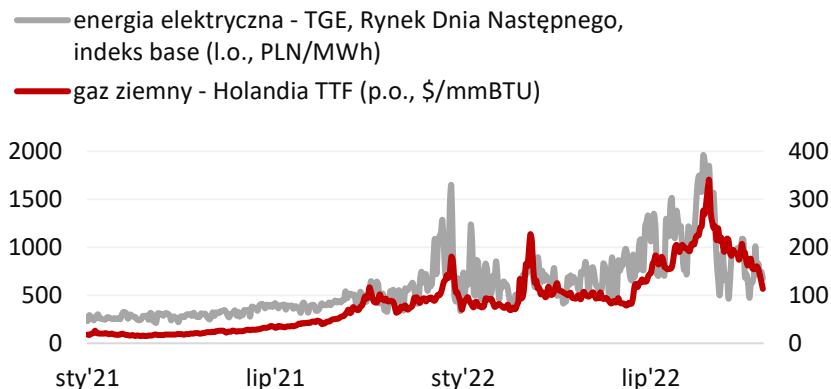

Perspektywy krótkoterminowe. Rosnącym wyzwaniem w najbliższych kwartałach będą koszty szeroko rozumianej energii.

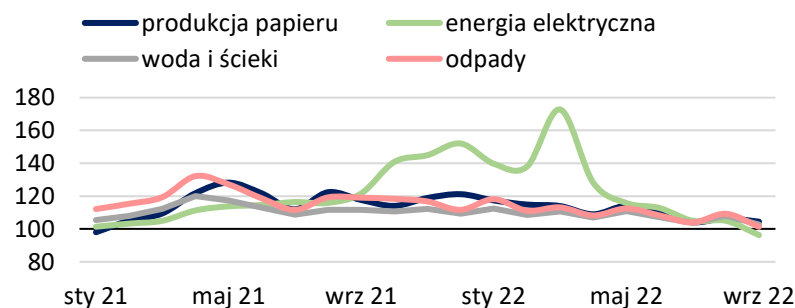
Trendy cenowe na szeroko rozumianym rynku energii

Europejskie ceny gazu ziemnego i ceny hurtowe energii elektrycznej

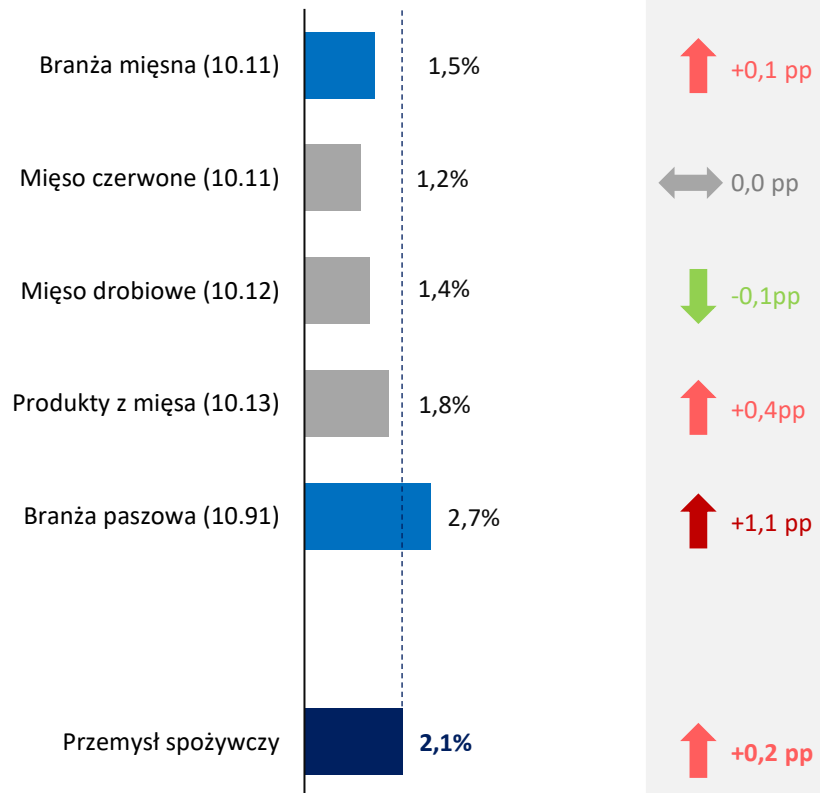

Indeks cen produkcji sprzedanej sektora dostawców produktów i usług

Analogiczny okres roku poprzedniego = 100

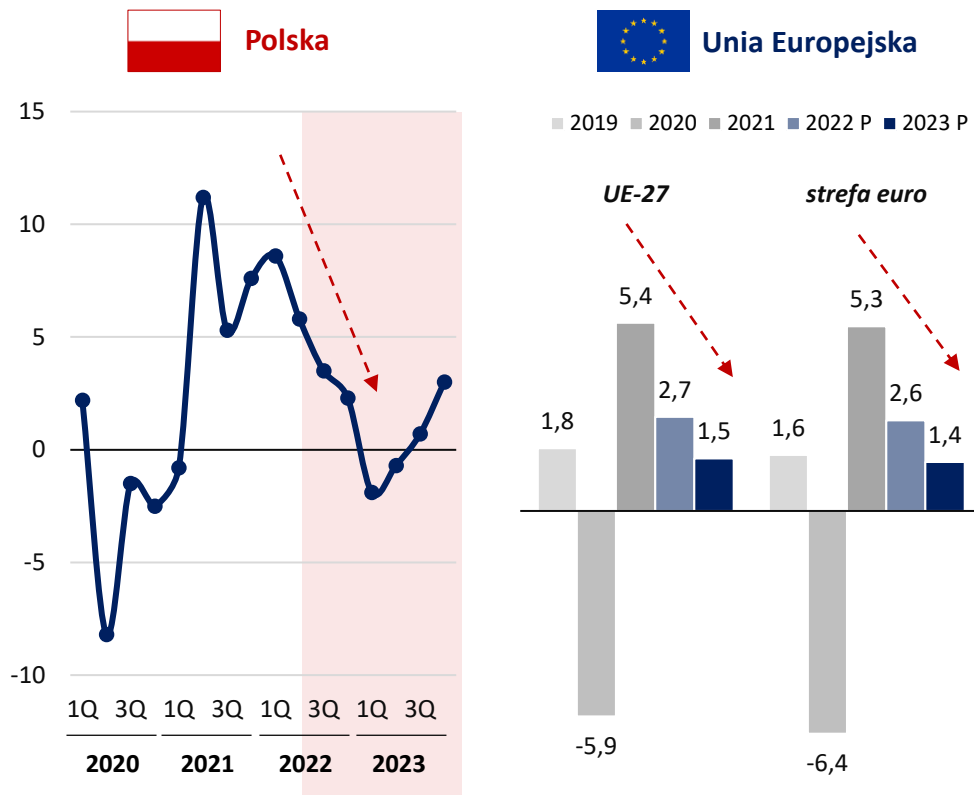
Energochłonność branży w 1H22

- **Napięta sytuacja geopolityczna sprzyja utrzymywaniu się trudnej sytuacji na rynku surowców energetycznych** (ropy, gazu, węgla, jak i prądu). Choć szczyt notowań gazu ziemnego i hurtowych cen energii elektrycznej przypadł na sie'22, to jednak wciąż znacząco odbiegają one od poziomów historycznych.
- **Punktem odniesienia dla firm są ceny zawarte w umowach długoterminowych na dostawy nośników energii.** Te są obecnie **odnawiane na znacznie mniej korzystnych warunkach od dotychczasowych.**
- W branży mięsnej obciążenie przychodów z tytułu kosztów energii jest niższe niż średnia w przemyśle spożywczym. **Sytuacja poszczególnych segmentów branży była w 1H22 zróżnicowana.** Najwyższy udział ww. kosztów w przychodach odnotowano w grupie firm wytwarzających przetwory z mięsa i to w tym przypadku nastąpił wzrost r/r. W sektorze produkcji mięsa czerwonego relacja kosztów energii do przychodów pozostała na poziomie z analogicznego okresu 2021 r. Z kolei w segmencie mięsa drobiowego odnotowano nawet niewielki spadek udziału.
- **Większym i rosnącym obciążeniem koszty energii są dla branży paszowej.** W tym sektorze ich średni udział w przychodach 1H22 zwiększył się o 1,1 pp w relacji rocznej.

Perspektywy krótkoterminowe. W krótkim okresie sytuację branży będzie determinować spodziewane spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce i UE, odbijające się negatywnie na popycie i zdolności do utrzymania marż.

Dotychczasowa i prognozowana dynamika PKB w Polsce i UE-27 (% r/r)

Prognozy Pekao 2022/2023 – kluczowe wskaźniki i agregaty makroekonomiczne

Spożycie prywatne

+4,6%
2022P → +1,2%
2023P

Nakłady inwestycyjne

+3,5%
2022P → +1,5%
2023P

Inflacja CPI

+18,7%
Koniec 2022 → +8,0%
Koniec 2023

Stopa ref. NBP

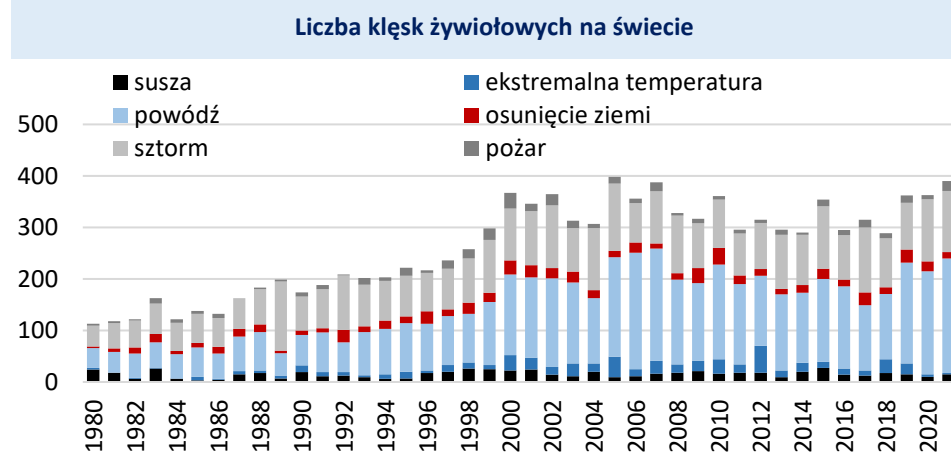
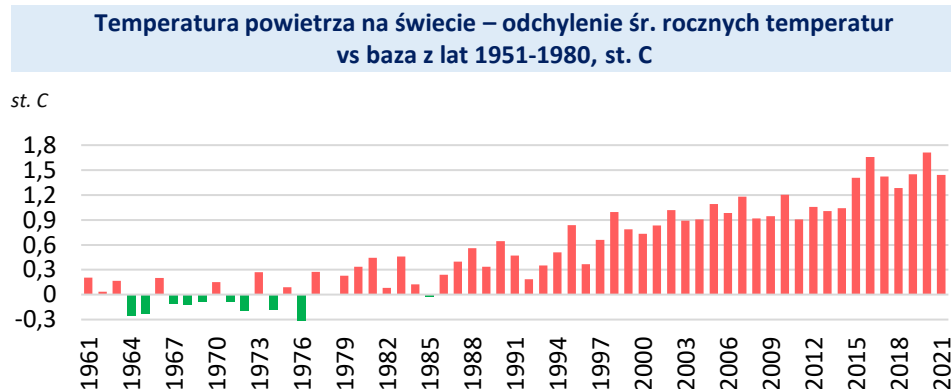
6,75%
Koniec 2022 → 6,5%
Koniec 2023

- **Aktualne prognozy dotyczące otoczenia makroekonomicznego nie są zbyt optymistyczne.** Oczekuje się, że silna presja kosztowa napędzana przez wysokie ceny energii, inflacja wpływająca na realne dochody gospodarstw domowych oraz ostry cykl podwyżek stóp procentowych zwiększających koszty kredytu, przyniosą **głębokie spowolnienie wzrostu polskiego PKB**. Czynniki te są także podstawą pesymizmu odnośnie wzrostu gospodarczego w całej Unii Europejskiej.
- **W tych warunkach konsumenci mogą coraz mniej chętnie akceptować kolejne podwyżki cen artykułów spożywczych.** Dla producentów żywności **transmisja wyższych kosztów** na odbiorców produktów może być więc coraz trudniejsza, czego efektem będzie **rosnąca presja na ich marże**.

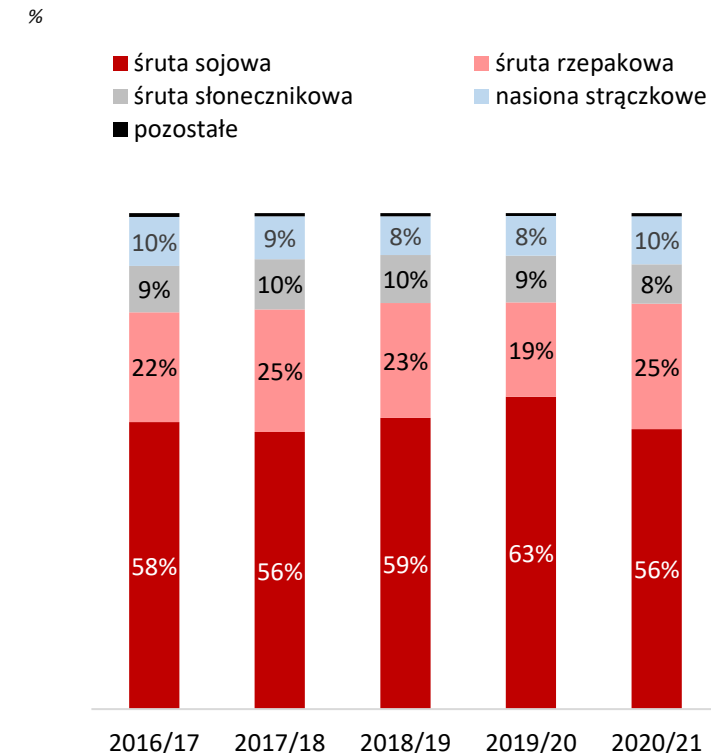
Perspektywy długoterminowe. W kolejnych latach istotnym wyzwaniem dla całego łańcucha produkcji pasz i mięsa będą zmiany klimatu i ich wpływ na bieżącą działalność branży.

- Produkcja roślinna na świecie w coraz większym stopniu podlega negatywnym wpływom zmian klimatycznych.** Wzrost średnich temperatur obserwowany w ostatnich dziesięcioleciach zaburza naturalne cykle rozwojowe roślin, wymusza coraz bardziej elastyczne podejście do terminów prac agrotechnicznych. Prowadzi też do zakłócenia stosunków wodnych.
- Jak pokazują dane historyczne, **rośnie liczba ekstremalnych zjawisk pogodowych**, które wprost przekładają się na produkcję rolną, powodując wymierne straty gospodarcze.
- Co ważne, **wpływ ryzyk klimatycznych nie ogranicza się tylko do produkcji lokalnej.** Wprawdzie Europa jest – co do zasady – samowystarczalna pod względem produkcji żywności, lecz w niektórych przypadkach pozostaje silnie uzależniona od roślin sprowadzanych z innych kontynentów. W rezultacie **gwałtowne wahania podaży na dalekich rynkach mogą prowadzić do zakłócenia dostaw dla europejskich firm.**
- W przypadku przemysłu paszowego przykładem takiego surowca jest **śruta sojowa**, która w Polsce odpowiada za około 60% zużycia wysokobiałkowych surowców paszowych. W tych warunkach **coraz większego znaczenia nabiera więc rozwój lokalnych źródeł białka** na potrzeby produkcji pasz.

Wybrane wskaźniki zmian klimatu

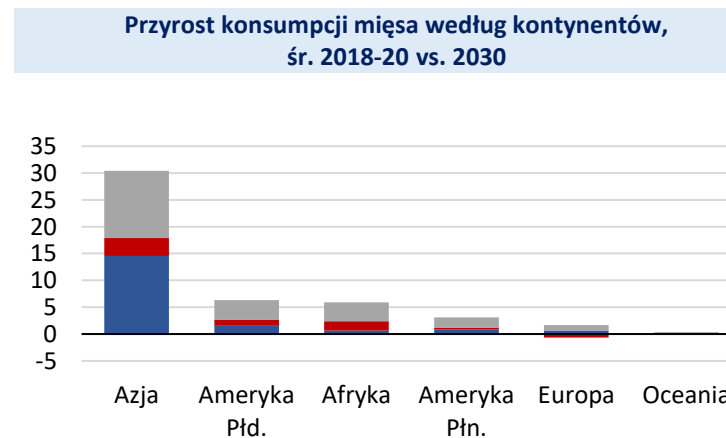
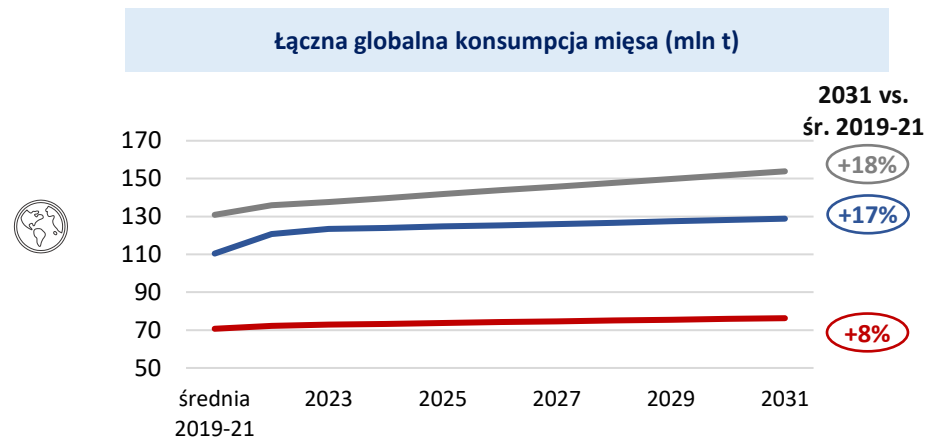
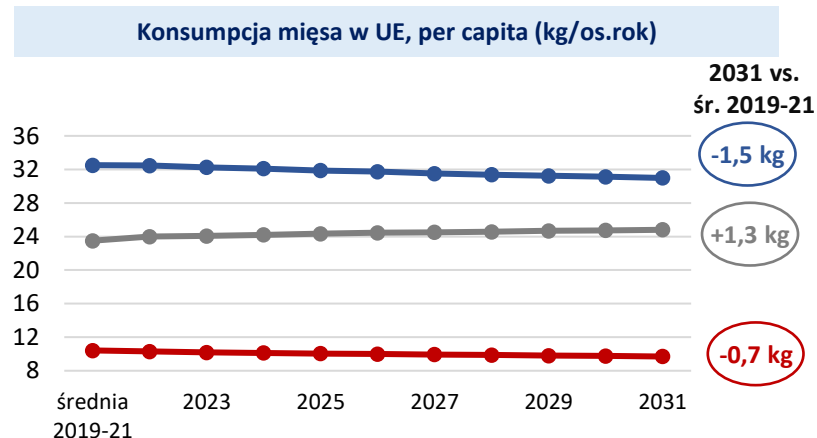
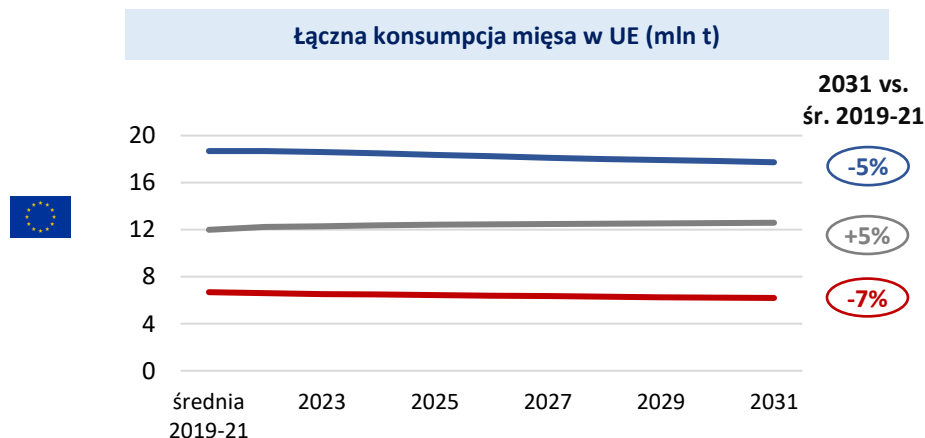
Struktura zużycia wysokobiałkowych surowców paszowych w Polsce

Perspektywy długoterminowe. W najbliższej dekadzie przewidywany jest dalszy wzrost globalnej konsumpcji mięsa, ale spożycie będzie rosnąć głównie poza Europą

Długoterminowe prognozy konsumpcji mięsa na świecie oraz w Unii Europejskiej

— wieprzowina — wołowina — drób

- Według prognoz Komisji Europejskiej w ciągu najbliższej dekady **łączna unijna konsumpcja mięsa obniży się o 2%** względem średniej z lat 2019-21. We wskazanym okresie przewiduje się spadek spożycia wieprzowiny (o 5%) oraz wołowiny (o 7%). W trendzie wzrostowym ma pozostać konsumpcja drobiu, choć jej dynamika będzie niższa niż w poprzednich 10 latach (średnioroczny wzrost 0,5% vs. 2%).
- FAO wprowadzie przewiduje niewielki wzrost spożycia mięsa w Europie (+0,4%),** ale odpowiadać za niego ma głównie Rosja oraz Wielka Brytania.
- Światowa konsumpcja mięsa w ciągu najbliższych 10 lat ma się zwiększyć o 15%,** względem średniej z lat 2019-21. Wzrost ma wynikać głównie z większej liczby ludzi, w mniejszym stopniu z wyższego spożycia per capita. Za dekadę konsumpcja drobiu ma być wyższa o 18%, wieprzowiny o 17%, a wołowiny o 8%.
- Spożycie będzie rosnąć jednak głównie poza Europą.** Za 65% przyrostu ma odpowiadać Azja. Istotnymi ośrodkami generującymi wzrost popytu na mięso mają być też Ameryka Południowa oraz Afryka, z 13% udziałami.

Zapraszamy do kontaktu z naszymi Doradcami Klienta – ekspertami w obsłudze sektora spożywczego

Departament Klienta Korporacyjnego

Centrala

Andrzej Brauner
☎ +48 603 638 994
✉ andrzej.brauner@pekao.com.pl

Białystok

Magdalena Sonik
☎ +48 601 079 428
✉ magdalena.sonik@pekao.com.pl

Bielsko-Biała

Grzegorz Wac
☎ +48 601 285 569
✉ grzegorz.wac@pekao.com.pl

Bydgoszcz

Piotr Orzeszyna
☎ +48 605 551 239
✉ piotr.orzeszyna@pekao.com.pl

Gdańsk

Barbara Guć-Czucha
☎ +48 607 360 227
✉ barbara.guc-czucha@pekao.com.pl

Gdynia

Karol Klimczyk
☎ +48 722 030 015
✉ karol.klimczyk@pekao.com.pl

Gliwice

Szczepan Kiełtyka
☎ +48 609 539 967
✉ szczepan.kieltyka@pekao.com.pl

Katowice

Marek Grabiwoda
☎ +48 571 415 133
✉ marek.grabiwoda@pekao.com.pl

Kielce

Anna Wrona
☎ +48 601 987 481
✉ anna.wrona@pekao.com.pl

Kraków

Waldemar Porzycki
☎ +48 605 551 659
✉ waldemar.porzycki@pekao.com.pl

Lublin

Paweł Błaszczak
☎ +48 603 644 691
✉ pawel.blaszczak@pekao.com.pl

Łódź

Monika Kańska
☎ +48 697 771 442
✉ monika.kanska@pekao.com.pl

Nowy Sącz

Monika Pogwizd
☎ +48 513 179 983
✉ monika.pogwizd@pekao.com.pl

Poznań

Marcin Jankowski
☎ +48 697 771 510
✉ marcin.jankowski2@pekao.com.pl

Poznań (c.d.)

Małgorzata Krukowska-Gemrzycka
☎ +48 727 415 151
✉ malgorzata.krukowska-gemrzycka@pekao.com.pl

Rzeszów

Edyta Szczudło
☎ +48 607 319 568
✉ edyta.szczudlo@pekao.com.pl

Szczecin

Agnieszka Tomoń
☎ +48 609 519 565
✉ agnieszka.tomon@pekao.com.pl

Warszawa

Elżbieta Osiecka
☎ +48 697 771 461
✉ elzbieta.osiecka@pekao.com.pl

Monika Lisowska
☎ +48 601 203 179
✉ monika.lisowska@pekao.com.pl

Magdalena Sonik
☎ +48 601 079 428
✉ magdalena.sonik@pekao.com.pl

Łukasz Migdalski
☎ +48 571 401 274
✉ lukasz.migdalski@pekao.com.pl

Departament Klienta Strategicznego

Sylwester Babiarsz
☎ +48 661 412 336
✉ sylwester.babiarsz@pekao.com.pl

Departament Strategii i Rozwoju Bankowości MŚP

Krzysztof Obszyński
☎ +48 603 867 354
✉ krzysztof.obszynski@pekao.com.pl

 Specjalizacja sektorowa

Wrocław

Małgorzata Pastuszek-Chuchla
☎ +48 691 111 769
✉ malgorzata.pastuszek-chuchla@pekao.com.pl

Zielona Góra

Sylwia Janus
☎ +48 691 899 536
✉ sylwia.janus@pekao.com.pl

Nota prawna

Niniejsza publikacja (dalej „Publikacja”) przygotowana przez Departament Analiz Makroekonomicznych Banku Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna (dalej „Pekao S.A.”) stanowi publikację handlową i ma charakter wyłącznie informacyjny. Żadna z jej części nie stanowi podstawy do zawarcia jakiejkolwiek umowy lub powstania zobowiązania, w szczególności nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu Cywilnego. Publikacja nie stanowi rekomendacji udzielanej w ramach usługi doradztwa inwestycyjnego, analizy inwestycyjnej, analizy finansowej oraz innej rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych, rekomendacji inwestycyjnej w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r, w sprawie nadużyć na rynku ani porady inwestycyjnej o charakterze ogólnym dotyczącej inwestowania w instrumenty finansowe, a informacje w niej zawarte nie mogą być traktowane, jako propozycja nabycia jakichkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego, podatkowego lub jako forma świadczenia pomocy prawnej. Publikacja nie została przygotowana zgodnie z wymogami prawnymi zapewniającymi niezależność badań inwestycyjnych i nie podlega żadnym zakazom w zakresie rozpowszechniania badań inwestycyjnych i nie stanowi badania inwestycyjnego.

Przedstawiona w publikacji analiza oparta jest na informacjach publicznie dostępnych – do jej sporządzenia nie wykorzystano żadnych informacji poufnych. Pekao S.A. dołożył należytej staranności w celu zapewnienia, iż zawarte informacje nie są błędne lub nieprawdziwe w dniu ich publikacji, jednak Pekao S.A. ani jego pracownicy nie ponoszą odpowiedzialności za ich prawdziwość i kompletność jak również za jakiegokolwiek szkody powstałe w wyniku wykorzystania niniejszej publikacji lub zawartych w niej informacji. Pekao S.A. nie udziela w odniesieniu do niniejszej publikacji żadnych gwarancji, wyraźnych ani dorozumianych, dotyczących wartości handlowej, przydatności do określonego celu lub nienaruszania własności intelektualnej lub innego nienaruszania praw.

Niektóre treści objęte niniejszą publikacją mogą zawierać odesłania do stron internetowych i materiałów opracowanych przez podmioty trzecie. Pekao S.A. nie dokonuje weryfikacji takich stron internetowych i materiałów, w szczególności pod kątem ich prawdziwości i rzetelności zawartych w nich informacji, a wszelkie korzystanie z takich stron internetowych i materiałów następuje na wyłączne ryzyko i odpowiedzialność użytkownika. Odsyłanie przez Pekao S.A. w publikowanych treściach do zewnętrznych stron internetowych i materiałów nie oznacza również, że Pekao potwierdza lub podziela zawarte w nich poglądy i informacje.

Niniejsza publikacja może zawierać wypowiedzi prognozujące. Wypowiedzi te, oparte na bieżących planach, założeniach, ocenach, prognozach, oczekiwaniach oraz historycznych danych, jako odnoszące się do zdarzeń przyszłych są ze swej natury niepewne i obciążone ryzykiem błędu. Z tego względu nie stanowią one gwarancji przyszłych zdarzeń, sytuacji gospodarczej w ujęciu makroekonomicznym ani w odniesieniu do jakiegokolwiek konkretnego podmiotu lub grupy podmiotów, cen instrumentów finansowych lub jakichkolwiek przyszłych wyników i wskaźników finansowych. Wszelkie prognozy dotyczące poziomu kursów walutowych nie odnoszą się do instrumentów finansowych opartych o te kursy walutowe.

Informacje zawarte w tej publikacji są aktualne na datę utworzenia dokumentu i mogą ulec zmianie w przyszłości. Pekao S.A. nie zobowiązuje się do ich aktualizowania po dniu utworzenia dokumentu.

Pekao S.A. oświadcza, że jest animatorem rynku lub dostawcą płynności w odniesieniu do Skarbowych Papierów Wartościowych wyemitowanych przez Ministerstwo Finansów oraz dokonuje transakcji na Skarbowych Papierach Wartościowych na własny rachunek. Pekao S.A. na mocy zawartych umów pełni funkcję Dealera Rynku Pieniężnego oraz Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych.

Departament Analiz Makroekonomicznych jest wydzieloną jednostką organizacyjną, niezależną od jednostki zawierającej w imieniu Banku transakcje na instrumentach finansowych. Jednocześnie wprowadzone wewnętrzne rozwiązania administracyjne oraz bariery informacyjne mają na celu zapobieganie konfliktom interesów. Wynagrodzenie pracowników sporządzających Publikację nie jest i nie będzie bezpośrednio lub pośrednio powiązane z wynikami finansowymi uzyskiwanymi przez Pekao S.A. w ramach transakcji na instrumentach finansowych. Pracownicy sporządzający Publikację nie są zaangażowani kapitałowo w instrumenty finansowe będące przedmiotem Publikacji oraz nie pełnią żadnej funkcji w organach emitenta oraz nie otrzymują od niego wynagrodzenia. Zgodnie z najlepszą wiedzą pracowników sporządzających Publikację, nie występują powiązania, które mogłyby rodzić konflikt interesów.

Niniejsza publikacja nie jest przeznaczona do użytku prywatnych inwestorów. Decyzja inwestycyjna w odniesieniu do papieru wartościowego, produktu finansowego lub inwestycji powinna być podjęta na podstawie opublikowanego prospektu emisyjnego lub kompletnej dokumentacji dla papieru wartościowego, produktu finansowego lub inwestycji. Ostateczna decyzja zawarcia transakcji należy wyłącznie do inwestora. Pekao S.A. nie występuje w roli pośrednika ani przedstawiciela inwestora. Przed zawarciem każdej transakcji inwestor powinien, nie opierając się na informacjach przekazanych przez Pekao S.A., określić jej ryzyko, potencjalne korzyści oraz straty z nią związane, jak również w szczególności charakterystykę, konsekwencje prawne, podatkowe i księgowo-transakcyjne oraz konsekwencje zmieniających się czynników rynkowych, a także w sposób niezależny ocenić czy jest w stanie sam lub po konsultacjach ze swoimi doradcami podjąć takie ryzyko.

Nadzór nad działalnością Pekao S.A. sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego.

Powielanie bądź publikowanie niniejszego dokumentu lub jego części bez pisemnej zgody Pekao S.A. jest zabronione.

Departament Analiz Makroekonomicznych

dr Ernest Pytlarczyk, CFA, Główny Ekonomista

☎ +48 724 417 216 ✉ ernest.pytlarczyk@pekao.com.pl

Zespół Analiz Sektorowych

Krzysztof Mrówczyński, Kierownik Zespołu

☎ +48 727 410 488

✉ krzysztof.mrowczynski@pekao.com.pl

Paweł Kowalski

☎ +48 697 771 278

✉ pawel.kowalski1@pekao.com.pl

Grzegorz Rykaczewski

☎ +48 727 412 986

✉ grzegorz.rykaczewski@pekao.com.pl